

*Mottó :” Szikes földben is nyílhasson
szép virág „*

A Patay István Általános Iskola

PEDAGÓGIAI PROGRAMJA

2011-2016

NYÍRMADA

2011

Az iskolában a nevelő-oktató munka a *pedagógiai program* alapján folyik. A közoktatási törvény szabályozásából következően minden jelenleg működő iskola rendelkezik pedagógiai programmal.

A program az iskola pedagógiai *stratégiai terve*, amely hosszú, - illetve középtávra meghatározza – az intézményben működő évfolyamok számához igazodva legalább egy képzési ciklus időtartamára – az iskolában folyó nevelés-oktatás rendszerét: céljait, feladatait, eszközeit, eljárásait és tevékenységeit.

A pedagógiai program így az iskola szakmai önmeghatározásának a legfőbb dokumentuma, s egyben szakmai autonómiájának a biztosítója is.

A pedagógiai program *tartalmazza*:

- a nevelési programot,
 - egészségnevelési programot
 - környezeti nevelési programot
- a helyi tantervet.

Az alapfokú nevelés-oktatás szakasza az első évfolyamon történik és a nyolcadik évfolyam végéig tart.

Szakaszai:

- az első évfolyamon kezdődő és a második évfolyam végéig tartó **bevezető**
- a harmadik évfolyamon és a negyedik évfolyam végéig tartó **kezdő**
- az ötödik évfolyamon kezdődő és a hatodik évfolyam végéig tartó **alapozó**
- a hetedik évfolyamon kezdődő és a nyolcadik évfolyam végéig tartó **fejlesztő** szakasz.

A bevezető és a kezdő szakaszban, továbbá a helyi tantervben meghatározottak szerint az alapozó szakasz kötelező és nem kötelező tanórai foglalkozása időkeretének 25-50%-ban nem szakrendszerű oktatás, az alapozó szakasz fennmaradó időkeretében és a fejlesztő szakaszban szakrendszerű oktatás folyik.

A pedagógiai programban, mint stratégiai tervben foglaltak akkor valósulnak meg, ha hozzákapcsolódva évente megtörténik az aktuális célok meghatározása s az ezekhez kapcsolódó feladatok teljesülnek.

A pedagógiai program megvalósításának ezért alapvető feltétele az iskola éves-rövidtávú pedagógiai céljait és feladatait tartalmazó-munkatervének az elkészítése és végrehajtása.

I.

NEVELÉSI PROGRAM

I.

A

PEDAGÓGIAI KONCEPCIÓ

1. BEVEZETŐ

Az iskola nevelőtestülete egységesen vallja:

A gyerek nemcsak nevelődik, jogában áll **tanulóként** is megélni a gyermekkor ezernyi csodáját, az élet teljességét.

Úgy véljük, a boldogság centrikus iskolai élet összeegyeztethető a modern gondolatok és technika iránt fogékony, jövőorientált gyermek nevelődésével.

Az iskola használói és fenntartója természetes igényként fogalmazzák meg az intézménnyel szemben a gyermeknevelésben történő partneri együttműködést. A nevelőtestület emellett feladatának tekinti az egész életen át tartó nevelés - önnevelés igényének a megalapozását is.

Alapvető kötelességnek érezzük az *emberiség egyetemes*, sok ezer éves, kiérlelt értékeinek a felmutatását.

Egyik oldalon a rend, a nyugalom, a biztonság, a hagyományok, a család és a közösség értékeinek a felmutatását, *s a másik oldalon* a szabadság, egyenlőség, szolidaritás, valamint az igazságosság, a másság, a tudás és a türelem felvilágosult értékrendjét.

Törekszünk az értékek pártatlan bemutatására. Az értékválasztást a gyerekekre /és szüleikre/ bízuk. A sokféle értéket és értékrendet úgy jelenítjük meg, hogy azokra a fejlődő gyermek szuverén módon bármilyen világgépet, világnézetet vagy emberképet ráépíthessen.

Az iskola nevelő-oktató munkájának a *legfőbb jellemzői és irányai* a következők:

- Az iskola szolgáltató tevékenységét a társadalmi valóságból eredeztetjük. Az intézmény *helyi tanterve a NAT követelményeire épül*, és azt teljesíti. A Pedagógiai program - a feltételek meglétének a függvényében - *partnerek /megrendelők/ igényeinek a minél teljesebb kielégítésére* törekszik, miközben variánsok felmutatásával azok esetleges átalakítására, és új igények támasztására is ösztönözni kíván.

- A mikrokörnyezeti körülmények megkívánják, hogy az ismeretek közvetítésén túl további feladatokat felvállalva *funkciógazdag, nyitott iskolaként* működjünk.

- A szolgáltatási stratégia alapvető jellemzői: széles körnek - a felvételi körzet minden tanulójának -, *bővített* - a törvények által kötelezően előírtakon túlmutató - *szolgáltatás* nyújtása.

- Munkánk során a *pozitív motivációt*, és a nevelő jellegű, meggyőzésen alapuló ráhatások módszereit részesítjük előnyben.

Valljuk, hogy a nevelés folyamatának a *teljes személyiség megalapozását* kell szolgálnia, *amelyben a személyiség teljes jogú résztvevője* az adott pedagógiai folyamatnak, *önnevelésének*.

Az iskola *ethosát a küldetési nyilatkozat* fogalmazza meg:

Iskolánk jövőorientált, boldog embereket akar nevelni, - a gyerekekért van.

A **KULCSKOMPETENCIÁK** fejlesztését és a tanítási-tanulási folyamat hatékonyságát alapvető értéknek kezeli.

A **NEMZETI IDENTITÁS ÉS AZ EURÓPAI HUMANISTA ÉRTÉKREND** együtt jellemzi tanítványaink magyarságtudatát és emberképét.

DEMOKRATIKUS, mindenkit a *valós képességei szerint fejleszt*, s korszerű tudást nyújt. *Nyitott a környezetére és a világ globális problémáira, felelősségérzet jellemzi, s a tanulókat is erre neveli.*

AUTONÓM, *szakmai önállóság* jellemzi, *tiszteletben tartja a gyermekek*

személyiségét, a lelkiismereti szabadságot, biztosítja az egyéni jogokat és az alapvető közösségek együttműködésének kibontakoztatására törekszik.

GYERMEKKÖZPONTÚ, olyan odafigyelő, személyességre ösztönző, serkentő környezet megteremtésére törekszik, ahol mindenki jól érzi magát, és képességei szerint a legtöbbet tudja nyújtani.

ESÉLYEGYENLŐSÉG-re törekszik, szociálisan érzékeny, s a hátrányok kompenzálásával esélyt nyújt a képességek szerinti továbbtanulásra.

Nevelésfilozófiánkat a következő mottó összegzi:

Ha vállalod, kézen fogunk, s veled együtt, - esélyt adunk.

Az iskola **emblémája** is a küldetési nyilatkozat megjelenítésére törekszik:

Jelképünk pajzsán az önállóságot és szabadságot jelképező két madárforma a magyarságtudatra utalva az ősi életfa tulipánformáját mintázza. A benne lévő gyerek a siker élményét, az őt tartó óvó kezek a gyermekközpontúságot jelképezik. A kezében tartott szalag az esélyegyenlőség megteremtésének a szándékát fejezi ki.

2. HELYZETKÉP, ADATOK AZ ISKOLÁRÓL, SZOCIOLÓGIAI JELLEMZŐK

A város lakóinak száma meghaladja az 5000 főt. A Nyírség, a Beregi - és Szatmári síkság találkozási pontján található. A lakosság vegyes összetételű, erősen tagolt. A 90-es évek elején a jó anyagi körülmények között élő községből a munkanélküliség által súlyosan sújtott település lett. A termelőkapacitás jelentős része jelenleg kihasználatlan. A jövedelmek alacsonyok. A lakosság 60 %-a átlag alatti életszínvonalon él. A népesség korcsoportos megoszlása kedvező, a megyei átlaghoz képest kevesebb az időskorú. Foglalkoztatási szempontból azonban kedvezőtlen a korszerkezet, mert a lakosság zömét a munkaképes korúak alkotják, ugyanakkor a munkához jutás lehetősége minimális.

A közel 2600 munkaképes korú lakosból 470 fő a foglalkoztatottak száma. A munkaviszonyban nem lévők nagyobbik fele szeretne munkát vállalni. Jelenleg az iskolába járó gyerekek családjainak 42 % -ban egyik szülő sem dolgozik, s mindössze 23 % azoknak az aránya, ahol mindkét szülő aktív foglalkoztatott.

A település lakossága heterogén összetételű. A családok életmódja, anyagi viszonyai nagyon változók. Tanulóink mintegy 38 %-a halmozottan hátrányos helyzetben él. Indulási hátrányai a családi szocializáció hiányaira, valamint a családok értékrendjének és anyagi viszonyainak az elégtelenségére vezethetők vissza.

Ezek a problémás családok nehezebben fogadják el az iskola értékrendjét. Többségükkel nem könnyű kontaktust teremteni, megnyerni őket az iskola pedagógiai elképzeléseinek. Mindemellert az iskolával együttműködnek. Az iskolába járás rendszeresnek tekinthető. Nagy erőforrásunk, hogy az iskola tanulóinak 97,5 %-a normál korú, s mindössze 2,5 % a két vagy több évvel túlkorosok száma. A 8. osztályt normál korban elvégzők aránya 95 % fölötti.

Az értelmiség döntő többségét a pedagógusok és az egészségügyi dolgozók adják. Felsőfokú végzettsége csak a lakosság 4 %-nak van. A szakmunkások és érettségizettek aránya is mindössze 15 %, általános iskolai végzettséggel 45% rendelkezik, míg a 8. osztályt 36% nem végezte el.

Jelenleg a településen a cigány etnikumhoz tartozók száma /1395 fő/ az összlakosság 28 %-a. Nagyon súlyos gond, hogy csak néhányuk áll munkaviszonyban. Az iskolába járó gyerekek 49,6 % - a roma tanuló /292 fő/. Szamarányuk növekvő, 2010 utánra 52 - 54 % körülire módosul. Veszélyeztetett az iskola tanulóinak a 12 % - a. Arányuk szintén emelkedik, s félő, hogy a tendencia felgyorsul. Amennyiben a taníthatóságuk előfeltételeit nem biztosítjuk, s a továbbhaladásukat akadályozó sajátos problémáikat elfogadhatóan nem oldjuk meg, nem képzelhető el az iskolában színvonalas szakmai munka.

Az önkormányzat a rászoruló gyerekeket nagymértékben segíti. /ingyenes tankönyv, kedvezményes étkezés, segélyek./

A családok szociológiai jellemzői sajátosak. A gyerekek 45 % - a nagycsaládban él, a középosztályhoz tartozók többségénél 1-2 gyerek a jellemző. Az iskola a családok hatékony kultúráközvetítő hatására kevésbé számíthat. A családok anyagi- és kulturális kínálata vegyes. /Minden családban van tv, DVD, Hi-Fi –berendezés, mobiltelefon. Néhány családnál jellemző az otthoni könyvtár megléte, ugyancsak kevés család járat újságot, folyóiratot./ A szellemi fejlődés iránti igény is kedvezőtlen. A gyerekek tanulását rendszeresen a családoknak mindössze 3 - 4 % -a, alkalmasszerűen 17 %-a kíséri figyelemmel. Figyelmeztető jel, hogy a gyerekek 10 %-a inkább nem, 12 %-a pedig nem szeret tanulni.

Az iskolaotthon és a tanulószoba kedvező hatásának köszönhetjük, hogy - bár a tanulásra fordított idő csökken - a gyerekek 76 % -a egy órát, vagy ennél több időt tölt tanulással.

A településen egy iskola működik. A tanulólétszám lassan növekvő tendenciát mutat. A demográfiai adatok azt jelzik, hogy mintegy 600 fő körül stabilizálódik az iskola létszáma.

Az évenként belépő populációk létszáma 80-85 fő között mozog. Igy hosszú távon évfolyamonként 3 tanulócsoporthal kell számolni, az eddigiekhez hasonló osztálylétszámokkal /25-28 fő/. Az alsó tagozat teljeskörűen iskolaotthonos oktatásban vesz részt, a felső tagozat tanulói tanulószobai ellátást vehetnek igénybe.

Az iskolaotthonos csoportok száma az alsó tagozatban 12, a felső tagozatban 4 csoporttal működik a tanulószoba. Intézményi étkeztetésben a tanulók 82%-a vesz részt.

Iskolánk mikrokörnyezeti feltételei összességében kevésbé kedvezőek. Igényes, gyakorlati példát kívánunk adni arra, hogy egy átlagos feltételekkel rendelkező, problémás tanulói összetételű iskola is képes eredményesen dolgozni, és minőségileg színvonalas szolgáltatást nyújtani.

Tanulói létszám alakulása: 2010-2011 / 599 fő
2009-2010 / 595 fő
2008-2009 / 582 fő
2007-2008 / 588 fő
2006-2007 / 548 fő
2005-2006 / 539 fő
2004-2005 / 523 fő

Várható létszám a 2011/2012-es tanévben:

610 fő

Az iskola bejárati képe

3. FUNKCIÓK, ALAPELVEK, ÉRTÉKEK, CÉLOK, FELADATOK, ESZKÖZÖK, ELJÁRÁSOK /Pedagógiai koncepció/

3.1. AZ ISKOLAI NEVELÉSI RENDSZER JELLEMZŐI

3.1.1. A rendszerműködés kiemelt elemei

A 80-as évek elején kezdődött meg az iskola *tevékenységrendszerének* az intenzív fejlesztése. Eredményeként létrejött a funkciógazdag tevékenységi kínálat. Munkánk jellemző elemévé vált az *innováció*. A folyamatos fejlődés a *tanítás és tanulás - tevékenységi rendszer - közösségek - kapcsolatok* egymásra épülő logikáját követte. A színvonalas tanulmányi munka adott alapot arra, hogy a többi tevékenységi terület fejlesztésére is energiát csoportosítson át a nevelőtestület. A *funkciógazdag iskola* lehetőséget teremtett a széleskörű megbízatási rendszer kiépülésére, és a testületi közösségek, minőségi csoportok kialakulására. A nevelőtestület és közösségei az iskolán kívüli nevelési tényezők egyenrangú partnereivé, a kapcsolatok eredményes szervezőivé válhattak.

A nevelőtestület 1984-ben fogadta el első *Pedagógiai programját*. Ez biztosította, hogy az iskola megfeleljen a központi elvárásoknak, s ugyanakkor a *helyi sajátosságok* feltárásával hasznosan kielégítse a szűkebb környezet igényeit is. Az össziskolai értékrend ugyan még nem alakult ki, s a meglévő értékek is polarizáltak, de az iskola *sajátos arculata* mindinkább kitapinthatóvá vált.

Munkánk jellemző eleme lett a *rendszerszemlélet*, amely a *folyamatos fejlesztés* stratégiájával párosult. Hatékony *önfejlesztő munka* bontakozott ki.

Az iskola belső munkamegosztása a közösen felvállalt funkciókhoz igazodott, s kialakult a jelenlegi-bonyolult alá-és fölérendeltségi viszonyokon alapuló-*belső vezetési struktúra*.

Olyan *műhelyiskola* jött létre, ahol tisztelik a másságot, s a testület tagjai érdekeik érvényesítését-munkájuk fedezetével-a közösségen belül keresik.

A *nevelőtestület* erkölcsisége, *munkakultúrája* a *polgári* társadalmakat jellemző *értékek irányába fejlődött*.

A *tanulói önkormányzat* kiteljesedett, s egykori működési modellje országosan követett mintává vált.

Nevelési rendszerünk a nemzeti értékek, a helytörténeti *hagyományok őrzését* és hagyományainak ápolását kiemelt feladatként kezeli.

A komprehenzív iskolai tapasztalatokat alkalmazva kialakítottuk a *tanulói képességekhez igazodó belső differenciálást* az alapozó tárgyak tanításában.

Jelentős eredményeket értünk el a *cigány* kisebbségi *tanulók gondozásában*, és beilleszkedésük elősegítésében.

A nevelőmunka középpontjába az *európai humanista értékek*, a *hazaszeretet*, a *magyarságtudat* és a *polgári értékrend* bemutatását állítottuk. Előtérbe került a viselkedéskultúrának, a családgondozásnak, a műveltségnek, az egészségnek és a test harmóniájának a tudatos, értékként való megjelenítése.

Közelebb kerültünk egy pluralista, türelemre építő iskolai modell megvalósításához.

3.1.2. Belső szakmai feltételek, pedagógiai kultúra és várható eredmények

A tervezésben célszerű végiggondolni az intézményi *kiindulási feltételeket* / bemenet / a nevelőtestületi *belső munkakultúra* szintjét/ pedagógiai transzformáció /és a *kimeneti eredmények*/ értékelési oldal viszonyítási pontjait.

A helyzetértékelésben összefoglaltakból megállapítható, hogy az iskolában a külső bemeneti összetevők meglehetősen vegyes előjelűek, az iskolába érkező gyerekek szociokulturális állapota széles skálán mozog.

A pedagógiai folyamatban ezekhez a nagy különbségekhez kell alkalmazkodni. Erre az intézményen belüli belső differenciálás ad lehetőséget, amit a *komprehenzív(átfogó) iskolai* modellel érhetünk el.

A sajátos tanulói összetétel miatt az *eredményesség* megállapításánál nélkülözhetetlen kétféle viszonyítási alap együttes alkalmazása:

- Ennek egyike a minőségbiztosítás helyi értelmezése, amely során a kiindulási feltételekhez és az elmozdulás mértékéhez viszonyítjuk önmagunk teljesítményét. /Kiindulási feltételek+pedagógiai erőfeszítések=eredmény./
- A másik viszonyítási alap az elért eredmények összevetése az országos sztenderekkel.

A tervezéshez-*kiindulási feltételekként*-a következő vonatkozási pontokat vettük figyelembe :

- A pedagógiai folyamat tervezése során *átlagos* „helyi társadalmi” környezeti hatásokkal számolhatunk.
- Az iskolai munka külső és belső jogi szabályozása *jónak* minősíthető. Az alapító okirat és az iskola belső szabályzatai egyértelmű és követhető előírásokat tartalmaznak.
- A pedagógiai munka tárgyi környezete, feltételrendszere *az átlagosnál jobb*, a működéshez szükséges költségfedezet átlagos szinten biztosított.
- Úgy véljük, hogy az iskolavezetés tudatossága *jó* színvonalú, s a költségfelhasználás is *jobb az átlagosnál*.
- A nevelőtestület összetétele *jó*.
- A szakos ellátottság 100%-os, a tantestület stabil, a gyakorlottsága megfelelő.
- A tanulók otthoni körülményei, anyagi viszonyai *az átlagos szint alatt* maradnak.
- Tanítványaink jelentős részének szociokulturális adottságai *kedvezőtlenek*.

Összeségében a *kiindulási feltételeket ÁTLAGOSNAK* minősíthetjük.

A nevelőtestület *belső pedagógiai erőfeszítéseinek minőségét* a következők jellemzik:

- Az iskola által felvállalt reáltevékenységek széleskörűek, pedagógiai szervezettségük törekszik a rendszerjellel érvényesítésére.
- A nevelők és a neveltek közötti kapcsolat *megfelelő*, az információáramlás folyamatos, a viszony személyességre törekvő. A diákok többsége igényli a pedagógiai segítséget, a pedagógusok készek ezeket megadni.

- A tudatos nevelőhatások rendszere az *átlagosnál jobb* színvonalú.
- A testület szakmai felkészültsége az *átlagos szintet meghaladja*, a pedagógiai gyakorlottság folyamatosan fejlődik. A jövőben a pedagógiai eljárásokat és eszközöket a kompetenciaalapú oktatás irányába kell tovább bővíteni.
- Az intézményi légkör egészében *jó*. A testületet az elért eredményeit őrző, sikereit a külvilággal szembesítő, a továbbhaladás lehetőségeit távlataiban szemlélő közösség jegyei jellemzik.

Összességében a nevelőtestület belső erőfeszítései a pedagógiai folyamatban az *átlagosnál jobb* pedagógiai transzformációt tesznek lehetővé.

Az *ÁTLAGOS kiindulási feltételek* /bemenet/ és az *ÁTLAGOSNÁL JOBB pedagógiai erőfeszítés* /transzformáció/ többé-kevésbé lehetővé teszi, hogy megítéljük a várható *eredményességet* /kimenet/, amelyet *JÓ ÁTLAGOS*-nak prognosztizálhatunk.

A *kimeneti eredményeket* a számszerűen meghatározható mutatók mérése mellett a huzamos megfigyelés módszerével is nyomon követjük.

Az iskola pedagógiai állapotát egyrészt a *pedagógiai koncepcióban megjelölt célok* teljesülésének a mértékéig, a „hozzáadott érték” megállapításával határozzuk meg. Elsősorban azt elemizzük, hogy milyen a kölcsönös kapcsolat a nevelési alaphelyzet és a pedagógiai hatásrendszer között. A kiindulási alaphelyzetből mekkora a pozitív elmozdulás a kitűzött cél megközelítésében vagy elérésében.

A kimeneti eredmények meghatározásának másik módja a számszerűen meghatározható mutatók mérése.

A nevelési eredményeket a Pedagógiai programban meghatározott időszakban és témákban mérjük.

Az oktatási eredmények mérésében a NAT minimum követelményeit vesszük a kiindulópontnak. Ezt tekintjük annak a minimális tudásnak, amit mindenkinek el kell sajátítania s alapja a továbbhaladásnak.

„Az iskola értékelési és ellenőrzési rendszere” című fejezetben tervezett kimeneti mérések kiemelt célja az alapkészségek állapotának a meghatározása, amely a gyakorlás során alapját képezi a folyamatos korrekció hosszú távú megtervezésének.

A negyedik, a hatodik és a nyolcadik évfolyamokon szervezett országos mérésekben való kötelező részvétel eredményeit összevetve az országos standard eredményekkel, következtetünk az iskola országoshoz viszonyított tudásszintjének a mértékére. Tekintettel az iskola fentiekben már elemzett külső és belső jellemzőire, az eredményességet akkor tekintjük az elvárható mértékűnek, ha az eredmények megközelítik az országos átlag nagyközségekre jellemző értékeit. Ugyanakkor várhatóan és elfogadhatónak tartjuk, ha az országos eredményekhez viszonyított átlagos szintű teljesítmény az egyes tanulók és tanulói csoportok vonatkozásában eltér az országos mérés szórási trendjétől pozitív és negatív módon a szélső értékek irányába.

3.2. AZ ISKOLA FUNKCIÓI

Az iskola minden funkciójának nem tud azonos színvonalon eleget tenni. A szükségletek fontosságát mérlegelve meg kell határozni, hogy a lehetséges funkciók között milyen *prioritási rendet* alakít ki.

Nevelőtestületünk elsődleges célja egy magas színvonalú, modern tudást nyújtó, a polgári társadalom elvárásait kielégítő kínálat biztosítása, amely *versenyképes tudást* biztosít minden tanulónak, amennyiben képességeinek megfelelő iskolába kerül.

Ugyanakkor a hátrányos helyzetben élő gyerekek számára hatékony program kialakítása az *esélyegyenlőség mérséklésére*.

Összegezve szándékainkat: városi szintű kínálat, és erős szolidaritáson alapuló korrekciós többlétszolgáltatás nyújtása az esélyegyenlőség biztosításához. Ezek az iskolai funkciók fontossági sorrendjének a legfőbb meghatározó elemei.

A közoktatási változások és a helyi szükségletek a következő évtizedre a funkciók újragondolását igénylik. A nevelőtestület az alapfunkciók közül a következőket részesíti előnyben, és fontossági sorrendjüket az alábbiak szerint állapítja meg: 1. értékközvetítés, 2. ismeretközlés, 3. képzés, 4. funkciógazdag tevékenységi rendszer, 5. szocializáció.

Az *értékközvetítés* előtérbe kerülése a legfontosabb változás az iskolai funkciók átrendeződésében. Első helyre sorolását több tényező együttes hatása indokolja. A nevelőtestület számára komoly kihívás a világnézetileg determinált embereszmény helyett, az értékek teljességének a felmutatási lehetősége az *embernevelésben*. Az *egyetemes emberi értékek* megismertetését, valamint az *európai polgári* gondolkodás és értékrend közvetítését alapvető feladatának tekinti az iskola.

Az *ismeretközvetítő funkció* keretében több komoly kihívás vár megoldásra:

Az iskolai műveltség tartalmának irányadója – az Európai Unió országaihoz hasonlóan – a kulcskompetenciák meghatározott rendszere lett. A NAT műveltségi területei fejlesztési feladatainak ezeket a kulcskompetenciákat kell egy összetett rendszerben megjeleníteniük.

-Új - eddig nem tanított - *részműveltségi területek bevezetésére* kerül sor a NAT keretében.

-A *helyi tantervek* nevelőtestületi megválasztása és első ízbeni kipróbálása nagyon odafigyelő munkát igényel.

-Az új tankönyvek és taneszközök megjelenése és megismerése a *tanári praxis megújítását* igényli. /Pl: a számítástechnikai eszközök alkalmazása, /digitális ismerethordozók/

Az ezek bevezetésére irányuló hatékony felkészülés a tanároktól és gyerekektől egyaránt jelentős erőfeszítést kíván, hogy elkerülhető legyen a tanulói teljesítmények esetleges csökkenése, hogy a *modernizáció a tudásszint növekedését eredményezze*.

A *képzési funkció* két irányú elvárásnak tesz eleget. Egyrészt az *alapkészségek* szilárd *begyakoroltatására* törekszik, amit különösen a jelentős számú hátrányos helyzetű gyerek szüksége indokol. Másrészt *új képzési feladatok* kerülnek előtérbe. Kiemelt szerepet kap az önálló tanulási képesség megalapozása, az informatikai képzés és az idegen nyelvek oktatása. A kulcskompetenciák képzési feladatai felértékelődnek, a hatékony tudás megkerülhetetlen elemévé válnak.

A funkciógazdag iskolai kínálat megőrzése érdekében a *tevékenységi rendszer* sokszínűségét és *gazdagítását* változatlanul fenntartjuk. Arra törekszünk, hogy mindenki megtalálhassa a sajátos képességei kiműveléséhez neki leginkább megfelelő lehetőségeket. Élve a választás szabadságával, önállóan és felelősséggel döntsön önnevelése irányairól, és a felkínált tevékenységek igénybevételéről.

A *szocializációs funkció* keretében az *elemi szokások* kialakítását, a tanulókat ért *negatív hatások kompenzálását* és a *polgári társadalom viselkedési - és együttműködési készségeinek* a megalapozását tartjuk kiemelt teendőnek. Fontosnak tartjuk, hogy a gyerekek életszerű társadalmi tapasztalatokat szerezzenek az iskolában, lehetőséget kapjanak különböző szerepek megtanulására. /Együttműködés, konfliktuskezelés, a társas együttélési szabályok betartása, illem, családgondozói szerep, stb./ A tanulói összetételünk megkívánja, hogy különös figyelmet fordítsunk az előítéletmentes gondolkodásmód elterjedésének. A diákönkormányzat működése jó lehetőséget teremt a tanulóközösségbe történő beilleszkedésre. Az intézmény egész működésével a pozitív életvitel megalapozására törekszik az iskolában és otthon egyaránt.

3.3. ALAPELVEK ÉS ÉRTÉKEK

Az iskola az alapelveit és a felmutatandó értékek körét a kiemelten kezelt feladatokból határozza meg.

3.3.1. Alapelvek

Az *alapelvek* az intézmény önmeghatározásának a legfontosabb **értékei**, amelyek *áthatják a teljes nevelési rendszer* - a pedagógiai koncepció és a nevelő - oktató munka folyamatának az *egészét*.

Az iskolát meghatározó alapelvek:

1. Az elsajátított kulcskompetenciák használhatósága
2. Nemzeti identitás és európai humanista értékrend
3. Demokratizmus és felelősségvállalás
4. Autonómia
5. Az iskola nyitottsága
6. Gyermekközpontúság
7. Esélyegyenlőség, az esélyegyenlőtlenségek mérséklése

A választott alapelveket egy egymásra épülő rendszerként fogjuk fel. A kötelező képzéstől nem várhatjuk el, hogy lezárt tudást nyújtson. A jövő embere számára az elsajátított kulcskompetenciák használhatósága, az egész életen át tartó tanuláshoz szükséges motívumok és tanulási képességek kialakítása válik alapvető jelentőségűvé. A NAT nemzeti jellegéből fakad, hogy a közös nemzeti értékek ápolását és őrzését szolgálja. Az európai humanista értékrend megismertetése az Európához tartozásunkat erősíti. A demokratizmus és felelősség, az autonómia és az iskola nyitottsága egybeesik a *társadalom alapvető törekvéseivel*. Az iskolának is - a XXI. század első évtizedeinek leendő felnőtteiben-, ezeknek az alapvető értékeknek a megalapozását kell elősegítenie.

A demokratizmus és felelősség alatt azt értjük, hogy az iskola tanulói és tanárai számára széleskörű jogokat biztosít az intézményi működés minden területén, hangsúlyozva a jogokkal együttjáró felelősség vállalását is.

Az autonómia az önmegvalósítás, a *személyiség kibontakoztatásának* a lehetőségére és a szakmai önállóságra utal.

Az iskola nyitottságának kiemelésével a szűkebb és tágabb környezettel való *sokirányú* kapcsolatépítés és *kapcsolattartás* szándékát kívánjuk kiemelni.

A gyermekközpontúság alatt a nyugodt tanulási feltételeket teremtő *kellemes iskolai környezetet* a *jó közérzetet*, az empatikus és *gyermekszerető légkört* értjük. Ugyanakkor hozzátesszük, hogy a gyermekközpontúság nem jelentheti a pedagógiai irányítás kiiktatását, s még kevésbé valamiféle túlzott "gyermekimádatot".

Az esélyegyenlőséget tartjuk az *iskola legkiemeltebb alapelveinek*. Ezt a többszörös hátrányos helyzet teljes mértékben érthetővé teszi. Azt jelenti számunkra, hogy ha az előző alapelvek valamelyikének az érvényesülésében a tanulók képességeik kibontakoztatásában akadályba ütköznek, az iskola - tőle telhetően - minden segítséget megad ezek elhárításához.

3.3.1.1. A kulcskompetenciák használhatósága

Az Európai Unió országaiban a kulcskompetenciák fogalmi hálójába rendezték el azokat a *tudásokat, képességeket és attitűdöket*, amelyek alkalmassá tehetnek minden polgárt egyrészt a gyors és hatékony alkalmazkodásra a modern világhoz, másrészt az aktív szerepvállalásra a változások befolyásolásához.

Az oktatónak alapvető szerepe van abban, hogy a felnövekvő nemzedék megszerezze ezeket a kulcskompetenciákat. A NAT ezért teszi a kulcskompetenciák fejlesztését egyik legfőbb célkitűzésévé.

A kulcskompetenciákra mindenkinek szüksége van az állampolgári léthez, a társadalmi beilleszkedéshez és a munkához. Mindegyik egyformán fontos egy tudás alapú társadalomban.

Különösen felértékelődik az egyén tanulási kompetenciájának a fejlesztése. Hasonló jelentőséggel bír a kezdeményező képesség és vállalkozói kompetencia, hogy mindenki váljon képessé a kínáló lehetőségek megragadására.

3.3.1.2. Nemzeti identitás és európai humanista értékrend

Fontos szerepe van az ország és tágabb környezete, a Kárpát-medence megismerésének, a nemzeti hagyományoknak, a nemzeti identitás fejlesztésének, beleértve az ország nemzetiségeihez, kisebbségeihez tartozók azonosságtudatának ápolását, kibontakoztatását is. Módot ad arra, hogy a tanulók ismereteket szerezzenek a hazánk területén élő kisebbségek életéről, kultúrájáról. Ugyanakkor kitekintést is nyújt a határainkon kívül élő magyarság gondjaival való azonosulásra. Érzelmileg is megalapozza a hon szeretetét, a magyarságtudat erősítését.

Magyarország tagja lett az Európai Uniónak. Ezzel egy tágabb társadalmi, gazdasági és kulturális közösség polgárává is váltunk. Az európai humanista értékrend elsajátítása és megélése így európaiságunk záloga is.

Az állampolgári nevelés így egyszerre jelenti a nemzet és az unió polgárának a nevelését.

3.3.1.3.a. Demokratizmus és felelősség

Az iskola *a szülőkkel közösen* állapítja meg a helyi szükségleteket, az iskolán belüli szolgáltatásokat és az iskola munkarendjét. A szülői igények teljesítése az önkormányzat, a szülő és gyerek, valamint az iskola hármasának a konszenzusával dőlnek el. A partneri viszony biztosítéka, hogy az iskolában szülői munkaközösség és tanulói önkormányzat is működik.

A *tanulók* az iskolai élet minden részterületéről véleményt mondhatnak, javaslatot tehetnek. A *diákönkormányzat* révén érdemben is bekapcsolódhatnak az iskola pedagógiai folyamatainak a szervezésébe.

Az önkormányzat komoly segítséget ad a tanulóközösség belső önfegyelmének, viselkedéskultúrájának az alakításához. Jól fejleszti azokat a tanulói képességeket, amelyek egy plurális társadalom polgárainál fontosak. Segíti az érdekek kulturált képviselésének a begyakoroltatását.

Az iskolában jól funkcionáló, többirányú, nyitott kommunikációs csatornák működnek. Kölcsönös az *információáramlás* az igazgatóság és a nevelőtestület, a tanári közösség és a tanulók között, valamint a nevelőtestületen és a gyermekközösségen belül.

A demokratizmust együtt értelmezzük a *felelősség* elvének az érvényesülésével.

A tanár felelőssége, hogy mindenki számára a neki éppen legmegfelelőbb ismeretet és képzést nyújtsa. Minden gyerek azt kapja szolgáltatásként, ami számára a legfejlesztőbb. Kapjon olyan segítséget, amely megakadályozza, hogy tanulmányaiban lemaradjon.

A gyerek felelőssége, hogy optimálisan használja ki az iskola által nyújtott szolgáltatásokat.

A szülő felelőssége a gyermek szorgalmának felügyelete, a maximális erőfeszítésre ösztönzés. Igényelje a gyereke számára szükséges és felajánlott szolgáltatásokat.

3.3.1.3.b. Autonómia

Ha az iskola meg akar felelni mindazoknak a kihívásoknak, amelyek naponta érik, akkor szakmailag autonómmá kell válnia. Az *iskola autonómiáján* a teljes szakmai önállóságát értjük. Egyik legfőbb erénye a nevelőtestületnek, hogy konfliktusos időszakokban is megőrizte szakmai kompetenciáját. A pedagógiai problémák megválaszolásának hogyanját olyan szakmai kérdéseknek tekintjük, amelyek kizárólag az iskola szakmai hatáskörébe és döntési felelősségébe tartoznak. Mind az önkormányzattól, mind a szülőktől elvárjuk ennek tiszteletben tartását.

Az iskola hasonlóan gondolkodik. A *gyermekek személyiségi jogait* mindenkinek tiszteletben kell tartania, állampolgári és tanulói jogait egyetlen iskolai dolgozó sem sértheti meg. Olyan elfogadó légkör kialakítása a célunk, ahol a siker és kudarc kockázatával az egyéné a döntés felelőssége. Ez a személyes autonómiájukat is megalapozza. Állampolgárt akarunk nevelni, aki szabadon kibontakoztathatja személyiségét.

A sokszínű, különböző tevékenységekkel biztosítjuk, hogy a gyerekek eltérő szerepeket láthassanak el. Ösztönözzük a kreativitást, az önálló alkotások és produktumok létrehozását. Tiszteletben tartjuk a gyerekek jogképességét, s joggyakorlásuk korlátait a cselekvőképességük határainál húzzuk meg.

Az iskolai autonómia kibontakoztatásához kellő kompetenciával rendelkező, stabil értékrendben gondolkodó, önfejlődésre képes *pedagógusokra* van szükség. A testület tagjait ösztönözzük az önállóságra, az érdeklődésüknek megfelelő kutatómunka végzésére, és törekszünk a kísérletező kedv ébrentartására.

A nevelőtestületi együttműködés alapjaként nem a hierarchikus függőséget, hanem a személyes felelősségen alapuló munkát tekintjük. Nem funkciókat, a teljesítményt akarjuk elismerni. Nem törekszünk látszategységre, de alapvetőnek tekintjük, hogy mindenki az elfogadott Pedagógiai program és testületi munkamegosztás szerint megfelelően végezze el a munkáját. Az önművelés elhanyagolásában megmutatkozó igénytelenséget nem engedhetjük meg.

A *munkaközösségek* szerepe mindinkább felértékelődik. A szaktárgyi kérdések problémáinak a megválaszolása, a fejlesztési elképzelések kimunkálása és megvalósítása az ő hatáskörükbe tartozik.

Az iskola működését a *kényszermentességhez* közelítjük. Igyekszünk tudatosítani, hogy a *szabadság* nem csupán a kényszer hiánya, az önálló döntés egyben a felelősség vállalását is jelenti. Szeretnénk elérni, hogy azok a gyerekek, akik nyitottak, kíváncsiak, érdeklődők, találjanak teljes életre az iskolában, s minden alkotó pedagógus az *önmegvalósítás* élményével végezhesse a munkáját.

3.3.1.3.c. Az iskola nyitottsága

Az iskola nyitottságának több rétegét értjük az alapelv alatt. Célunk minél több alkotmányos érték felmutatása tanulóink előtt, hogy a plurális társadalom sokarcúságának megfelelő *társadalomképet* közvetítsünk számukra.

Nyitottságunk része a nevelőmunkában való szoros *együttműködés tanítványaink családjával* és minden gyermekérdeket szolgáló nevelési tényezővel. Gondoskodunk a folyamatos információáramlás megszervezéséről.

Fontosnak tartjuk a nyitottság érvényesülését az iskolai közösségek belső életében, az *emberi kapcsolatok* alakulásában.

Végül az iskola szellemi és anyagi lehetőségeinek azon részét, ami a nevelési-oktatási funkciójának színvonalát nem csökkenti vagy korlátozza, a település lakossága rendelkezésére bocsátja. Kulturális és egyéb szolgáltatásaival hozzájárul az önkormányzati vagyoni iskolás koron túli közérdekű hasznosításához. Magunkénak valljuk a „*nyitott iskola*” koncepciójának a főbb elveit.

3.3.1.4. Gyermekközpontúság

Az iskola az egyes gyereket állítja a nevelés középpontjába. A pedagógusok személyes kapcsolataikkal, egyéni bánásmóddal teremtik meg a feltételeket az egyén fejlődéséhez. Az egymást választó, közösen tevékenykedő gyerekek - ha erre igényük van - közösséggé válhatnak. Ezeket a törekvéseket segítjük, hogy az egyének a normát közvetítő közösségben megalapozhassák szuverenitásukat.

A gyerek számára törekszünk a testi biztonság mellett az érzelmi biztonság megteremtésére is. Minden tanuló érezze magát jól az iskolában, vegye körül kellemes környezet, érezze azt magáénak. A gyerekek egyéniségéhez empátiával, azt elfogadva közeledünk. A velük szemben támasztott követelmények ne okozzanak túlterhelést. A fejlesztésükhöz igénybe vett időt optimálisan hasznosítjuk. Fontosnak tartjuk, hogy az iskolában rend és fegyelem uralkodjék.

A gyermekek testi, lelki és szellemi fejlődéséhez kedvező és ingerdús környezetet teremtünk. Segítjük őket eligazodni az információk világában.

Kiemelt jelentőséget tulajdonítunk a személyességnek. Nagyra értékeljük a pedagógus személyes hitelességét és példaadását. A rászoruló vagy hátrányos helyzetbe kerülő tehetséges gyerekeket patrónus pedagógus segíti döntéseiben, törődik vele, átsegíti a nehézségeken.

A gyermekközpontúság a képzési programban is megjelenik. Az alapozó tantárgyakat és a nyelvoktatást az azonos felkészültségű gyerekeknek differenciáltan szervezzük.

3.3.1.5. Esélyegyenlőség

Iskolánk többszörösen hátrányos helyzetű körülmények között működik. A hátrányok okai: a vidékies falusi környezetből, a települést sújtó munkanélküliségből, a szülői környezet átlagosnál kisebb iskolázottsági szintjéből, és a tanulói összetétel nagyfokú heterogenitásából adódnak. Ilyen körülmények között nem mondhatunk le az esélyegyenlőség mérsékléséről.

Fontos, hogy olyan oktatási - művelődési kínálatot biztosítson az iskola, amelyet egy átlagos kisváros nyújt iskoláskorú lakóinak. Ehhez az iskola tárgyi adottságai megvannak, a nevelőtestület alkalmas erre, s iskolabarát képviselőtestületi hozzáállással a finanszírozási feltételek megteremthetők.

Az iskola sokszínű tevékenységkínálata alkalmas arra, hogy a művelődési hiányokat kompenzálja az iskola tanulói számára.

A szakmai és eszközi feltételrendszer az utóbbi időben jó irányba fejlődött. A korszerű könyvtári szolgáltatás, a médiatár és a számítástechnikai oktatás alapjai kialakultak. Ezek továbbfejlesztése és az internet-csatlakozás biztosítani tudja az esélyegyenlőséghez kívánatos feltételeket. Használatuk lehetőségét minden érdeklődő gyerek számára biztosítjuk.

A szülők anyagi háttérének hiányai a szociális gondoskodás keretében kompenzálhatók.

Összefogással képesek vagyunk az esélyegyenlőség olyan mértékű csökkentésére, hogy minden tanítványunk bejuthasson az általa választott és képességeinek megfelelő középfokú intézménybe.

Pedagógiai Programunkba beépültek a Nagyközségi Közoktatási Esélyegyenlőségi Intézkedési Tervben előírt alapelvek, célok és közép- és hosszú távú feladatok.

3.3.2. Az iskola legfőbb belső szakmai értékei

A felhalmozódó iskolai belső értékek egy része olyan alapvető megtartó erővé szilárdultak, amelyek kitörölhetetlen elemévé váltak a mindennapi gyakorlatnak.

Az iskola kialakította a sajátos, helyi szükségletekhez igazodó *intézményi nevelési rendszerét*. A nevelőtestület magáénak érzi, a szülők támogatják és elégedettek vele. /Részleteiről a 3.1. pont szól/

Programunk bővített szolgáltatást nyújt, *funkciógazdag* és *színes* a tevékenységrendszere. Ez lehetővé teszi, hogy az emberi értékek sokaságát közvetítse.

Törekszünk eleget tenni a tanulói képességeket differenciáltan fejlesztő, valamint ismeretnyújtó és értékközvetítő funkciójának. A szükséges mértékben szociális gondozó és szocializációs szerepet is ellát. Nagy gondot fordít a szabadidős - sport és kulturális - tevékenységek szervezésére.

Az iskola *nyitott intézmény*. A szülőknek és a lakosságnak is nyújt szolgáltatást. Kulturális és művészeti rendezvényeket szervez, társasági összejöveteleket rendez, bérért a lakosság

rendelkezésre bocsátja a tornatermet, valamint a napközis konyhát és éttermet, a gyerekek alkalmi műsorokkal nyújtanak művelődési - szórakozási lehetőséget.

Az intézményt olyan *szellemi műhelynek* tekintjük, amelyben a nevelőtestület és az egyes pedagógus szakmailag autonóm módon programalkotóként, és a rendszer működtetőjeként vesz részt a munkában. Alkotó műhelyiskola, ahol a nevelőtestület újszerűhöz vonzódása a legfőbb biztosítéka az innovációs érzékenység megőrzésének. Az *önfejlesztési hajlandóság* és az *alkotó légkör* az egyik legnagyobb mozgósítható tartalékunk.

Az évek során kicsiszolódott az intézmény *vezetési struktúrája*. A nevelőtestületet szakmai autonómia jellemzi. Demokratikus a joggyakorlás, a munkaközösségek teljes szakmai önállósággal végzik a teendőiket, kialakultak az iskola vezetési szintjei. A pedagógiai tanács munkájával legitimizálta magát.

Az iskola mintegy két évtizedes önálló programalkotó munkája során igyekezett a *rendszer szemlélet* és a *folyamatos fejlesztés* elveit alkalmazni.

A *tanulói önkormányzat* működése az iskola belső életének nagy erőforrása.

A nemzeti-, helytörténeti- és iskolai *hagyományápolás* a tanulóközösség jelentős összetartó erői. A sajátos arculat megteremtésének olyan alapját képezik, amely az iskola ethosának a gyökereit képezhetik a gyerekek iskolához kötődésében. A település helytörténetéhez kapcsolódó történeti játékok megalapozzák a szülőföldhöz kötődést. A nemzeti ünnepeken való cselekvő részvétel a magyarsággal való azonosulás lehetőségét teremti meg.

Az iskolai élet belső hagyományai, és az iskola érdekében végzett konkrét tettek az iskola egyediségének a megalapozói. A gyerekek szemében a másoktól való különbözőség kifejezői. Általuk válik az iskola az „*ő iskolájukká*”. Ez az érzés alapozza meg a büszkeségüket és a szeretetüket az iskola iránt.

A nevelőtestületet *reális helyzetértékelés* jellemzi. Ismerjük az eredményeinket és az iskolai munka gyengeségeit, látjuk a testület előtt álló feladatokat, s gondolunk a váratlanul megjelenő veszélyek elhárítására is. Az iskolában *nyugodt légkör* uralkodik. A nevelőtestület erkölcsi morálja, munkakultúrája, emberi kapcsolatai a polgári társadalmakat jellemző értékek irányába fejlődnek. A többség úgy érzi, szükségük van egymásra.

3.3.3. Emberi értékek és személyes tulajdonságok

3.3.3.1. A gyerekek jelenlegi értékválasztásának a jellemzői:

A gyerekek értékválasztását és személyes tulajdonságait iskolai gyakorlatunkban két motívum befolyásolja. A napjainkban folyó *értékátrendeződés* és a családok *kultúrákövetítő képessége*.

Iskolánkban a gyerekek összetétele nagyon heterogén. A családok életstílusa, kulturális szintje erősen differenciált. A tanulók neveltsége, magatartása és munkakultúrája is ezt a változó képet tükrözi. Naponta tetten érhetők az értékátrendeződés negatív tendenciái.

Így-a munkavállalási nehézségek miatt - a pályaválasztási dilemmák, a motiválatlanság a tanulásra, a teljesítmény visszatartása és a tanulási kedv csökkenése.

A többség viselkedése problémánélküli, a gyerekek 40%-a példás magaviseletű.

Csökken a családok mintaadó szerepe, s felértékelődött a gyerekek társas kapcsolatainak a hatása. Egymás között szabadosabbak. Ezért is fontos hangsúlyozni az *személyes* kapcsolatok szerepét.

Változatlan - vagy növekvő - az igény az iskola által szervezett tanórán kívüli programok iránt, vonzódnak a természetvédelemhez, s lelkesen vesznek részt a tanulói önkormányzat munkájában.

Tanulóink mintegy 38%-a rendezetlen családi viszonyok között vagy halmozottan hátrányos helyzetben él. Az ingerszegény otthoni környezet nem segíti az érzelmi gazdagodásukat. Sok a szociálisan éretlen iskolába kerülő, s az elemi szokásaiban fejletlen iskolába járó. Különösen igaz ez az etnikai gyerekek egy jelentős körére. Ezeknél a problémás gyerekeknél számolni kell a szabadosság fokozódásával. Ők nehezebben illeszkednek be az iskolai közösségbe, nem rendelkeznek megfelelő biztonságérzettel. Viselkedésük kiszámíthatatlanabb, többségüknek elfogadó a viszonya az iskolával szemben, de néha agresszív fellépések is előfordulnak. Van néhány egyedi, alig fékezhető gyerek, de összességükben megnyerhetők az iskola alapvető pedagógiai elképzeléseinek.

A gyerekek nevelésére figyelmet fordító szülők gyerekei, - akik a többséget képviselik - kellő érdeklődést mutatnak az iskola szolgáltatásai és rendezvényei iránt. Nagy aktivitással élnek az iskola által kínált lehetőségekkel. Önállóak és kezdeményezők. Nyitottak. Érdeklődésük a polgári értékrend iránt nagyfokú és igenlő. Vonzódásuk a modern technikai eszközökhöz és a számítástechnikához nagyfokú.

3.3.3.2. Az iskola által preferált emberi értékek

Modern gondolkodású, tisztességes, boldogságra vágyó és jövőorientált ember nevelésére törekszünk.

A biológiai létezés értékei:

A természet védelme, ökológiai szemlélet, a természeti szép iránti fogékonyság, az élet tisztelete, egészséges életmód, felelősség utódainkért.

Az én harmóniájára és autonómiájára vonatkozó értékek:

Önismeret, képesség az önálló ismeretszerzésre és önnevelésre, nyitottság, önbecsülésre törekvés, szerénység önmagunk megítélésében.

A társas kapcsolatokkal összefüggő értékek:

A személyes kapcsolatokban:

A családi összetartozás, a szülők és elődök tisztelete, szeretet, önzetlenség, fogékonyság a barátsággra, kölcsönösségre törekvés a párkapcsolatban, az emberi méltóság tisztelete, az önzés leküzdése.

A szociális kapcsolatokban:

A másik ember elfogadása, együttműködés, felelősség másokért, szolidaritás, tolerancia, empátia, készség a konfliktusok kezelésére.

A mindennapi érintkezésben:

Kulturált viselkedés, udvariasság, segítőkészség, az agresszivitás elutasítása, előítéletmentesség.

A társadalmi eredményességre vonatkozó értékek:

A tanulókkal, műveltséggel kapcsolatos értékelemek:

Igény a folyamatos önművelésre, problémaérzékenység, készség nézeteink felülvizsgálatára, kreativitás, az önálló tanulás képessége.

A munkával kapcsolatos értékek:

Igényesség a munkában, a munkasiker öröme, teljesítményközpontúság, kötelességtudat, kockázatvállalás, alkalmazkodás a változó körülményekhez, tudatos fogyasztói magatartás, gazdasági racionalitás, a munka tisztelete, a korszerű technika szerepének felismerése, a piaci megmérettetés fontosságának az elfogadása.

A humanizált társadalom és világkép értékei:

A hazával, a nemzettel kapcsolatos értékek:

Egészséges nemzettudat, nemzeti önismeret, hazaszeretet, a nemzeti és népi hagyományok ápolása, a nemzeti szimbólumok tisztelete, a nemzeti kisebbségek elfogadása, más népek nemzeti értékeinek a tiszteletben tartása.

Az európai humanista értékelemek:

Az egyetemes emberi jogok tiszteletben tartása, az egyenjogúság elismerése, pluralizmus, szolidaritás, az állampolgári kötelességek vállalása, törekvés az érdekegyeztetésre, készség a kompromisszumra, igény a civil önszerveződésre.

A világ globális problémáira vonatkozó értékek:

A béke megóvása, az erőszak elutasítása, a diszkrimináció elítélése, a népek és nemzetiségek közötti megbékélésre törekvés, az emberiség jövőjéért érzett felelősség, a környezetvédelem fontosságának felismerése.

A nevelőtestület által – a nagyszámú értékelemből – kiválasztott csoportosított értékhalmozat önmagában is értékhordozó. Összességük egy, a nevelőtestület számára elfogadható, kívánatosnak tartott, korunknak megfelelő személyiség képét fogalmazza meg. Ezek alapján válik az iskola az adott értékek iránt elkötelezetté. A különböző értékcsoportok felmutatása alkalmat teremt a gyerekeknek az értékek közötti eligazodásra, az *értékválasztásra* és a saját *értékrendek* kialakítására.

Az iskolában sok a szociálisan hátrányos helyzetű gyerek, jelentős részük a roma kisebbséghez tartozik. Esetükben meghatározó azoknak a legfontosabb személyes tulajdonságoknak a számbavétele, amelyek mint fejlesztendő személyiségjegyek megalapozhatják egyéniségük alapvető jellemzőit.

Ezek a tulajdonságok:

Együttműködési készség, realitásérzet, kitartás, önkontroll, mások tisztelete, udvarias magatartás, a tudás tisztelete, a munka megbecsülése, megbízhatóság, becsületesség és takarékos életvitel.

Az értékek és normák szoros egységben jelennek meg. Tudatában vagyunk, hogy megismerésük és megértésük kevés. A tevékenységek során megoldott feladatok, a közeli és távoli célok tevőlegesen vállalása lesz az egyetlen biztosítéka az értékek elfogadásának, a normák vállalásának és a közös normakövetésnek.

3.4. AZ ISKOLAI ALAPELVEK, CÉLOK ÉS FELADATOK TARTALMI MAGHATÁROZÁSA

A választott *funkciók és értékek* csak úgy juthatnak érvényre, ha az iskolai gyakorlatban az *alapelvek tartalmát* pontosan meghatározzuk, s azok *konkrét célok* formájában jelennek meg, és a *pedagógiai folyamat feladataiban, tevékenységi formáiban* (aktivitások) realizálódnak és cselekvő módon megvalósulnak.

A célok nagyon szerteágazóak, tagoltak és nagyon nagy számúak. A célokat megvalósító feladatokból újabb alcélok következnek, amelyekhez ismét új feladatok társulnak. Ezért a Pedagógiai program csak a funkciók, alapelvek és értékek legfőbb kiemelt céljait fogalmazhatja meg, s a rész- és rövidtávú célokat a nevelőtestület a gyakorlati megvalósítás folyamatában, -a mindenkor körülményektől függően- az éves munkaterveiben határozza meg.

A célokat és feladatokat a választott *alapelvek szerinti csoportosításban* vesszük számba.

- ALAPELVEK
 - CÉLOK
 - FELADATOK

KULCSKOMPETENCIÁK HASZNÁLHATÓSÁGA

- A NAT valamennyi műveltségi területe szolgálja a *kulcskompetenciák fejlesztését*: a magyar nyelv és irodalom; az élő idegen nyelv; a matematika; az ember és társadalom; ember a természetben; földünk-környezetünk; a művészetek; az informatika; az életvitel és gyakorlati ismeretek; a testnevelés és sport. A kompetencia alapú oktatás során az ismereteket, képességeket és attitűdöket kölcsönhatásban fejlesztjük.
 - **Alakítsuk ki az alapvető kulcskompetenciákat a tanulóknban: az anyanyelvi, idegen nyelvi, matematikai, természettudományos, digitális, a hatékony önálló tanulás, a szociális és állampolgári, a kezdeményező képesség és vállalkozói, az esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképesség kompetencia területeken.**
 - **Sokoldalú kompetenciákkal bíró, annak használatában jártas ifjúság nevelése, akik a felnőtt életben megtalálják helyüket és boldogulásukat.**
 - **Az emberi élet harmóniájának a megtalálása, konstruktív életvezetés az egyén hasznára és a társadalom javára.**
 - *Kiemelt fejlesztési feladataink: énkép és önismeret; hon-és népismeret; európai azonosságtudat; egyetemes kultúra; aktív állampolgárságra, demokráciára nevelés; gazdasági nevelés; környezettudatosságra nevelés; a tanulás tanítása; testi és lelki egészség; felkészülés a felnőtt szerepekre.*
 - *A kulcskompetenciák NAT által meghatározott rendszere járuljon hozzá a szükséges ismeretek, képességek és attitűdök közvetítésével a kreativitás, kezdeményezőképesség, a problémamegoldás, a kockázat-értékelés, a döntéshozatal és az érzelmi – akarat tulajdonságok elsajátításához.*

- A szövegértés egyaránt magában foglalja a beszédértés és az értő olvasás kompetenciáját. Alapvetően fontos az írásbeli szövegalkotás képességének megalapozása. Az önálló-, csoport-, és projekt munkát széles körűen alkalmazzuk a tanulók, nyelvi készségeinek a fejlesztésében, az *anyanyelvi kompetencia* kialakításban.
 - **A tanuló képes legyen megérteni a köznyelvi beszédet és írott szöveget, a legfontosabb információkat ki tudja szűrni, továbbá értse meg a közlésekben kifejezett érzelmeket.**
 - **Növekedjen a tanulók kreatív íráskészsége.**
 - *A tanulók tudjanak szöveget alkotni, megérteni a forrásként használt szövegek üzenetét és főbb információit.*
 - *Tudjon írni üzeneteket, feljegyzéseket, életrajzot, magánlevelet s egyszerű fogalmazványokat.*
 - *Az értő olvasás képességének a kialakítása.*

- Az *idegen nyelv* tudása váljon a mindennapi élet szerves részévé, használható kommunikációs eszközzé. A produktív nyelvtudáson belül a szóbeliség elsőbbséget élvez. Iskolánkban két idegen nyelvet (angol és német) magas színvonalon oktattunk.
 - **Használható nyelvtudás megszerzése, amely biztosítja, hogy a tanuló a való életben kommunikálni, tevékenykedni tudjon.**
 - **A beszédfejlesztés fő célja az interakció és az összefüggő beszéd képességének a kialakítása legyen.**
 - *Feladatunk a tanulók idegen nyelv – használati képességének fejlesztése: a beszéd, az írásbeli szövegalkotás és a szövegértés fejlesztése.*
 - *Tudjanak tanítványaink egyszerű közléseket tenni, kérni, utasításokat adni, valamint személyekről, tárgyakról, gondolatokról egyszerű tájékoztatást nyújtani.*
 - *A hetedik évfolyamtól fakultatív módon a nyelvtanulásban jól haladóknak a második nyelv tanulási lehetőséget biztosítunk. A letehetségesebb tanulók tegyenek az általános iskola befejezéséig alapfokú nyelvvizsgát. Ehhez biztosítuk a tehetséggondozás lehetőségét kis csoportokban.*

- A *kompetencia alapú matematika tanítás* a matematikai gondolkodás fejlesztésén és alkalmazására túl, a problémamegoldó gondolkodás képességének is az egyik fő megalapozója. A hatékony matematikatanulás érdekében a képességekhez igazodó követelményt és megfelelő tanulási környezetet alakítunk ki.
 - **Biztosítsuk az alkalmazható tudást minden tanuló számára a minőségi oktatás előtérbe helyezésével. Szakmai és módszertani tanári megújulással a kompetencia alapú matematika oktatás bevezetését.**
 - **Juttassuk el tanulóinkat a mindennapi életben előforduló matematikai szituációkban történő alkalmazás képességéhez.**
 - *A tantárgyi tartalmak közül azon témakörök hangsúlyosabb megjelenítése, amelyek jobban elősegítik a megszerzett tudás alkalmazását, a képességfejlesztést.*

- *Az egyéni fejlesztési szint felméréseivel személyre szabott tanulói módszereket alkalmazunk.*
 - *Szilárd ismereteket alakítunk ki a mérésben és a matematikai műveletek végzésében, nagyfokú tudatosságot a problémamegoldó gondolkodás fejlesztésében.*
- *A természettudományos kompetencia felhasználásával magyarázatokat és előrejelzéseket teszünk a természetben, valamint az ember és a természeti világ közt lezajló folyamatokról. Az ember és természeti környezete viszonyát az „Ember a természetben” műveltségi blokk ismeretanyaga tárja fel. Pozitív életfilozófiát közvetít, mely megalapozza az egészséges életmód készségét.*
 - **A természetismeret nyújtson betekintést az embert másokhoz és önmagához-, az anyagi világhoz- és a természethez fűző kapcsolatok világába. Tanuljanak meg a fiatalok globálisan gondolkodni és egyéni felelősséggel cselekedni.**
 - **Alakítsuk ki tanítványainkban a tárgyi és személyes világunkban való eligazodás képességét.**
 - *Kiemelt feladatunk a környezetért érzett felelősség kialakítása, a környezetvédelmi nevelés, az anyagi világ értékét őrző magatartás.*
 - *A tanuló legyen képes mozgósítani természettudományos és műszaki műveltségét a munkájában és a hétköznapi életben felmerülő problémák megoldása során. Legyen kritikus és kíváncsi a tudományos és technikai fejlődés egész FÖLDRE gyakorolt hatásával kapcsolatban.*
 - *Feladatunknak tekintjük az „Erdei iskola” tanévenkénti megszervezését.*
- *Az információs társadalom technológiáinak magabiztos és kritikus használata a munka, a kommunikáció és a szabadidő terén. A társadalmi modernizációt követve lépést tartunk az informatikai forradalommal, a digitális kompetencia megalapozásában.*
 - **Már az alsó tagozatban megismertetjük a tanítványainkat a számítógéppel, a felső tagozatban felhasználói szintű informatikai képzést nyújtunk.**
 - **A kompetencia alapú oktatás fokozatos kiépítésével alkalmazzuk SDT programokat.**
 - *Minden pedagógus alkalmazza saját tantárgya oktatása során a modern kommunikációs technikákat, a számítástechnikai – informatikai eszközöket.*
 - *Tanítsuk meg gyerekeinknek a számítástechnika alapjait, az interaktív táblával folytatott oktatási módszert. Ösztönözzük tanítványainkat a digitális technikák használatára az önálló ismeretszerzésben.*
- *Iskolánk a fiatalokat felkészíti az önálló ismeretszerzésre és önművelésre, megalapozza az egész életen át tartó tanulás igényét. A hatékony, önálló tanulás képességét az egyéni adottságokat figyelembe véve alakítjuk tanítványainkban.*
 - **A tanulás tanítását és az önálló ismeretszerzés képességének kialakítását minden pedagógus tekintse kiemelt feladatának.**

- **A tudás modern értelmezését érvényesítsük az iskola gyakorlatában! A tanítási tartalom tényeinek és alapkészségeinek tudásán túl a tanulóknak kerüljön sor a kulcskompetenciák kialakítására, tudjanak önállóan ismereteket szerezni. Legyenek képesek a problémamegoldó tanulási módszerek alkalmazására, a csoport- és a kooperatív munkában való aktív részvételre!**
- **Tanulás centrikus oktatási stratégia követése. A fejlesztés a tanulói munkáltatásra irányuljon, legyen jelen a foglalkoztatásban, a digitális technika s az egyes kompetencia részterületeken az ismeretek, a képzés és az attitűdök fejlesztése biztosítsa a hasznosságot és használhatóságot.**
 - *A tanulási stratégiákat, módszereket és technikákat tanítsuk meg minden tanulóknak.*
 - *Adjunk lehetőséget az egyéni haladási ütem megválasztására.*
 - *A tehetséges gyerekeket valós szükségleteik szerint segítsük, a saját önfejlesztő stratégiájuk kialakításában támogassuk őket.*
 - *Az iskolai mérések elsősorban a kompetenciák szintjének a meghatározását szolgálják!*
 - *Törekedjünk a tanulási képességek fejlesztésére és a szilárd alapkészségek kialakítására.*
- *A szociális életviteli és környezeti kompetencia fejlesztése a nevelési célrendszer központi eleme.*
- *A SZÉK –kompetenciák fejlesztését valamennyi tantárgy és műveltségi terület közös teendőjének tekintjük.*
- *Támogatást adunk a szociális hátrányok leküzdéséhez. Szakszerű integrációs és integrált nevelési gyakorlat megvalósítására törekszünk.*
 - **Pozitív tartalmú társas kapcsolatokat építünk, a kulturált egyéni életutakat alapozzuk meg.**
 - **Minden pedagógus tudatosan tervezze a tanórai és tanórán kívüli foglalkozásokon a szociális, életviteli és környezeti kompetenciák fejlesztését.**
 - **Alakítsuk tanítványaink viselkedéskultúráját, s a világban való eligazodás képességét. Tudják helyesen megítélni az emberi kapcsolatok jelentőségét.**
 - **Akadályozzuk meg, hogy a szocializációs hátrányok súlyos tanulási esélyegyenlőtlenséget eredményezzenek.**
 - *Kiemelt feladatunk a személyiség és az emberi jogok tiszteletére nevelés, a társadalmi problémák iránti nyitottság kialakítása.*
 - *Kiemelt teendőnek tartjuk a környezetvédelmi szemlélet megalapozását, az ökológiai látásmód kialakítását. Cselekvően kapcsolódunk be a környezetvédelmi akciókba, az erdei iskola és a „Zöld hét” programjába.*
 - *Tudatosítsuk a pozitív erkölcsi értékeket a helyes szokásokat és a humánus magatartásmintákat.*
 - *Az önismeret formálásával segítsük a pályaválasztási döntéseket.*

- *A rászoruló gyerekeket hatékony felzárkóztató foglalkoztatással, iskolaotthonos illetve tanulószobai ellátással is támogatjuk.*
- A közösségek biztosítanak terepet a növendékek *kezdeményezőképességének, öntevékenységének, önkormányzó képességének kibontakoztatásához, a vállalkozási kompetenciák kialakításához.* Alapelemnek tekintjük, hogy tanítványaink legyenek felkészültek a munkavégzésre és a munkavállalásra.
 - **A tanulási tevékenységek közben és a tanulói közösségben folyó élet fejlessze a tanulók önismeretét, együttműködési készségét, szolidaritás érzését, segítőkészségét és a másokkal szembeni empátiát.**
 - **Célunk a tanulói kreativitás fejlesztése, a célkitűzések fejlesztése érdekében egyéni tervek készítésének a begyakoroltatása.**
 - **Bekapcsoljuk tanítványainkat az iskolai értékteremtő munkába és az önkiszolgáló tevékenységbe.**
 - *A diákönkormányzatot érdemi módon működtetjük.*
 - *A különböző kommunikációs technikákat és konfliktuskezelési stratégiákat elsajátíttatjuk tanítványainkkal.*
- *Az esztétikai- művészeti tudatosság és kifejezőképesség megalapozása és fejlesztése.*
 - **Célunk a főbb művészeti ágak és alkotások értő és beleérző megismertetése, a népszerű kortárs kultúra figyelemmel kísérése.**
 - **Megalapozzuk az élmények és érzések kreatív kifejezését, a tradicionális művészetek nyelvén illetve a média segítségével, különösen az irodalmat, a zenét, a táncot, a drámát, a bábjátékot, a vizuális művészeteket, a tárgyak és építmények kultúráját.**
 - *Esztétkailag gondozott, művészetileg értékesen díszített iskolai környezetet alakítunk ki.*
 - *A művészeti tárgyak magas színvonalú oktatásával az alapfokú művészeti oktatás lehetőségeit használjuk ki.*
 - *A tanulókat ösztönözzük művészeti alkotások készítésére, művészeti körökben való részvételre.*

NEMZETI IDENTITÁS, EURÓPAI HUMANISTA ÉRTÉKEK

- A NAT nemzeti jellegéből fakadóan alapvető értéknek tartjuk a szülőföld és a haza szeretetét, a *magyarságtudat erősítését*, a cselekvő hazafiságot. Tiszteletben tartjuk a nemzeti kisebbségek jogait és kultúráját, szolidaritással kísérjük figyelemmel a határainkon kívül élő magyarság sorsát.
 - **Célunk a nemzeti értékek megismertetése, a történelmi hagyományok ápolása, a nemzeti kultúránk megőrzése.**

- **Fontosnak tartjuk a magyarságtudat erősítését, a nemzeti identitás megalapozását. Tudjanak a gyerekek a határainkon kívül élő magyarokról és ismerjék ezek történelmi okait.**
- **Jellemezze tanulóinkat a nemzetiségi és etnikai előítéletektől való mentesség.**
 - *Tanítványaink tiszteljék a nemzeti jelképeket, vegyenek részt cselekvően a nemzeti ünnepeken.*
 - *Hassa át őket a szülőföld iránti szeretet és elkötelezettség.*
 - *Tiszteljék történelmünk sorsfordító eseményeit, tekintsenek példaképként nemzeti nagyjainkra.*
- **Összpontosítunk az európai humanista értékrendre és tartalmakra, amelyek az Európához tartozásunkat erősítik. Bemutatjuk, hogy a nemzet mellett az Unió polgárai is vagyunk.**
 - **Ismertessük meg a tanulókkal az egyetemes emberi értékeket és az európai gondolkodás értékrendjét. Közvetítsük számukra mindazokat a humanista értékeket, amelyeket az emberiség történelme során felhalmozott.**
 - **A világnézeti semlegesség elvét tiszteletben tartva mutassuk be a világvallások kultúrateremtő és közvetítő szerepét, ismertessük meg erkölcsi tanításaikat.**
 - *Segítsük elő más népek történelmének, hagyományainak, szokásainak és életmódjának az ismeretét és annak megbecsülésére neveljünk.*
 - *Nyújtsunk ismereteket az Európai Unió működéséről, s a hazánk számára nyújtott előnyeiről.*

DEMOKRATIZMUS ÉS FELELŐSSÉGVÁLLALÁS

- **A demokratizmust együtt értelmezzük a felelősség elvének az érvényesülésével.**
 - **A demokratikus jogokat maradéktalanul biztosítjuk a tanulóknak és minden iskolai dolgozónak egyaránt.**
 - **Célunk, hogy a pedagógus, a szülő együtt vállaljon felelősséget a gyermek harmonikus fejlődéséért.**
 - *A pedagógus a gyerekeknek a legmegfelelőbb ismeretet és képzést nyújtsa, a gyerek használja ki az iskola által nyújtott szolgáltatásokat. A szülő felügyelje gyermeke szorgalmát és ösztönözze a felajánlott szolgáltatások igénylésére.*
 - *Az intézmény a differenciált foglalkozás alkalmazásával igazodjék a tanuló egyéni haladási üteméhez.*
- **Az iskolai közösségek terepet biztosítanak a növendékek önállóságának és önkormányzó képességének a fejlesztéséhez.**
 - **Az iskolában olyan sokszínű közösségi háló működjön, amely mindenki számára érdemi bekapcsolódási lehetőséget biztosít az intézmény közéletébe.**
 - **A közösségek fejlesszék a tanulók önismeretét, együttműködési készségét, szolidaritásérzését, a segítőkézségét és jártasságát a konfliktuskezelésben.**

- *A DÖK iskolai szervei hatékonyan és érdemi módon működjenek.*

AUTONÓMIA

- Az iskola autonómiáján a teljes *szakmai önállóságot* értjük, ahol minden pedagógus az önmegvalósítás élményével végezheti munkáját.
 - **A nevelőtestület a pedagógiai problémák megválaszolásában őrizze meg szakmai kompetenciáját.**
 - **Olyan elfogadó légkört alakítsunk ki, ahol a siker és a kudarc kockázatánál az egyéné a döntés felelősége.**
 - *A tantestületet folyamatos továbbkézésre ösztönözzük és bevonjuk az innovációs tevékenységbe.*
 - *Olyan nevelőtestületi belső hierarchiát és megbízatási rendszert alakítsunk ki, amely mindenkit érintve lefedi az iskola által felvállalt funkciókat.*
- A gyerekek személyiségi jogait mindenkinek tiszteletben kell tartani.
 - **Minden iskolai dolgozó tartsa tiszteletben a gyermek állampolgári, személyiségi és tanulói jogait.**
 - *A pedagógus és a növendék egyenrangú félként vehessen részt az oktatás-nevelés folyamatában.*
 - *A tanulók szabad véleménynyilvánítását biztosítsuk az őket érintő kérdésekben.*

NYITOTTSÁG

- Magunkénak valljuk a *nyitott iskola* koncepciójának főbb elveit.
 - **Mutassunk fel minden alkotmányos értéket tanulóinknak!**
 - **A plurális társadalom sokarcúságának megfelelő társadalomképet közvetítsünk a számukra.**
 - *Törekszünk az emberi és társadalmi értékek pártatlan bemutatására, de az értékválasztást a tanulókra bízunk.*
- Az iskola *partnerközpontú* működtetése.
 - **Az intézmény hatékonyan működtesse minőségirányítási rendszerét. Működésében döntő elemnek tartjuk a partnerközpontú működést, a teljesítményértékelés kialakítását és alkalmazását, valamint a folyamatos fejlesztés eredményes megvalósítását.**
 - **Legyünk nyitottak minden nevelési tényezőre, legyen szabályozott az együttműködés módja.**
 - *A gyermek nevelése és oktatása érdekében működünk együtt a szülőkkel, tartsunk jó kapcsolatot a fenntartó önkormányzattal.*

- *A partnerek igényeit rendszeresen mérjük fel, folyamatosan adjunk visszajelzést a problémákról és eredményekről.*
- *Folyamatos információáramlást biztosítunk a tanulói és a szülői önkormányzati szervekkel.*
- *Legyünk nyitottak a település kulturális életére és közművelődési tevékenysége iránt.*
- *Nyitottság a világ globális problémáira.*
 - **Hangsúlyozzuk az emberiség és az egyes ember felelősségét a világ közös, globális problémái iránt.**
 - *Mutassuk be az ember szerepét a világ globalizálódásában rejlő lehetőségek kihasználásában és a veszélyek csökkentésében.*

GYERMEKKÖZPONTÚSÁG

- Az iskola az egyes gyereket állítja a nevelés középpontjába.
 - **Minden tanuló érezze magát jól az iskolában, ahol értelmes rend és fegyelem uralkodik.**
 - **Tovább haladunk a tevékenységre orientált iskola irányába. A hagyományos tevékenységi irányokon túl tovább fejlesztjük a környezetvédelmi, a hagyományörző és természetjáró tevékenységeket, bővítjük munkaformáikat, megteremtjük rendszerjellegüket.**
 - *Teremtsünk a gyermek testi-lelki fejlődéséhez kedvező és ingerdús környezetet.*
 - *Fontos feladatunknak tekintjük a rend és a fegyelem folyamatos javítását, a viselkedéskultúra folyamatos fejlesztését.*
- Tekintettel az iskola tanulóinak a heterogén összetételére, mind az ismeretszerzésben, mind a képzésben a gyermekek valós tudásszintjéhez igazodunk. A tényleges érdeklődésük és képzettségük szerint alakítjuk a programkínálatunkat. A belső differenciálás segítségével törekszünk eleget tenni a komprehenzív iskola elveinek.
 - **Célunk a képességek szerinti foglalkoztatás megvalósítása és hatékony működtetése.**
 - **A sport és egészséges életmód feltételeinek a javítása, a sportolási igény növelése, a mindennapi testedzés lehetőségének a biztosítása, továbbá a természetjárás iránti igény felkeltése.**
 - *Feladatunk fejlesztő csoportok működtetése, felzárkóztató foglalkozás szervezése és az iskola minden évfolyamán a képesség kibontakoztató illetve az integrációs oktatás folyamatos biztosítása.*
 - *Fontosnak tartjuk az alsós iskolaotthonos tanítás keretében a testnevelés órák és a mindennapi testnevelés hatékony megszervezését.*

ESÉLYEGYENLŐSÉG

- Az iskolában minden tanulónak esélyt adunk a *szociokulturális hátrányok leküzdéséhez, a hatékony felzárkóztató munka* segítségével. Elősegítjük társadalmi beilleszkedésüket. Törekszünk az SNI-s gyermekek arányának csökkentésére új pedagógiai rendszerek és programok megismerésével, a kompetencia alapú oktatás bevezetésével.
 - **Munkánkat hasssa át az a törekvés, hogy a szociokulturális hátrányok csökkenjenek.**
 - **Törekedjünk az elemi képességek és az *alapkészségek* szilárd begyakoroltatására. Eszközi használatuk feleljen meg az adott évfolyam minimális igényeinek, hiányuk ne jelentsen akadályokat az ismeretek elsajátításában.**
 - **A *tanulási feltételeket* olyan színvonalon biztosítsa az iskola, hogy minden tanulni akaró gyerek hozzájuthasson azokhoz a tanulási lehetőségekhez, amelyek egy átlagos anyagi színvonalú család gyerekei számára otthon biztosítottak.**
 - **Kiemelt célunk a növekvő számarányú *cigány* illetve a *halmozottan hátrányos helyzetű* tanulók gondjainak a megoldása illetve mérséklése. Problémáik szakszerű kezelése, tanulmányaik támogatása, szocializálásuk, továbbtanulásuk elősegítése többlétszolgáltatások nyújtásával.**
 - *Feladatunk a gyerekek szociális biztonságának a megteremtése, személyes érdekelttségüknek a felkeltése.*
 - *Roma-téma hét keretében ismerjék meg a tanulók egymás kultúráját, a másságot.*
 - *A taníthatóság biztosítása, hogy szociális gondok (étkezés, taneszközök hiánya, ruhátlanság) ne akadályozzák a gyerekeket tanulmányaikban.*
 - *A rászoruló gyerekeket hatékony felzárkóztató munkával segítjük.*
 - *Megszervezzük az iskolakészültségi felzárkóztatást az iskolai oktatás előkészítő szakaszában.*
 - *Az Integrált Pedagógiai Rendszer (IPR) pályázati feltételeinek a maradéktalan teljesítését megszervezzük.*
- A kiemelkedő képességű tanulóknak megteremteni a lehetőséget a *tehetségük kibontakoztatására*.
 - **Hangsúlyt helyezünk a tehetségek korai felismerésére. Tehetséggondozó szakkörökkel és mentor tanár útján erősítjük tanulási motivációjuk kialakulását, segítjük tehetségük kibontakoztatását.**
 - **Olyan kulturális és művelődési kínálatot biztosítunk a település tanulóinak, amely egy kisvárosban élő gyerek számára rendelkezésre áll. Ennek érdekében művészeti iskola kihelyezett tagozatát működtetjük, művészeti vetélkedőket és bemutatókat tartunk, kulturális programokat rendezünk.**
 - **A HHH-s tanulók az országos átlaghoz közelítve válasszák az érettségit adó képzési formákat.**

- *A tehetséges gyerekeket segítjük a saját képességeik megismerésében, az önálló tanulási stratégiájuk kialakításában.*
 - *Feladatunknak tekintjük a tanulmányi versenyekre való felkészítést, a művészeti vetélkedőkön való részvétel biztosítását.*
 - *Működtetjük a mentori rendszert a kiemelkedően tehetséges gyerekek gondozásához.*
 - *A HHH és nem hátrányos helyzetű tanulók lehetőleg egyenlő arányban vegyenek részt a tanórán kívüli és iskolán kívüli programokban.*
- Az esélyegyenlőségi programok végrehajtása során az intézmények folyamatosan együttműködnek, egyeztetnek valamennyi érintett személlyel és szervezettel.
 - **Alakuljon ki a térség iskolái között szakmai munkaközösség.**
 - **A módszertani kompetenciák hiányát pótló továbbképzések szervezése.**
 - **Az adatszolgáltatás és minőségirányítási rendszer folyamatos bővítése.**
 - **Az indikátorok felülvizsgálata.**
 - *A tanulók teljesítményének évenkénti elemzése és intézkedési terv készítése.*
 - *Más településre eljáró tanulók felülvizsgálata.*
 - *A szakszolgálat igénybevételének felülvizsgálata.*

3.5. AZ ISKOLÁBAN FOLYÓ NEVELŐMUNKA PEDAGÓGIAI ELJÁRÁSAI ÉS ESZKÖZEI

Az előző fejezetben számbavett célok és feladatok a különböző pedagógiai eljárások és eszközök segítségével valósíthatók meg. Ezek a módszertani eljárások azonban nemcsak egy-egy konkrét célhoz, vagy feladathoz kötődnek, hanem nagyszámú kapcsolódási lehetőségre is alkalmat adnak. Leggyakrabban nem a tanítandó ismeretek tartalma, hanem a képzés által elérendő kompetenciák fejlesztése határozza meg, hogy milyen eljárásokat és eszközöket alkalmazzunk a pedagógiai folyamat során. Így az a célszerű, ha ezeket nem az egyes célokhoz és feladatokhoz rendeljük kizárólagos szereppel, hanem rendszerszemléletűen foglaljuk össze őket. Ezzel egyúttal a nevelési-oktatási módszerek, eszközök és eljárások kombinációjának a fontosságát is hangsúlyozottabbá tesszük.

A *pedagógiai eljárások* alatt azt értjük, hogy milyen folyamatokat, módokat alkalmazunk annak érdekében, hogy a vállalt célok és feladatok-jelen esetben a kompetenciák fejlesztése-sikerrel járjon.

Nevelési-oktatási *pedagógiai eszközöknek* tekintünk minden olyan tényezőt, megoldási módot, vagy tárgyi-technikai kelléket, amelynek a felhasználásával fejlesztő/nevelő hatást fejtünk ki. A nevelési eszköz fogalmát ezzel kitérítjük a módszerek irányába.

3.5.1. A nevelő-oktató munka pedagógiai eljárásai

Iskolánkban a következő pedagógiai eljárásokat alkalmazzuk:

- Fokozatosan vezetjük át a gyermekeket az óvoda játékközpontú cselekvéseiből az *iskolai tanulás tevékenységeibe*.
- A tanulási stratégiák megválasztásában kiemelt szempontként kezeljük az *életkori sajátosságok* figyelembevételét.
- Iskolánkban az 1-4. évfolyamon *iskolaotthonos nevelés és oktatás* folyik, amely egységes keretbe foglalja a *tanulók egyéni képességéhez igazodó fejlesztés* teljes folyamatát, biztosítva a pihenés, a kikapcsolódás és a testmozgás lehetőségét.
- Megszervezzük a *képesség-kibontakoztató felkészítést és az integrációs oktatást* a halmozottan hátrányos helyzetű és az e körbe nem tartozó tanulók közös felkészítése érdekében.
- Biztosítjuk a tanulók *egészséges terhelését, személyre szóló, fejlesztő értékelésüket*. Szóban és írásban is visszajelzést kap minden tanuló, ami kiemeli erősségeit és a közeljövőben reálisan megoldható fejlesztési teendőket.
- Fejlesztjük az *önértékelés képességeit és az önismeretet*, tudatosítjuk az együttműködés értékét a társas kapcsolatokban.
- *Egyéni fejlesztő programokkal* is alkalmazkodunk a különböző tanulói képességekhez. Lehetővé tesszük az egyéni tanulási utak érvényesülését.
- *A helyes magatartásformák megismertetésével és gyakoroltatásával* erősítjük a kortárs kapcsolatokat, az elemi állampolgári és a mindennap életvitellel összefüggő praktikus ismereteket a tanulók erkölcsi arculatát.
- Bővítjük az együttműködésre építő *kooperatív-interaktív tanulási technikákat és tanulószervezési módokat*. Törekszünk a *drámapedagógia* eszköztárának az alkalmazására.
- *A tevékenység-központú tanítási gyakorlat* keretében növeljük a tanulók *aktív részvételét* igénylő ismeretszerzési módok arányát (megfigyelés, kísérlet, anyaggyűjtés, szerepjáték, stb.), építünk a tanulók kíváncsiságára és a rendszerezett ismeretek iránti igényükre.
- Egyaránt kínálunk tanítványainknak *felfedeztető, szemléletes* tanulási helyzeteket és rendszerező ismeretszerzési élményeket, hozzájuttatva őket a tudás öröméhez.
- A különböző *kommunikációs technikák és konfliktuskezelési technikák* elsajátítása. A tanulók a megszerzett tudásukat, valóságos feladatok, problémák megoldásában, konfliktusok kezelésében is alkalmazzák.
- Az iskolában folyó nevelő-oktató munka *mérési, ellenőrzési, értékelési és minőségbiztosítási rendszerében* meghatározott rend szerint *funkciójuknak* megfelelően elvégezzük a diagnosztikus, a formatív és a szummatív méréseket. Hasznosítjuk az országos mérés során elért eredmények tapasztalatait.
- Alkalmazzuk a *tanuló-megismerési technikákat*, módszereket és eszközöket.
- Megalapozzuk a *tanulók egyéni tanulási módszereit* és szokásait, mintákat nyújtunk a feladat-és problémamegoldáshoz. Kialakítjuk az *önálló tanulás és az önművelés képességét*.
- Mindennapi teendőknek tartjuk a *diákönkormányzat* folyamatos, érdemi működtetését.
- Az interkulturális oktatás megszervezése szolgálja a *kisebbségi kultúrák megismertetését*.
- Az intézményi *önirányítás* előtérbe kerülésével az *önkormányzás gyakorlatának* a kiterjesztése az iskola teljes pedagógiai folyamatára. (pl.: össziskolai fórum, iskolán belüli

vezetési szintek, tanulói önkormányzás, pedagógusok és szülők önkormányzati fórumai, össziskolai információs háló működtetése, stb.).

- *A pedagógiai folyamat rendszerszemléletű megszervezése.* A nevelési és oktatási módszerek integrációjának az előtérbe állítása azzal, hogy a kötött (szabályozott) formák vegyülnek a kötetlen (szabályozatlan) és öntevékeny (önszabályozó) formákkal, amelynek alapján új szükségletek keletkeznek új rendszerelemekkel, s ezzel egy teljesebb és folyamatosan fejlődő rendszerműködés alakul ki.
- Állandó és folyamatos elvárásként fogalmazzuk meg a *differenciált tanulásszervezési eljárások* tanórai és tanórán kívüli mindennapi alkalmazását.
- Végezetül az eddigieket meghaladó, új kiemelt teendőknek tekintjük a *kompetencia alapú oktatás* eljárásainak a bevezetését és alkalmazását.

3.5.2. Az iskolában folyó nevelő-oktató munka pedagógiai eszközei

A nevelőtestület által alkalmazott főbb pedagógiai eszközöket és módszereket az életkori sajátosságokat figyelembe véve és a nehézségük szerint próbáljuk sorrendbe állítani. A sorrendben előbbre helyezett eszközöket inkább az alsó tagozatban alkalmazva fejlesztjük, a felsorolásban később szereplő módszerek alkalmazásának a gyakorisága az évfolyamok növekvő számával arányosan teljesebbnek ki.

A rendszeresen használt főbb pedagógiai eszközök és módszerek a következők:

- Percepciók fejlesztése, a pszichológiai szempontú elemi gondolkodási műveletek megalapozása (pl.: figyelem, emlékezet, képzelet, stb.).
- Logikai alapformák alkalmazása (pl.: azonosság, különbség, felsorolás, stb.), logikai műveletek végzése konkrét és elvont fogalmakkal.
- A formális logika munkaformáinak a begyakoroltatása (pl. analízis, szintézis, következtetés, csoportosítás, alá-és fölérendelés, stb.).
- Magasabb logikai tevékenységet igénylő munkaformák (pl.: bizonyítás, cáfolat, ok-okozati összefüggés, stb.).
- A nevelési-oktatási eljárások hagyományos eszközei, magatartásra ható módszerei:
 - o A meggyőzés módszerei: pl.: minta, példa, példakép, eszménykép, bírálat, önbírálat, felvilágosítás, tudatosítás, vita, stb.
 - o A tevékenység megszervezésének kooperatív technikái: pl.: csoportképzés, kooperatív feladatmegoldás, játékos módszerek, stb.
 - o Magatartásra ható módszerek:
 - A, ösztönző módszerek: pl.: biztatás, elismerés, dicséret, stb.
 - B, kényszerítő módszerek: pl.: követelés, parancs, büntetés, stb.
 - C, gátlást kiváltó módszerek: pl.: felügyelet, ellenőrzés, intés, átterelés, stb.
- Gyakorlás eszközei, módszerei: szoktatás, gyakoroltatás, munka, játék, verseny, stb.
- A szemléltetés módszereinek az alkalmazása: pl.: kép, tárgy, modell, kísérlet, stb.
- Az ellenőrzés, értékelés módszerei: tudás, illetve magatartás ellenőrzése; közvélemény formálása, stb.

- Tanulói aktivitásra épülő módszerek és elvárások a tanulási-tanítási folyamatban.
- A problémamegoldó gondolkodás fejlesztése.
- Feladatlapos munka az egyéni foglalkoztatás keretében.
- Együttműködésre szoktató eljárások, konfliktuskezelési technikák megismertetése.
- A tanulásirányítási szervezeti formák biztonságos és változatos alkalmazása:
 - o Differenciált osztálymunka:
 - A.-A tanítás tartalma szerinti differenciálás (pl.: alapkészségek fejlesztése, kiegészítő anyagok nyújtása, stb.)
 - B.-Azonos témában a logikai műveletek nehézségi foka szerinti differenciálás.
 - o Differenciált feladatok az egyes tanulók számára a képességek szerinti gyakoroltatáshoz.
 - o Individuális foglalkoztatás (pl.: nyomtatott szöveg egyéni feldolgozása, feladatlapok megoldása, programozott oktatás, stb.)
 - o Csoportmunka, adott témák, problémák közös megoldása.
- Problémafelvető, gyakorlati alkalmazást igénylő feladatok megoldása, a gondolkodási műveletek és logikai alapformák komplex, integratív alkalmazásával.
- Kooperatív tanulási-tanítási technikák gyakoroltatása. (pl. projektek, élethelyzetek megoldása, stb.)
- Kompetencia-fejlesztő programok és eszközök használata, a központi programcsomagok feldolgozása.
- Szituációs játékok, viták , dramatizálás, a drámapedagógiai módszerek alkalmazása.
- A tanulásmódszertan egy-egy epochájának a beépítése az 1-8.évfolyamok tanórai munkájába.
- Az integrációs oktatást segítő program IPR módszertani elemeinek a folyamatos működtetése. Az IPR eszközrendszeréből alkalmazott intézményi eszközök a következők:
 - o Kompetencia fejlesztő programelemek:
 - Önálló tanulást segítő fejlesztés
 - Eszközjellegű kompetenciák fejlesztése.
 - o Az integrációt segítő tanórán kívüli programok:
 - Mentori rendszer működtetése.
 - o Az integrációt segítő módszertani eljárások:
 - Egyéni haladási ütemet segítő differenciált tanulásszervezés.
 - Drámapedagógia.
 - o A tanári együttműködés formái műhelymunkával.
 - Értékelő esetmegbeszélések
 - Hospitálásra épülő együttműködés.
 - o A kompetencia alapú értékelési rendszer eszközei:

- Egyéni fejlődési napló.
 - Szöveges értékelés.
- Multikulturális tartalmak:
 - Multikulturális tartalmak megjelenítése.
- A továbbhaladás feltételeinek a biztosítása:
 - Pályaorientáció.
 - Továbbtanulásra felkészítő program.
- Szociális készségfejlesztő technikák gyakoroltatása (pl.: minta és modellnyújtás, szerepjáték, konfliktuskezelő készségek fejlesztése, karitatív tevékenység, stb.)
- Szituáció elemzés, alternatív megoldási stratégiák kidolgozása.
- Az ön- és emberismeret fejlesztését szolgáló technikák megismertetése (pl. emberismereti, önismereti tréningek)
- A minőségbiztosítási rendszer működtetése során használt eszközök (pl. kérdőívek, interjúk, partneri igényfelmérés, irányított önértékelés, PDCA ciklus, stb.)
- Az iskola által felvállalt tevékenységi területek sajátos munkaformáinak és eszközeinek az alkalmazása.
 - Kulturális és művészeti programok
 - pl. színjátszó kör, énekkari munka, művészeti jellegű bemutatók, művészeti alapiskola csoportjai, hagyományápolás, helytörténeti játékok, névadó hét, történelmi évfordulók megünneplése, képzőművészeti kiállítások, stb.
 - Értékteremtés, gazdálkodás
 - pl. iskolai önkiszolgálás, értékteremtő munkák, tanterem védnöksége, ruhagyűjtés, papírgyűjtés, tanulói ügyeleti rend, részvétel ünnepi műsorokon.
 - Szociális szolgáltatás.
 - pl.: iskolai prevenció (DADA program) bűnmegelőzési programok, deviancia kezelése, stb.
 - Környezetkultúra.
 - pl.: környezetszépítő akciók, hulladékgyűjtés, Zöld hét, erdei iskola, madarak és fák napja, évszaktúrák, stb.
 - Egészséges életmód és testkultúra.
 - pl.: mentálhigiéniai felkészítés, sport- és játékdélutánok, sportvetélkedők, fizikai állóképesség fejlesztése, stb.
- Az önálló szellemi tevékenység kibontakoztatására irányuló eszközök és módszerek alkalmazása, pl.: öntevékeny kutatás ösztönzése, értékteremtő önálló alkotások készítésére bátorítás, önképzőköri szereplés, dolgozatíró pályázatok hirdetése, stb.
- Tárgyi eszközök használata a tanórai és tanórán kívüli munka során.
 - A hagyományos tantárgyi szemléltető eszközök rendszeres használata, (pl.: térképek, makettek, modellek, hang- és képanyagok, írásvetítő stb.)

- Interaktív eszközök használata.
- Számítógép és internet-használat.
- Digitális technikák alkalmazása.
- A nyelvoktatás modern technikáinak az alkalmazása (pl. nyelvi labor, számítógépes nyelvoktatási anyagok, stb.)
- Számítástechnikai programcsomagok használata az egyes tantárgyak tanítása során.(pl.: SZÉF programok, SDT kínálta lehetőségek, az egyes kompetencia területekre készített programok, stb.)
- Egyéni fejlesztő programok alkalmazása a felzárkóztató, fejlesztő és tehetséggondozó foglalkoztatások során.
- Az önálló tanulás támogatásához színvonalas könyvtári szolgáltatás nyújtása.
- Tanulói portfólió készítése, a tanuló éves munkáinak és eredményeinek az összegyűjtése.
- Gyakorlólapok, feladatlapok, differenciált munkalapok készítése a tanulók egyéni munkájának segítéséhez.
- Mérőlapok alkalmazása. A diagnosztikus és formatív mérések eszközeit iskolai szinten készítjük el vagy választjuk meg. A szummatív mérésekhez standardizált mérőeszközöket alkalmazunk.
- A tehetséggondozás érdekében tehetséggondozó szakkörök működtetése, a tehetséges gyerekek részvételének a biztosítása a tanulmányi versenyeken.
- A tanulók önnevelésének az iskolai megalapozása. Ezek elemei: a tanulói felelős magatartás kialakítása, egyéni programokkal képességek szerinti differenciálás, a tanulói teljesítmények optimalálása, a kiteljesedő személyiség folyamatos motiválása.

A számbavett pedagógiai eljárások és eszközök az intézmény teljes tevékenységi rendszerét lefedve az összes iskolai cél és feladat megvalósítását szolgálja. Így a következő fejezetben tárgyalt személyiségfejlesztés és közösségi nevelés cél- és feladatrendszerének a végrehajtását is. Ezért az alkalmazott eljárásokat és eszközöket a fejezetben már nem ismételjük meg.

4. SZEMÉLYISÉG- ÉS KÖZÖSSÉGFEJLESZTÉS

4.1. A SZEMÉLYISÉGFEJLESZTÉSSEL KAPCSOLATOS PEDAGÓGIAI FELADATOK

A személyiséget a biológiai tényezők, a környezeti- és nevelői hatások-egymással szoros kölcsönhatásban-együttesen határozzák meg. A személyiség fejlődését tehát három tényező befolyásolja: az öröklés, a környezet és a nevelés. Ezek közül a legjelentősebb a nevelés-oktatás személyiségformáló hatása.

Az iskola a személyiségfejlesztés szolgálatában fontos szerepet szán a hátrányos helyzetű gyerekek felzárkóztatásának és a tehetséggondozásnak.

A *felzárkóztató* típusú foglalkozások az alapvető készségek terén felismert hiányosságok pótlására nyújtanak segítséget. A különböző *tehetséggondozó szakkörök* a szaktárgyi ismeretek

mellett kiemelten fontosnak tartják a *gondolkodás fejlesztését*, a *kulcskompetenciák* használható megalapozását.

Az egyéni fejlesztés során nagy hangsúlyt fektetünk a *kommunikációra*, a *tanulásmódszertanra* és az *önismeretre*. A kommunikációs ismeretek keretében a *beszédkészség* fejlesztése mellett a *számítástechnikai alapismeretek* megtanítását, s annak az önálló ismeretszerzésben történő rendszeres alkalmazását egyaránt fontos teendőnek tartjuk. A *könyvtárhasználati* ismeretek megtanításával a többirányú információszerzés és a többkönyvűség lehetőségét teremtjük meg.

A *tanulásmódszertan* tanítása az új tanulási technikák megtanulásához segíti hozzá az érdeklődőket.

Az *önismereti* típusú iskolai foglalkozásokon a tanulók (pl. osztályfőnöki óra, nagylányok klubja, stb.) megismerhetik személyiségük erősségeit és gyengeségeit. Lehetőséget ad arra is, hogy a gyerekek speciális képességei kiderüljenek, s ezek fejlesztése intenzívebbé válhasson.

A személyiségfejlesztés-miközben az intellektuális és emocionális kompetenciák fejlesztését szolgálja-megalapozza tanítványainkban az önmaguk, mások és a közösség iránti felelősség tudatot is.

A gyermekközpontú iskolában alapvető érdek a szülők széleskörű bevonása a személyiségfejlesztő tevékenységekbe. Ők elsősorban egyéni példaadással, a hagyományos személyiségjegyek és értékek erősítésében, a viselkedéskultúra szabályainak az elfogadásában és a helyes önértékelés kialakításában működhetnek közre.

A személyiségfejlesztés programszerű iskolai megjelenítése a tanárok személyiségközpontú szemléletének kialakítását is megalapozza. Intézményünk a magas szintű demokratizmus és a magas szintű kontroll kombinációjára épülő nevelési stílust részesíti előnyben, mely alkalmazkodik a gyerek életkorához, alkatához és neveltségi szintjéhez.

4.2. A SZEMÉLYISÉGFEJLESZTÉS ISKOLAI ALAPELVEI, CÉLJAI ÉS FELADATAI

- A kompetencia-alapú oktatás részprogramjait is magába foglaló pedagógiai programunk összeállításánál elsődleges szempont a nevelés-oktatás személyiségfejlesztő hatásának érvényesítése. Komplex személyiségfejlesztésre törekszünk, amikor megismerjük tanítványaink szükségleteit és motivációs bázisát.
- Tanítványaink személyiség szerkezetének a megismerésével elősegítjük a reális önismeretük alakítását, formáljuk önmagukhoz és a társaikhoz fűződő viszonyukat.
- Alkalmazkodunk az életkori pszichikus sajátosságokhoz.
- A pedagógus személyiségét alapvető motivációs tényezőnek tartjuk, közvetetten meghatározója a tanuló tantárgy iránti érdeklődésének és személyes kapcsolatainak minőségének.
- Megalapozzuk a szociális (társas) kompetencia, a pozitív szokások kialakítását. Tudatosan fejlesztjük tanítványaink társas kapcsolatait.
- Igyekszünk kiépíteni az egyéni életvezetési kultúrát. Megalapozzuk a pozitív tartalmú viszonyulásokat (attitűd), a tényleges szükségletek felismerését (igényszint) és az ösztönző motívumokat (cselekvésre készítő belső erőforrások).

- Tanulóink személyiségébe építjük az emberi, természeti és társadalmi környezet alakításának a képességét.
- Problémás nevelési helyzetekben megfelelő konfliktus-megoldási stratégiákat alkalmazunk, mindenkor a gyerek érdekét szolgáló megoldásokat keresünk.
 - **Az iskolai tevékenységrendszer minden eleme segítse a tanulók testi, értelmi, érzelmi, akarati és jellembeli tulajdonságainak a harmonikus fejlődését.**
 - **A tanulóknak legyen áttekintése a saját személyisége összetevőiről, képessége és tehetsége határaitól, legyen képes felismerni viselkedése következményeit.**
 - **Alakítsunk ki minden tanulóban sikerorientált beállítódást.**
 - **Az iskola adjon teret a színes, sokoldalú iskolai életnek, fejlessze a tanulók önismeretét, együttműködési készségeit és akaratát.**
 - **Ismerjék meg a tanulók a szociális (társas viselkedés) szabályait, alakítsuk ki bennük az egyéni szociális értékrendet.**
 - **Fejlesszük a személyes képességeket az önkiszolgálás, önellátás, önkifejezés, önvédelem területein.**
 - **Tanulóink legyenek tisztában a személyiséget veszélyeztető negatív hatásokkal.(pl.: káros szenvedélyek-drog, alkohol, dohányzás, mozgásszegény életmód-, egészségtelen táplálkozás, negatív hatású társas kapcsolatok, a korai nemi élet, stb.)**
 - **Az iskolában a korlátozottan tekintélyelvű és magas szintű demokratizmusra épülő nevelési stílusra törekszünk.**
 - **Igyekszünk a tanulók jogainak, emberi méltóságának a maradéktalan tiszteletben tartására, a velük szemben megnyilvánuló pedagógiai tapintatra.**
 - **A családdal való kapcsolattartás érdekében biztosítjuk a rendszeres és folyamatos információáramlást, a nevelőmunkában megnyilvánuló együttműködést.**
 - **Az empátiaképesség alakításával növeljük a másság elfogadásának a képességét, a tolerancia képességfokát.**
 - *Feladatnak tekintjük, hogy támogassuk a tanulókat a reális önismeret kialakításában, az erkölcsi és jellembeli tulajdonságaik formálásában.*
 - *Megalapozzuk a tanuláshoz szükséges alapkészségeket, biztosítjuk a kulcskompetenciák használható kifejlesztését.*
 - *Erősítjük a tanulási teljesítmény optimalizálását segítő személyiségi jegyeket. Folyamatosan segítjük felfedezni és fejleszteni minden gyermekben személyiségének saját értékeit.*
 - *Olyan iskolai életrend kialakítása a feladatunk, amelyben a tanulók biztonságban érzik magukat és átláthatóak a magatartási szabályok.*
 - *Arra szoktatjuk tanítványainkat, hogy tudják higgadtan kezelni a konfliktusos szituációkat.*
 - *A tanuló legyen képes arra, hogy tudatosan alakítsa a saját pozitív életfilozófiáját, egészséges életmódját és szokásrendszerét.*

- *Feladatunk az életkornak és fejlettségi szintnek megfelelő nevelő hatások összehangolása.*
- *A gyerekeket a harmonikus együttélés szabályainak és napi gyakorlatának befogadására és közvetítésére neveljük. Különösen fontosnak tartjuk az előítéletesség felismerésére való képesség kialakítását és a testi-lelki egészség megőrzésére vonatkozó képesség megalapozását.*
- *Folytasson a nevelőtestület hatékony nevelő-oktatómunkát a bűnmegelőzés, a drogreprevenció és a fogyasztóvédelmi nevelés terén.*
- *Az önfejlesztő képesség megalapozásával segítsük tanulóinkat a saját önfejlesztő stratégiáik kialakításában.*

A személyiségfejlesztést és a közösségi nevelést két elválaszthatatlan iskolai rendszerelemnek tekinti a nevelőtestület.

A tanulók egészséges személyiségfejlődése szempontjából fontosnak tartjuk a közösséghez tartozást, mert ennek az élménye alapozhatja meg tanítványainkban az önmaguk cselekedetei és a közösség iránti felelősség együttes tudatát.

4.3. A KÖZÖSSÉGFEJLESZTÉSSEL KAPCSOLATOS FELADATOK

A közösségfejlesztés a tanulói közösségek kezdeményező- és cselekvőképességének fejlesztését jelenti.

A tanulói személyiségfejlesztésre irányuló nevelő-oktató munka egyrészt a tanulók és a nevelők közvetlen, személyes kapcsolata révén valósul meg, másrészt a közösség hatásán át érvényesül.

Ezért tekintjük a közösségi nevelést a személyiségfejlesztés és a társas kapcsolatok alakításának egyik fő színterének. A személyiség csak a másokhoz való viszonyaiban, kapcsolataiban formálódhat, s alakulhatnak ki azok a tulajdonságjegyek, amelyek a társadalmi beilleszkedés legfőbb hordozói lehetnek.

A *formális* iskolai közösségek között kiemelt szerepet töltenek be a hagyományosan szerveződő *osztályok*. A belső szerveződésük, a tanulói kapcsolatok hierarchiája, a sajátos megbízatási rendszer, az együttműködés közeli és távlati célrendszere, az együttes cselekvések mind-mind közösségformáló erő.

Az elsődleges közösségek által nyújtott személyes kapcsolatok és szimpátiák a társas érintkezés elengedhetetlen formálói. Működtetése és alakítása az osztályfőnökök személyes felelőssége, nevelőmunkájuk hatékonyságának a legfőbb fokmérője.

Hasonló szerepet töltenek be azok a formális *gyermekcsoportok* is, amelyek a *tanulói önkormányzat egy-egy részterületének a szervezése céljából* alakultak. Ezek az iskolaközösség szolgálatát tudatosan felvállalva elősegíthetik a közösségi célokért való önkéntes áldozatvállalás elsajátítását is.

Megkülönböztetett jelentőséget tulajdonítunk a *közös érdeklődés, hobbi, vagy egyéb progresszív cél érdekében szerveződő*, egymást önként vállaló, együttesen tevékenykedni akaró gyerekek *közösségi csoportosulásának*. Ezeket az *informális csoportokat* (pl. önképzőkörök, szakkörök, alkotói csoportok) a gyerekek által szabadon megválasztott, s a pedagógiai gondozásukat önként vállaló pedagógusok nevelőtestületi megbízásával is támogatjuk.

Esetenként a közös érdeklődést mutató gyerekek igényei kielégítésére ilyen csoportok megszerveződését az iskola is kezdeményezi. (Pl. környezetvédelmi tevékenység).

Figyelemmel kísérjük azokat az iskolai kereten kívüli szerveződések is, amelyekben tanulóink részt vesznek. Igyekszünk ezekkel a közösségekkel kapcsolatot létesíteni, céljainkat egyeztetni, esetleg közös programokat szervezni.

Fontosnak tartjuk, hogy egy-egy gyerek több (akár 3-5) kisközösség tagja is legyen, hogy olyan *közösségi háló* vegye körül, amelyben személyiségének minél több pozitív tulajdonsága képes megnyilvánulni.

Ugyanakkor az iskola igyekszik a maga sajátos eszközeivel-elsősorban a neveléssel és a meggyőzéssel- fellépni minden olyan kortársi csoportosulással szemben, amely negatív hatással lehet a csoporthoz csatlakozókra.

Kiemelt jelentőséget tulajdonítunk az iskoláztatás évszázados magyar történelmi hagyományaiból fakadó *iskolaarculat* megteremtésének. A kisközösségek támogatása mellett hasonló fontosságot tulajdonítunk az *iskolaközösség* fejlesztésének is.

Az iskolai szintű hagyományok rendszerbe foglalásával, újak teremtésével, csak az iskolára jellemző, más iskoláktól egyértelműen megkülönböztető-, akciók, rendezvények és tradicionális szokások meghonosításával és hagyományozásával törekszünk tanítványainkat minél erősebb szálakkal az iskolához kötni.

Legyen a gyerek számára fontos az iskola, tegyen szívesen érte, legyen büszke az eredményeire. Élje meg, hogy az érte és nem ellene van, érezze jól benne és társai között magát, legyen akár menedék számára a bajban, s kedves emlékű, ahogy rá felnőttként emlékeznek.

Fontosnak tartjuk, hogy az iskolaközösség ne legyen zárt világ, befelé forduló.

A közösségi élet alakításában ilyen együttműködési lehetőség a szülőkkel közösen lebonyolított program. Ilyenek lehetnek az iskolai rendezvények és ünnepek; a közös kirándulások a szülőkkel; a szülők közösségének feladatvállalása a karitatív munkában, családi délután, vagy játékos hétvége szervezése.

Törekszünk kapcsolatok építésére más felnőtt és gyermekközösségekkel is a településen belül és azon kívül, a határainkon innen és azon túl is. Ezért meg kell találni a lehetőséget a határainkon kívül működő magyar nyelvű iskolák és az Európai Unió közoktatási intézményeivel való kapcsolatok megteremtésére.

4.4. A KÖZÖSSÉGFEJLESZTÉS ISKOLAI ALAPELVEI, CÉLJAI ÉS FELADATAI

- Az iskolaközösség minden tagjának biztosítjuk a szólás és véleménynyilvánítási jogot.
- Az iskolai közösségfejlesztés alapegységének-mint elsődleges kisközösségeket-az osztályközösségeket tekintjük.
- Az iskolaotthon megteremtését tartjuk az iskolaközösség legfőbb összetartó erejének.
- Az intézményben támogatunk minden öntevékeny, pozitív tartalmú indirekt tanuló szerveződést.
- Az iskolai közösségformálás egyik fő színterének az intézményi diákönkormányzat működését tekintjük, amely a társadalmi gyakorlatot törekszik modellezni.

- Minden gyerek minél több iskolai kisközösségnek legyen a tagja, hogy olyan „közösségi háló” vegye körül, amely maximálisan segíti személyiségének kibontakoztatását.
- A közösségfejlesztés feladatainak a megoldásával az osztályfőnökök kiemelt szerepet töltenek be, ezért munkájukat kiemelt figyelemmel kísérik.
 - **Az iskolaközösség minden tagja tartsa tiszteletben a szólás és véleménynyilvánítás jogát, azért senkit se érhessen joghátrány.**
 - **Az osztályközösségek rendelkezzenek a közösségekre jellemző alapvető tulajdonságokkal, így tűzzenek ki célokat, közösen elfogadott terv szerint működjenek és kössék össze tagjait az együtt vállalt feladatok.**
 - **Az osztályfőnöki nevelőmunka váljon a közösségfejlesztés legfőbb színterévé.**
 - **Az iskolaközösség egyik meghatározó összetartó erejévé a kialakított és hagyománnyá szilárdított iskolaethosz váljon. Munkaformáit az iskola foglalja rendszerbe, s gondoskodik ezek folyamatos ápolásáról.**
 - **Ösztönözzük és támogatjuk, hogy minél több sajátos érdeklődésen alapuló informális kisközösség jöjjön létre, működjön.**
 - **Az iskolai diákönkormányzat működése lehetőleg fedje le az intézmény teljes tevékenységrendszerét, s biztosítsa mindenki számára az abban való részvételt.**
 - **Célunk, hogy minden iskolai közösségnek maradéktalanul biztosítsuk az oktatási törvényben számukra megállapított jogok gyakorlásának a lehetőségét.**
 - *Feladatunk a közvetlen demokrácia fórumainak folyamatos működtetése. Biztosítsuk a véleménynyilvánítás szabadságát, a szólás jogát, az iskolagyűlések megtartását és az azokon való részvétel lehetőségét, a panasztétel jogát.*
 - *Megszervezzük a tanulók és a nevelők, a tanulóközösség és a nevelők közötti közös információáramlást, a nyíltságot a kölcsönös tájékoztatásban.*
 - *Az osztályfőnökök éves osztályfőnöki munkatervben rögzítsék az osztályközösségeik működésének és fejlesztésének a feladatait.*
 - *Az osztályfőnöki nevelőmunkában nyújtott teljesítményt kiemelt szempontként vesszük figyelembe a nevelői teljesítmények értékelésekor.*
 - *Legyen minden gyerek több közösség tagja, s vegye körül erős közösségi háló.*
 - *Működtessük a rendszerszemléletűen összefoglalt és hagyományozódott iskolaközösséget összekötő intézményi munkaformákat.*
 - *Gondoskodunk a diákönkormányzat hatékony működtetéséről, megszervezzük csoportjainak a folyamatos pedagógiai gondozását.*
 - *A tanórán kívüli órakeret terhére működtessünk a lehető legtöbb valós szükségleten alapuló csoportot, érdeklődési kört.*
 - *Feladatunknak tekintjük a kapcsolatok felvételét a határainkon kívül működő magyar iskolaközösségekkel és az Európai Unióban működő oktatási intézményekkel.*

4.5. A SZEMÉLYISÉGFEJLESZTÉS ÉS KÖZÖSSÉGFEJLESZTÉS SZINTEREI

- nevelőtestület
- osztályközösségek
- igénybe vehető szolgáltatások
- vakációs kínálat
- diákönkormányzat

4.5.1. A nevelőtestület

Az iskola pedagógiai gyakorlata a *nevelőtestület* aktivitására épít, a kötelező tanórán túli feladatok öntevékeny vállalás útján teljesülnek. Az iskolában a hatalom és a felelősség a vezetési szintek szerint /felső-, középső és alsó szint/ megosztott. A testületen belül öntevékeny szervek segítik az igazgatóság munkáját.

A *Pedagógiai tanács* összekötő kapocs a munkaközösségek és az iskolavezetés között. Működtetése az egységesítő elem a rendszerépítő tevékenységünkben. Feladata a testületi és a vezetői döntések előkészítése, megalapozottságának és szakszerűségének elősegítése. A tanács javaslatot tesz, véleményt nyilvánít, megvitatja a nevelő-oktató munkát alapvetően meghatározó szakmai kérdéseket. Elemzi, értékeli a döntések hatékonyságát. Mozgósítanak az elfogadott álláspontok megismertetésére és elfogadtatására.

A *munkaközösség-vezetők* felelős irányítói szaktárgyaiknak és fejlesztési elképzeléseiknek. Biztosítják a szaktanárok közötti koordinációt és információáramlást. Szervezik a pedagógusok helyi továbbképzését. Elősegítik az egységes követelménytámasztást, fejlesztik a pedagógusok munkakultúráját. Támogatják a belső innovációs kezdeményezéseket, az öntevékenységek kibontakoztatását. Segítik a nevelők emberi kapcsolatainak a kedvező irányú alakulását.

A *minőségbiztosítási fejlesztő munkacsoport* az innovációs munka bázisa. Az iskola előtt álló fejlesztési feladatokra dolgoz ki megoldási alternatívákat, megvitatja azokat, és ajánlásokat tesz bevezetésükre.

A formális szakmai szerepeket áttörő minőségi csoportok dinamizálják a nevelőtestület belső önmozgását.

A *nevelők* közötti tanórán kívüli munkamegosztás konkrét feladatok meghatározására épül. Ez meghatározza a szaktárgyi felelősségen túllépő, össziskolai nézőpontú cselekvő kész hozzáállást.

A testületen belül a szakmai kérdések a lehetséges alternatívák számbavételével, közmegegyezés révén dőlnek el.

Az iskola fontos feladatának tekinti az emberi tényezők kedvező alakítását. Csak a nyugodt légkörben dolgozó, helyzetével megelégedett pedagógus képes maradéktalanul a *minőségi munkavégzésre* koncentrálni.

- Az iskola nevelőtestületének a belső struktúrája és munkamegosztása a felvállalt funkciókhoz igazodik. A színvonalas nevelő - oktató munka legfőbb tartalékának az *emberi tényezőket* tartjuk. Fontosnak látjuk a tanári önmegvalósítási szándékok ösztönzését, s törekszünk elkerülni az erőn felüli teljesítménykényszert, és a tartós stressz-hatásokat. Munkaszervezetünket a gyakorlati szükségszerűségnek, s a pedagógusok érdeklődésének és

képességeinek figyelembevételével alakítjuk. A kedvező iskolai klíma alapján az egyén sikerességét, a munkahelyi azonosságtudatot, és a dolgozók-közös siker érdekében végzett-együtműködését tartjuk.

Az iskola elvárásai a pedagógusaival szemben:

Sikerorientáltság, biztos szakmai tudás, a végzett munkával megszerzett tekintély, példamutatás és empátia, kapcsolat az iskolai közösségekkel és más nevelési tényezőkkel, együttműködési készség és összehangolt munkavégzés.

4.5.2. Osztályközösségek

A gyermek neveltségének fontos eleme a közösségben a közösségekért végzett munka. A közösségi nevelés fontos része az önkormányzó képesség kialakítása, fejlesztése. Közös tevékenységek szervezése, amelyek együttes élményt adnak, az együvé tartozás érzését erősítik. Cél: jó csoportlétkörben az együtt megválasztott közeli és távoli célok érdekében közös munkálkodás. Fontos az önállóság lehetővé tétele. Közös szabályok, normák alkotása, azok betartása. Közben kialakulnak a megfelelő személyközi viszonyok, mélyül a föl- és alárendelt pozíciókban a tanuló helyes önértékelése.

4.5.3. Igénybe vehető szolgáltatások

- a. Konzultáció tanulási problémákról, beilleszkedési zavarokról
- b. Felkészítés tanulmányi versenyekre
- c. Szakkör, diákkör, gyermekklub, alkotói klub, stb.
- d. Öntevékeny könyvtár és olvasóterem használat
- e. Egyéni számítógép és internet használat
- f. Tornaterem és sportudvar használata nyitvatartási időben
- g. Sportpálya használat nyitvatartási időben
- h. Nyári nyelvi táboron való részvétel
- i. Tanári ügyelet
- j. Nyári táborozáson való részvétel
- k. Művészeti iskola kihelyezett tagozatán részvétel

A fenti szolgáltatások térítésmentesek, kivéve a táborok és a művészeti iskola. A tornaterem és sportudvar használatát azok a tanulók, akiknek magatartása rossz, csak a tanár közvetlen irányításával vehetik igénybe.

4.5.4. Vakációs kínálat

- a. Nyári tábor
- b. Országjáró és természetjáró kirándulások térítési díj ellenében

c. Nyelvi tábor

4.5.5. Diákönkormányzat

A diákönkormányzat szervezésében bármelyik programon részt vehetnek tanulóink, elmondhatják véleményüket, javaslataikat a Diáktanács tagjainak.

A DÖK fő feladata: az érdekképviselet, érdekvédelem, érdekegyeztetés, közéletiség, vitakultúra fejlesztése, gyermekügyeleti rend és az "iskolamédia" működtetése.

A DÖK élén a gyermekvezető és a felnőtt segítő áll.

Irányító szerve a Diáktanács, mely az osztályok, tanulócsoportok diákképviselőiből áll. Tájékoztató fóruma az iskolagyűlés.

B

A PEDAGÓGIAI FOLYAMAT MŰKÖDÉSE

5 A KÉPZÉS RENDJE

5.1 A KÉPZÉS SZAKASZAI

Az iskolában a képzés a 8.évfolyam befejezéséig tart. A tanulók ez alatt a NAT és a kerettanterv követelményeit teljesítik.

A NAT-ban meghatározott képzési szakaszok a következők:

1.-4.évfolyam

5.-6. évfolyam

7.-8. évfolyam

9.-12. évfolyam

Pedagógiai értelemben az első hat évfolyam egységes.

A közoktatási törvény a kötelező oktatás első nyolc általános iskolai évfolyamát négy pedagógiai szakaszra tagolja.

Az egyes szakaszok legfontosabb jellegzetességei:

a. *Bevezető szakasz* (1.-2.évf.): a két évben történő meghatározása az óvodából az iskolába való sikeres átmenet zökkenőmentes feltételét teremti meg. Az elemi szocializáció időszaka, amelyben kialakítjuk a gyermek életkorának megfelelő szokásrendet, igazodva az iskola rendjéhez. Képesé tesszük őket gondolataik értelmes közlésére, a közösségbe való beilleszkedésre. Megtanulnak írni, olvasni és számolni.

b. *Kezdő szakasz* (3.-4.évf.): erőteljesebbé válnak az iskolai teljesítményelvárások által meghatározott tanítási-tanulási folyamatok. Megtanítjuk a gyerekeket környezetük megfigyelésére, az elemi összefüggések felismerésére. Elsajátítják a közvetlen tapasztalatokon alapuló gondolkodási műveleteket és logikai munkaformákat. Megkezdődik a helyes önértékelés kialakítása. Kezdetét veszi az informatika alapjainak az elsajátítása és az első idegen nyelv oktatása.

c. *Alapozó szakasz* (5.-6.évf.): funkciója elsősorban az iskolai tanuláshoz szükséges kulcskompetenciák megalapozása. Bővítjük és magasabb szintre emeljük a tanulók már kialakult készségeit és a gondolkodási műveletekben való jártasságukat. Bővítjük természet- és társadalomtudományi ismereteiket. Segítjük a kortárs csoportba történő beilleszkedésüket, önállósodási törekvéseiket, a felnőttektől való leválásukat. Segítséget nyújtunk egyéni érdeklődési körük kialakításához. Igyekszünk megmutatni az életkoruknak megfelelő helyes értékrendeket. Minden gyermek tanul informatikát és idegen nyelvet.

d. *Fejlesztő szakasz* (7.-8.évf.): alapvető feladata a már megalapozott kompetenciák fejlesztése, hatékonyságának a növelése. A tudományosan rendszerezett ismeretek nyújtásával

előkészítjük tanulóinkat a továbbtanulásra. Lehetőséget teremtünk a gyerekeknek önmaguk kipróbálására és az önálló tanulási képességük megalapozására. Segítünk képességeik, lehetőségeik, jó és rossz tulajdonságaik megismerésében. Jövőképüket a vágyaik és a realitás együttes tiszteletben tartásával, a képességeiknek megfelelő pályaválasztással igyekszünk alakítani. Az érdeklődő tanulók megkezdhetik a második idegen nyelv tanulását.

5.2 KÉPZÉSI SPECIALITÁSOK

Az iskola a következő domináns képzéseket biztosítja:

- *Informatika oktatás:*

A negyedik évfolyamtól kezdődően tanórai keretben történik az informatika oktatása. Az 5-8.évfolyamokon heti 1 tanóra van a tanórai és a tanórán kívüli időkeret terhére. Ezen túl szakköri keretben heti négy óra tanórán kívüli oktatási időt biztosítunk. A felső tagozatban a tanórai oktatás csoportbontásban történik.

- *Idegen nyelv oktatása:*

A 3.évfolyamban heti két órában fakultatív oktatás keretében lehetőséget teremtünk az idegen nyelv tanulására társalgási szinten. A 4.évfolyamtól mindenki kötelezően tanul idegen nyelvet. Iskolánk két nyelv oktatását kínálja, a *németet* és az *angolt*. Az oktatás csoportbontásban történik. A felsősöknek tanórán kívüli foglalkozás keretében lehetőséget biztosítunk heti két órában tehetséggondozó szakköri foglalkozáson való részvételre, a 7.-8. évfolyamosoknak heti két órában választható tanórai formában a második idegen nyelv tanulására, amennyiben a tanuló arra kellő felkészültséget mutat.

- *Erdei iskola:*

A 4. és 6. évfolyam tanulói Erdei iskolai programban vehetnek részt, amihez a feltételeket az iskola támogatók útján és pályázatokon való részvétellel igyekszik biztosítani.

- *Tanulásmódszertan:*

Az önálló tanulás képességeinek a megalapozása első osztálytól kezdve beépül az iskolaotthon keretén belül az önálló órák tematikájába, a felső tagozaton pedig a napi tantárgyi órákba. A tanulók számára a tanulás tanítása, képességfejlesztés, a hatékony tanulási módszerek és szokások kialakítása folyik.

- *Könyvtárhasználat:*

Anyaga a magyar nyelv és irodalom tantárgy törzsanyagává válva segíti az írott információhordozók tanulásban való felhasználását, az önálló ismeretszerzés más módjainak a megismerését.

- *Önismeret:*

Az osztályfőnöki órák és a heti értékelések anyagába beépülve a pozitív énkép kialakítását, az erények és gyengeségek megismertetését, a konfliktuskezelés képességének a kialakítását segíti elő.

- *Iskolakészültségi felzárkóztatás:*

Az 1. és 2. évfolyamon fejlesztő csoportok alakításával biztosítjuk a rászoruló tanulók iskolakészültségi hiányosságainak a pótlását.

- *Szakkörök:*

Döntő részük a képességfejlesztést és a tehetséggondozást szolgálja. A rendelkezésre álló időkeretet öt fő területre koncentrálnak, így a kiemelt területeken átlagon felüli többletet tudunk nyújtani. Kiemelt területek: matematika, számítástechnika, idegen nyelvek, természetismeret-biológia és művészetek. A nem kötelező tanórán kívüli órakeretből biztosítjuk az erre a célra fordított időt. A jelentkezés önkéntes, de utána kötelező a foglalkozásokon való részvétel.

- *Iskolaotthon és napközis foglalkoztatás:*

Az 1.-4. évfolyam osztályaiban iskolaotthonos oktatás folyik. Az 5.-8. osztályosok évfolyamonként szervezett napközis csoportokban vesznek részt a foglalkozásokon. A csoportokba való felvétel a szülői igényeknek megfelelően az étkezési térítési díjak megfizetése mellett történik. (az ingyenes étkezésben részesülők kivételével)

- *Diáksportkör:*

Foglalkozásai a felső tagozaton heti 3x2 órában iskolai szinten szerveződik. A gyerekek alkalmanként az egyik órában sportági versenyekben és bajnokságban vesznek részt, a másik órában öntevékeny mozgást választhatnak. Igénybe vehető sportágak: fiú és lány labdarúgás, kézilabda, kosárlabda, asztalitenisz.

- *Az osztályba sorolás rendje:*

Az iskolai oktatás alapvető szervezeti formája az osztályrendszerű tanítás. Az osztályba sorolásnak nincsenek a tanulói képességektől függő szempontjai.

6. A TANULÓI JOGVISZONY

6.1. AZ ISKOLÁBA JELENTKEZŐ TANULÓK FELVÉTELÉNEK ELVEI

- Iskolánk a beiskolázási körzetéből – melyet a fenntartó határoz meg – minden jelentkező tanköteles korú tanulót felvesz.

- Az első osztályba történő beiratkozás feltétele, hogy a gyermek az adott naptári évben a hatodik életévét május 31. napjáig betöltse, vagy ha ezt csak december 31. napjáig tölti be, a szülő kérje gyermeke felvételét.
- Az első osztályba történő beiratkozáson be kell mutatni:
 - a gyermek születési anyakönyvi kivonatát;
 - a gyermek felvételét javasoló óvodai szakvéleményt (ha a gyermek óvodás volt vagy ha az óvoda a nevelési tanácsadó vizsgálatát javasolta);
 - ha van a szakértői bizottság véleményét.
- A 2 – 8. osztályba történő felvételnél be kell mutatni:
 - a tanuló anyakönyvi kivonatát;
 - az elvégzett évfolyamokat tanúsító bizonyítványt;
 - az előző iskola által kiadott átjelentkezési lapot.
- A 2 – 8. évfolyamba jelentkező tanulóknak – az iskola helyi tantervében meghatározott követelmények alapján összeállított – szintfelmérő vizsgát kell tennie idegen nyelvből és különbözeti vizsgát azokból a tárgyakból, amelyeket előző iskolájában – a bizonyítvány bejegyzése alapján nem tanult.

Amennyiben a tanuló valamely tantárgy(ak)ból a szintfelmérő és a különbözeti vizsgán az előírt követelményeknek nem felel meg, a vizsgát az adott tantárgyból két hónapon belül megismételheti. Ha az ismételt vizsgán teljesítménye újból nem megfelelő, tanév végén javító vizsgát köteles tenni az adott tantárgyból és ha a teljesítménye nem megfelelő az évfolyamot köteles megismételni.

- Az iskola beiratkozási körzetén kívül lakó tanulók felvételéről a szülő kérésének, a tanuló előző tanulmányi eredményének, illetve magatartás és szorgalom érdemjegyeinek, valamint az adott évfolyamra járó tanulók létszámának figyelembe vételével az iskola igazgatója dönt.

7. AZ ISKOLAI ÉLET MUNKARENDJE

7.1. AZ ISKOLA HAGYOMÁNYOS ÉVES RENDEZVÉNYEI

Augusztus:

- Alakuló értekezlet
- Tantárgyfelosztás elkészítése
- Tanévnnyitó értekezlet
- Az új kollégák megismertetése az iskolai okmányokkal és szabályzatokkal

Szeptember:

- Tanévnnyitó ünnepség
- Ügyeleti rendszer kialakítása
- Szakkörök megszervezése
- SZMK választmányi ülés
- Erdei iskola megszervezése

Október:

- Munkaközösségi tervek elkészítése
- Szülői értekezlet
- Iskolagyűlés
- Őszi évszaktúrák
- Zöld-hét programja

November:

- Nevelési értekezlet
- Halloween nap
- Őszi pedagógus kirándulás
- Pályaválasztási tanácsadás
- Őszi ruhagyűjtés és ruhavásár
- Roma témahét

December:

- Pályaválasztási szülői értekezlet
- Jelentkezés központi felvételi vizsgákra és az Arany János tehetséggondozó programba
- Mikulás
- Karácsonyi ünnepség
- Tégy az iskoláért!-akció

Január:

- Újévi köszöntő
- Téli évszaktúra, madárkarácsony
- Félévi értekezlet, bizonyítványosztás, osztályozóvizsga
- Magyar kultúra napja

Február:

- Továbbtanulási jelentkezések továbbítása
- Neveltségi szint mérés 3-5.évfolyam
- Farsang
- Valentin napi bál a felső tagozaton
- Szülői értekezlet

Március:

- Nőnap ünnepség
- Szülők-pedagógusok játékonysági bálja
- Március 15-i megemlékezés
- Ismerkedési nap az óvodásokkal

Április:

- Tavaszi évszaktúra
- Költészet napja
- Föld napja
- Szakmai nap
- Pedagógusok színházlátogatása
- Első osztályosok beiratása

Május:

- Anyák napja
- Iskolagyűlés
- Patay-hét
- Gyermeknap-családi nap
- Színhátszó találkozó
- Országos kompetenciamérés
- Tantárgyi mérések: magyar, matematika, társadalomismeret, informatika, nyelvi vizsga, kimeneti mérés

Június:

- Pedagógusnap
- Madarak és fák napja
- Diákönkormányzat nap, igazlító nap
- DÖK vezetőség választása
- Tanévzáró ünnepség, ballagás
- Tanévzáró értekezlet
- Nyári nyelvi tábor

8. AZ ISKOLAI TEVÉKENYSÉGI RENDSZER MŰKÖDÉSE

8.1. A TANULÓKÖZÖSSÉG EGÉSZÉT ÉRINTŐ TEVÉKENYSÉGI TERÜLETEK ÉS AZOK MUNKAFORMÁI

8.1.1. Modern tanulószervezési eljárások alkalmazása

A tanulószervezési eljárások közül a kreativitást fejlesztő, munkáltató módszereket és szervezeti formákat részesítjük előnyben. A tanároktól a motiváló, aktivitásra ösztönző,

cselekedtető technikák alkalmazását várjuk. A verseny helyett az együttműködést helyezzük előtérbe.

Ösztönözzük a *csoporthmunka* alkalmazását. Folyamatosan szoktatjuk a gyermekeket saját munkájuk értékelésére.

A tanórákon szorgalmazzuk a hagyományos keretek közötti, rendszeresen alkalmazott *differenciált oktatást*.

Kooperatív technikák alkalmazásával fejlesztjük a gyermekek együttműködő készségét és igényét, ezért rendszeres használatukat fontosnak tartjuk.

Nagyon fontosnak tartjuk, hogy a helyi tantervekhez használt mikrotantervek /tanmenetek/ jól igazodjanak az egyes osztályok összetételéhez és tudásszintjéhez.

Az önálló ismeretszerzés megalapozása érdekében:

- Felkészültek a tanárok a számítógép használatának az alkalmazására, hasonló módon újítjuk meg a tanulásmódszertani ismereteiket.
- Fontos, hogy a könyvtár és internet használatát igénylő feladatok adása legyen rendszeres a tanórán.
- Célunk a kellemes környezet biztosítása, és a feszültségmentes, kedvező légkör fenntartása az iskolai foglalkozásokon.
- A ténytudást meghaladó tanári követelményeket a problémafelvető, feladatmegoldó tanítás irányába közelítjük.

A minőségi ellenőrzés megvalósítása érdekében folyamatosan működtetjük a helyi értékelési rendszerünket.

Rendszeressé tesszük az oktatási folyamatmérést, vizsgáljuk az 1. évfolyam iskolakészültségi szintjét, s nevelési eredménymérésekkel követjük figyelemmel az iskolai értékválasztás megvalósulását.

A tanulási *feltételek javítása* érdekében a könyvtári anyag kölcsönzése számítógépre kerül, a szaktantervekben interaktív táblákkal, projektorokkal és Laptopokkal biztosítjuk a tanórai digitális tananyag feldolgozásának lehetőségét.

8.1.2. Kultúra-közművelődés biztosítása

Az eddigi kultúrát szolgáló tevékenységi formák áttekintésével a nevelőtestület megteremtette az iskola közművelődési tevékenységrendszerét.

Eseménynaptárban rögzítettük az *ünnepségek, kulturális bemutatók* és művészeti rendezvények időpontját. Az évenkénti hagyományos kulturális bemutatókat és versenyeket rendszeresen megtartjuk.

Szorgalmazzuk, hogy *minden gyerek* évente egyszer-kétszer *közönség elé léphessen* és sikerélményben részesüljön, a kultúrához való pozitív viszonyának a megalapozása érdekében.

Az *olvasásra* nevelésben a népszerű tudományos könyvek iránti érdeklődés felkeltésében léphetünk tovább.

A *nemzeti ünnepek és évfordulók*, valamint hagyományos rendezvények megtartására a tanév elején a nevelőtestület tervet készít, s megjelöli a programért felelős személyeket.

A gyerekek zenei, tánc, színművészeti és képzőművészeti alapképzésének a segítése céljából helyet adunk az Andrássy Katinka Alapfokú Művészeti Iskola *kihelyezett osztályainak* működéséhez. A nyelv- és zeneoktatási alapítványunk segíti a hangszerellátás javítását és az idegen nyelvi képzést.

8.1.3. Egészséges életmód, sport lehetőségek

A mindennapi testedzés lehetőségét minden tanulónak biztosítjuk.

Feladatunknak tekintjük a *káros szenvedélyek* elleni hatékony propagandát.

Kiemelten kezeljük a *természetjárás*, a *túrázás* megszerettetését, és ezek természetes tanulói igényé tételeit.

8.1.4. Értékteremtő munka, önkiszolgálás megismerése

A munkavégzés és *fizikai munka tisztelete* érdekében rendszeres akciókat szervezünk, működtetjük az iskola védnökségvállalási rendszerét. /Magunknak építjük, Tégy az iskoláért akciók, szaktantermi ügyelet, kertgondozás/.

Feladatunknak tekintjük, hogy a gyerekek kapcsolódjanak be az iskola *önkiszolgáló tevékenységébe*. Vállaljanak szívesen munkát a tanulói önkormányzatban és egyéb iskolaérdekeltségű megbízás végzésében.

Rendelkezzenek *elemi gazdálkodási ismeretekkel*.

Érdeklődéssel forduljanak a *modern technika* újdonságai felé!

Sajátítsák el a *háztartás technikai eszközeinek a kezelését*, s az etnikai gyerekek fakultatív módon ismerkedhessenek meg a *kézművesség* egy-egy ágával.

8.1.5. Szociális gondozás, szocializációs szerep

Az iskola feladatának tartja a *szociális gondozó szerep ellátásában* való részvételt.

A tanulási esély növelése érdekében intenzíven és folyamatosan *fejlesztjük* a szükséges *technikai háttérrel*, ösztönözzük az ismerethordozók használatát, kiemelt szerepet szánunk a *könyvtárhasználatnak* és az internet használatának az önálló tanulásban.

A tanulói tankönyvek megvásárlásának támogatásához biztosított összeget az iskola a tankönyvek könyvtári beszerzésére fordítja, s kölcsönzéssel biztosítja a tanulók *ingyenes tankönyvellátását*.

Fontos teendők a *cigány gyerekek felkészítése* a családtervezésre, háztartásvezetésre, a gyermekápolás és a jövedelem beosztás feladataira.

Karitatív akciók szervezése /ruhagyűjtés/, a gyerekekben a szociális érzékenység, a szolidaritás, tolerancia és a segítőkészség erősítésére.

8.1.6. Környezetvédelem, természetjárás lehetősége

Fontos teendőknek tartjuk az *igényesség* felkeltését, az *esztétikus környezetre*, annak megvédésére.

A következő tevékenységeket, munkaformákat működtetjük:

- Évente „Zöld hét” program megszervezése
- Kapcsolat tartása környezetvédelmi civil szervezetekkel és zöld mozgalmakkal.
- Természetvédelmi akciók szervezése
- Szaktantermi ügyelet működtetése
- Igyekszünk felhívni a figyelmet a parkok védelme és kertkultúra fontosságára.
- Erdei iskola szervezése

A tanórán kívüli szakköri kínálat egyik fő irányát a természetismeret és a környezetvédelem képezi.

Országjáró *kirándulások, túrák* szervezése az iskola kirándulási tervének ajánlásai szerint történik. A természetvédelem és a környezet megóvása az iskola egyik kiemelt nevelési célkitűzése.

Fontos teendőknek tartjuk bemutatni az emberiséget fenyegető egyik globális problémaként a környezet károsítását.

A környezetvédelmi- és természetjáró *tevékenységek* rendszerének az iskolai megfogalmazása megtörtént, a *hagyománnyá szilárdítása* napi feladatunk.

8.2. AZ ISKOLAI RENDEZVÉNYEK HAGYOMÁNYRENDSZERE

Az iskolai hagyományok teremtését és ápolását három pillérre alapozzuk. A helytörténeti és nemzeti hagyományok ápolására, az ezeréves magyar iskola hagyományteremtő tradícióira, valamint az iskolaközösség belső életéhez fűződő sajátos hagyományokra.

Szorosan kapcsolódunk nevelőmunkánkban a szülőföldhöz fűződő *történelmi események* megismertetéséhez, a népi- és népművészeti tárgyi emlékek megbecsültetéséhez.

A *helytörténeti* vonatkozásokat gyűjtőmunkával, állandó kiállításokkal, az események esetenkénti jelmezes eljátszásával tesszük élményszerűvé. Humán szaktantermeink díszítése is ezt a szemléletmódot követi. (Bereg, Hargita, Pátria, stb.)

A nemzeti ünnepeket érzelmileg telítetten, nagy gondossággal készítjük elő. Megteremtjük a személyes és cselekvő részvétel lehetőségét.

A magyar iskolatörténet tradícióiból az ősi kollégiumok *diákszerveződéseire*, önképzési hagyományaira, a *magyarságtudat őrzésére*, a haladó társadalmi mozgalmakhoz való csatlakozásra, a *tehetségmentő akciókhoz* való kötődésére támaszkodunk.

Az iskolaközösség belső életéből fakadó sajátos hagyományaink:

- Az iskola belső tereinek díszítése a kiemelkedő iskolai rendezvények képanyagával, tanítványaink képzőművészeti alkotásaival, a korabeli résztvevők fényképeivel. A volt tanítványok emlékének, alkotásainak a megőrzése.

- A tanulói diákönkormányzat kialakult rendszere.
- Az általános és szaktantermi ügyelet működése.
- Tanulmányi versenyek szervezése.
- Alkotói Kupa adományozása (irodalmi, képzőművészeti, technikai)
- Iskolai művészeti bemutatók szervezése.(versmondás, tánc, színjátszás, zene, stb.)
- Zöld hét szervezése (természetvédelem)
- Patay névadóhét
- Roma témahét (Interkulturális oktatás)
- Tégy az iskoláért!-akciók: (értékkeremtés, környezetkultúra)
- Ruhagyűjtés és ruhavásár (Karitatív tevékenység elmélyítése)
- Alapítványi jótékonysági bál
- Újévköszöntő
- Év végi kiállítás az iskola tanulóinak a munkáiból

8.3. AZ INTEGRÁCIÓS ÉS KÉPESSÉG-KIBONTAKOZTATÓ FELKÉSZÍTÉS RENDJE

Iskolánk részt vesz az integrációs és képesség kibontakoztató programban. Az integrációs oktatási program során az eltérő családi háttérrel rendelkező, különböző képességű és fejlettségű gyermekeket együtt fejlesztjük, annak érdekében, hogy a társadalmi párbeszéd, valamint a társadalmi mobilitás valóságos keretet kapjon az oktatás-nevelés rendszerén belül.

Az integrációs (együttnevelő) minőségi oktatást biztosító program jellemzői:

Egyrészt olyan oktatásszervezési keret,

- amely lehetőséget biztosít minden gyermek számára képességei kibontakozásához,
- amelyben minden gyerek előzetes, otthonról hozott tudását és kultúráját értékként képviselheti, kamatoztathatja,
- amelyben a gyerekek egymást segítő közösségei születnek (tudatosan fejlesztik a család, az iskola és a gyerek közötti kommunikációt),
- amelyben a szülőt, a családot mint partnert vonják be az iskolai folyamatokba, döntésekbe (tudatosan fejlesztik a család, az iskola és a gyerek közötti kommunikációt),
- amelyben tudatosan építik ki az előítéletek csökkentésére, megszüntetésére alkalmas együttműködő, elfogadó környezetet,
- amelyben tudatosan teremtenek lehetőséget az oktatás ügyében érintett intézmények együttműködésére (óvoda, általános iskola, középiskola, családsegítő szervezetek, kisebbségi és helyi önkormányzatok, kulturális és civil szervezetek),
- amelyben a tanuló követés az iskolai hatékonyság visszajelzésének kiemelt eszköze

Másrészt olyan kompetenciák jellemzik a pedagógusokat mint pl.:

- széleskörű módszertani repertoár,
- egyéni különbségekre figyelő, egyénre szabott pedagógiai eszközök és oktatási mérőrendszerek ismerete
- Az együttműködés órai és intézményi kereteken túlmutató jellegéből fakadó tanári szerepbővülés elfogadása
- az iskolában megjelenő különböző kultúrák ismerete, egyenértékűként való elfogadása, kezelése

Az integrációs (együttnevelő) program fenti jellemzőinek az intézmény pedagógiai rendszerének egészét át kell hatnia.

Elvárható eredmények:

Az iskolai integrációs program alkalmazása esetén a következő eredményekről kell számot adni, melyek az ellenőrzés szempontjait is jelentik:

- a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya az oktatási – nevelési intézményben megfelel a jogszabályban előírtaknak,
- az intézmény képes a különböző háttérrel és különböző területeken eltérő fejlettséggel rendelkező gyermekek fogadására, és együttnevelésre,
- multikulturális tartalmak beépülnek a helyi tantervbe,
- az intézmény párbeszédet alakít ki minden szülővel,
- az intézményben létezik tanári együttműködésre épülő értékelési rendszer.

Ezek eredményeként:

- nő az évfolyamvesztés nélkül továbbhaladó HHH tanulók száma,
- csökken az intézményben az iskolarendszerű oktatásból kikerülők száma,
- csökken az iskolai hiányzások óraszám,am,
- csökken a HHH tanulók körében a magántanulók száma,
- nő az érettségit adó intézményekben továbbtanuló HHH tanulók száma,
- az adott intézményben az országos kompetencia mérések eredményei az országos átlagot meghaladó mértékben javulnak.

Intézményi önértékelés: tanév végén.

8.4. SAJÁTOS NEVELÉSI IGÉNYŰ TANULÓK FELZÁRKÓZTATÁSÁT SEGÍTŐ PROGRAMOK

Az intézményben a sajátos nevelési igényű tanulók nevelése, oktatása integráltan folyik.

Kiemelt feladatként kell, hogy kezeljük a sajátos nevelési igényű tanulókkal történő foglalkozást, a tanulók felzárkóztatását.

Feladatunk, hogy a felzárkóztatás kiindulása mindig a tanulási nehézségek okainak feltárásával kezdődjön.

Ez nem csak az osztályfőnökök és a fejlesztő pedagógus, gyógypedagógus feladatköre, hanem minden iskolánkban tanító pedagógus felelőssége. A felzárkóztatás alapja a **bizalom és az önbizalom erősítése**, a fokozott személyesség a munkakapcsolatban. Ezek nélkül nincs hatékony fejlesztés!

Személyre szabott feladatokkal segítünk a lemaradt tanulókon. Fontos, hogy **szintjükhöz mérjük a követelményt**. A **fokozatosság elve alapján** nehezülhetnek ezek a feladatok.

Programjaink:

- az egyéni képességekhez igazodó, differenciált tanórai munka szervezése;
- a tanulókat önmagukhoz képest mérten értékeljük;
- diagnózisnak megfelelő habilitációs, rehabilitációs, fejlesztő foglalkozás, felzárkóztató foglalkozás szervezése;
- tanuló párok kialakítása,
- tanulási technikák elsajátíttatása szakórákon és egyéni foglalkozásokon, **(tanulás tanítása, önálló hatékony tanulás kompetenciája)**
- rendszeres ismétlés, gyakoroltatás, változatos tanulásszervezés, egyéni tanulási motiváció erősítése, biztató dicsérettel, javító szándékú elmarasztalással
- az iskolai könyvtár, valamint az iskola más létesítményeinek, eszközeinek egyéni vagy csoportos használata;
- a továbbtanulás irányítása, segítése.

Saját gyógypedagógussal rendelkezünk . A sajátos nevelési igény megállapítását a **Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Tanulási Képességet Vizsgáló 1. sz. Szakértői és Rehabilitációs Bizottság** (Cím: 4400 Nyíregyháza, Szarvas u. 10-12.) végzi.

A sajátos nevelési igényű tanulók oktatásának tantervi irányelveit a *Helyi tanterv II. köteté tartalmazza.*

A sajátos nevelési igényű tanulók *habilitációs programjai* szintén a *Helyi tanterv II. kötetében* kerültek elhelyezésre, amelyek tartalmazzák a fogyatékoság típusához és fokához igazodó fejlesztő programokat.

8.4.1. A beilleszkedési, magatartási nehézségekkel összefüggő pedagógiai tevékenységek

A kedvezőtlen anyagi háttér és más egyéb negatív hatások miatt megnőtt a beilleszkedési nehézségekkel vagy magatartási zavarokkal küzdő gyerekek száma. Gyakrabban tapasztalható agresszivitás deviancia.

Napjaink pedagógiai gyakorlatában rendszeresen tapasztaljuk a tanulási zavarok és az agresszív viselkedés kapcsolatát. A súlyos tanulási problémákkal küzdő gyerekek általában agresszívbabban viselkednek. Ez fordítva is helytálló, az agresszív gyerek jelentősen lemarad a tanulásban.

A mindennapi pedagógiai gyakorlatban sokszor találjuk megmagyarázhatatlannak a gyerek viselkedését. Ezt a viselkedési módot nevezzük magatartási zavarnak, beilleszkedési nehézségnek.

Ezek közül a leggyakrabban előfordulók:

- A hiperaktivitás
- A kognitív funkció zavarai (figyelemzavarból adódó problémák)
- Az agresszió (deviancia)

Az ilyen gondokkal küzdő tanulók számára a kis létszámú csoportban történő foglalkozás az ideális, de az egyéni gondozás sem mellőzhető. Fejlesztésükhöz a nevelési tanácsadó szakemberei segítséget nyújtanak. Pszichológus vagy gyógypedagógus foglalkoztatása sokat segít a helyi beilleszkedési, magatartási nehézségekkel küszködő tanulók problémáinak orvoslásában.

A beilleszkedési, magatartási nehézségek enyhítését szolgáló tevékenységek:

- alapos környezettanulmány
- szoros kapcsolat az óvodával, nevelési tanácsadóval, pszichológussal, gyógypedagógussal, gyermekjóléti szolgálattal és gyámüggyel
- kis létszámú csoportfoglalkozások
- egyéni képességekhez igazodó tanulásszervezés (mentori foglalkozás, tanórai differenciálás, egyéni tanulási stílus kialakításának segítése)
- képesség-kibontakoztató foglalkozás
- a nevelők és a tanulók személyes kapcsolata;
- a családlátogatások;
- a szülők és a családok nevelési gondjainak segítése.
- az okok feltárását, hogy a pedagógus jobban megérthesse mi áll a magatartási problémák háttérében;
- a napközi otthonos foglalkozások személyiségfejlesztő, közösségfejlesztő tevékenységei;
- a pedagógusok továbbképzése;

A speciális helyzetek és feladatok megoldását jól segíthető a civil szervezetek és a kisebbségi önkormányzat nagyobb mértékű bevonása a teendőkbe.

8.5. A TEHETSÉG, KÉPESSÉG KIBONTAKOZTATÁSÁT SEGÍTŐ ISKOLAI TEVÉKENYSÉGEK

Intézményünkben kiemelten kezeljük, nagy hangsúlyt fektetünk a tehetséggondozásra, a tanulói képességfejlesztésre.

Fontosnak tartjuk, hogy tehetséges tanulóink- legyenek tehetségesek tanulásban, sportban, zenében vagy képzőművészetben-, kibontakoztassák adottságaikat, s a képességeikhez igazodó optimális eredményeket érjenek el.

Az egyik legfőbb pedagógiai követelménynek tartjuk, hogy változatos egyéni tanulási utakat biztosítsunk diákjaink számára.

A tanórán differenciált tanulásszervezéssel, többletet nyújtó kiegészítő anyagokkal, az önálló ismeretszerzést lehetővé tevő módszerekkel (kooperatív technikák), vagy a tanórán kívül megszerzett tudás kiselőadás (projekt) formájában történő bemutatásának lehetőségével biztosítjuk a tehetséges gyerekek hatékony foglalkoztatását.

Szakköri foglalkozásokon lehetőség van, hogy-egyéni teljesítőképességüket, munkatempójukat figyelembe véve-személyre szabottan fejlesszük képességüket.

Felvételi vizsgára előkészítés magyarból és matematikából történik, hogy a választott középiskolába való bekerülést elősegítsük.

A különböző művészeti ágakban tehetséges tanulók képességfejlesztése az iskolában működő Andrassy Katinka Alapfokú Művészetoktatási Intézmény tagozatain történik.

A sportban tehetséges tanulók a délutános sportfoglalkozásokon fejleszthetik tehetségüket.

A szaktárgyi versenyeken, művészeti vetélkedőkön rendszeresen részt vesznek iskolánk tanulói, az elért eredmények önmagukért beszélnek. A helyi tanulmányi versenyek is a képességfejlesztést szolgálják.

A tehetséggondozás körébe tartozik az ünnepi műsorba való felkészítés, s a színpadi produkciók bemutatása is.

A képességkibontakoztatás, tehetséggondozás iskolai tevékenységei:

- Tanulói differenciált tanulásszervezés
- Felvételi előkészítő szervezése a továbbtanuláshoz
- Szakkörök szervezése.
- Helyi tanulmányi versenyek.
- Megyei, országos tanulmányi versenyeken való részvétel.
- Kulturális rendezvények, művészeti csoportok működtetése.
- Sportversenyek.
- Művészeti iskola kihelyezett tagozatainak működése.

- Csoportbontás egyes tantárgyak tanításában (idegen nyelv, számítástechnika, magyar, matematika)
- Tanulásmódszertan oktatása a napi tevékenységben.
- Könyvtár
- Internet használati lehetőség

8.6. GYERMEK - ÉS IFJÚSÁGVÉDELEMSEL KAPCSOLATOS FELADATOK

A gyermekvédelmi munka magában foglalja az iskolavezetés, az osztályfőnökök és valamennyi nevelő ifjúságvédelmi feladatait. Célja a gyerekek veszélyeztetettségének a megelőzése, megszüntetése, csökkentése.

Intézményünk felméri a gyermekek fejlődését veszélyeztető okokat és pedagógiai eszközökkel törekszik a káros hatások megelőzésére, ellensúlyozására. E célból gyermek- és ifjúságvédelmi felelősöket is alkalmaz.

Biztosítjuk a tanuló jogait, küzdünk a hátrányos megkülönböztetés, zaklatás, megalázás és megfélemlítés ellen.

- Gondoskodunk arról, hogy a közoktatási intézkedések meghozatalakor érvényesüljön a gyermek mindenkifelett álló érdeke. Ezek:
 - A szolgáltatásokat megfelelően biztosítsák részére, oly módon, hogy annak igénybevétele ne jelentsen számára aránytalan terhet.
 - Minden segítséget kapjon meg képessége, tehetsége kibontakoztatásához, személyisége fejlődéséhez, ismereti korszerűsítéséhez.
 - Ügyeiben méltányosan, humánusan, a többi tanuló érdekeinek mérlegelésével, a rendelkezésre álló lehetőségek közül számára legkedvezőbbet választva döntsenek.

A szülőnek gondoskodnia kell gyermeke testi, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődéséhez szükséges feltételekről. Biztosítani kell a tankötelezettséget, s elvárható, hogy rendszeres kapcsolatot tartson a gyermekével foglalkozó pedagógusokkal.

- Az iskola *általános gyermekvédelmi feladatot* lát el az iskolaotthon és a napközi (tanulószoba) működtetésével, az iskolaorvosi ellátással, a gyermekek étkeztetésével, a tanórák előtt és után biztosított felügyelettel.

Speciális gyermekvédelmi feladatai során megóvjaa a tanulókat a különböző veszélyektől, felderíti és nyilvántartja a veszélyeztetett gyerekeket, közreműködik a fejlődésüket gátló hatások megszüntetésében, elősegíti kiemelkedésüket a károsító környezetből.

Kapcsolatot tart a hivatalos gyermekvédelmi szervekkel és intézményekkel. (önkormányzat gyámügyi csoportja, nevelési tanácsadó, családsegítő, stb.)

- A feladatok megvalósításában első helyen az *osztályfőnök* áll. Ő irányítja a vezetésére bízott osztályban a pedagógusok gyermekvédelmi tevékenységét. *Jelzi* a bekövetkezett *veszélyeztetettséget*, javasolja a gyerek *nyilvántartásba vételét*. *Segít a szülőknek a nevelési problémák megoldásában és közreműködik a veszélyeztető körülmények felszámolásában*. Számontartja az igazolatlan mulasztást, segít a túlkoros tanulóknak a beilleszkedésben, a pályaválasztásban és a szabadidő helyes eltöltésében. Különös

gonddal foglalkozik a nehezen nevelhető, magatartási problémákkal küzdő tanítványaival.

A **gyermekvédelmi megbízott** fogja össze az össziskolai gyermekvédelmi munkát.

Feladatai:

- Mindazoknak a feladatoknak az iskolai *koordinálása*, amelyek az osztályfőnökre hárulnak.
- Részt vesz a *speciális gyermekvédelmi munka szervezésében*, megvalósításában és ellenőrzésében.
- Felméri és *nyilvántartásba* veszi a veszélyeztetett tanulókat.
- Az osztályfőnököknek *segítséget nyújt* a feladatok megvalósításához.
- *Ismeri a problémás családok gondjait*, kapcsolatot tart az állami szervekkel.
- Az iskola munkatervére építve elkészíti a *gyermekvédelmi- és az egészségügyi vizsgálatok éves eseménynaptárát*, a gyámügyi és egészségügyi érintett partnerszervekkel egyeztetve azt.

Iskolánkban a *veszélyeztetettség legfőbb okai*, tünetei:

Környezeti okok:

anyagi okok, családi konfliktusok, mindkét szülő munkanélküli, nevelési hiányosságok /túlzott szülői óvás, elemi szokásrendszer kialakulatlansága, engedékenység, stb./ italozás a családban, kifogásolható szülői életvitel, a gyerek elhanyagolása, testi fejletlenség, a család szétesése

A gyermek személyiségéből eredő okok:

- értelmi elmaradottság, gátlásosság, fokozott agresszivitás, kóros hazudozás

Egészségügyi - szociális ok:

- a családban sok a gyerek, született betegségek, érzékszervi fogyatékoság

A veszélyeztetettség elhárítására hozható intézkedések:

Iskolai eszközök igénybevételével:

- családlátogatás, tanácsadás, nevelési tanácsadóba utalás, szülők magatartásának a jelzése az illetékes gyámügyi szervnek, védő - óvó intézkedés kezdeményezése, orvosi vagy pszichológusi vizsgálat kezdeményezése, ideggondozóba utalás, áttelepítés kezdeményezése
- egyéni bánásmód a szorongások feloldására, személyesség, szociális támogatás igénylése az érintett számára

Iskolán kívüli lehetőségek igénybevétele:

- gyámügyhöz irányítás, javaslat gondozásba vételre, ügyészégi bejelentés,
- ANTSZ segítségének a kérése

Iskolánk speciális gyermekvédelmi munkaformái:

- Ingyenes tankönyvellátás
- Kedvezményes étkezés és napközis, tanulószobai elhelyezés
- Tanári mentori rendszer a problémás, tehetséges gyerekek folyamatos támogatására

- A tanulói önkormányzat rész szerveként etnikai tanács működése
- Karitatív ruhagyűjtés és ruhaárusítás kezdeményezése
- Az 1. és 2. évfolyamban iskolakészültségi felzárkóztató foglalkozás szervezése.
- A női és anyai szerepre felkészítő "nagylányok klubja" foglalkozások tartása.
- Rendszeres családlátogatás, akciócsoporthoz tartozás.

8.6.1. Közlekedési nevelés

Felgyorsult életünk és a közlekedési kultúra romlásának köszönhetően egyre gyakrabban hallhatunk közlekedési balesetekről. A közlekedési szabályok ismerete és az egyén viselkedési kultúrája az alapja a biztonságos közlekedésnek. A helyes és biztonságos közlekedés szabályainak elsajátítása az életbiztonságunkat növeli. Kicsi gyermekkortól a családok alakíthatják ki leginkább az erre való igényt, de az iskolának is komoly a felelőssége ebben.

Az iskolában a közlekedési nevelés két alapvető színtere:

- Elméleti oktatás

Alsó tagozaton a környezet órák tananyagában jelenik meg.

Felső tagozaton a technika tanterv tananyagának része a közlekedési szabályok megerősítése.

- Gyakorlati alkalmazás

Iskolán kívüli programok, kirándulások, alkalmával tudatosítjuk és alkalmazzuk a helyes közlekedés szabályait.

8.6.2. Társadalmi bűnmegelőzés, áldozattá válás elkerülése

A téma az osztályfőnöki órákon kerülhet feldolgozásra.

Cél, hogy tanulóink megismerjék és megtanulják elkerülni azokat a helyzeteket, amelyben károsultakká, áldozatokká válhatnak. (aktív állampolgárságra, demokráciára nevelés, felkészülés a felnőtt lét szerepeire)

Legfontosabb nevelési feladataink, amelyet mindennapi nevelő munkánk során végeznünk kell:

- Erkölcsi nevelés erősítése
- Alapvető törvényi ismeretek nyújtása
- Alapvető állampolgári jogok ismertetése

Ez a téma nem kötődik konkrét tantárgyhoz, a mindennapi eseményekhez alkalmazkodva, a társadalmi és iskolai történéseket felhasználni kell diákjaink szemléletét alakítanunk.

8.6.3. Erőszakmentes konfliktuskezelés

A konfliktus életünk része. A konfliktusok során kialakuló viták szükséges részei mindennapjainknak. Diákjainkban a mindennapi együttlét során ki kell alakítanunk a konfliktusok kezelésének erőszakmentes technikáit.

Legfontosabb feladatunk, hogy gyermekeinket is megtanítsuk a vitás helyzetek kezelésére.

Konfliktuskezelési technikák gyakorlati alkalmazásának színterei:

- A tanórai technikák (páros munka, csoportos és együttműködő, kooperatív tanítási technikák) alkalmazásával kell a gyermekeket hozzászoktatni a társas viszony, az abból adódó konfliktusok helyes megoldására.
- Dráma órák, ahol szituáció játékok keretében gyakoroltatható a konfliktuskezelés.
- Osztályfőnöki órákon, az osztályban kialakuló konfliktusok megbeszélése, vitakultúra elsajátítása.
- Szünetekben, szabadidőben kialakuló konfliktusok esetén az ügyeletes pedagógus feladata a problémamegoldás segítése.
- Magatartási, beilleszkedési gondokkal küzdő gyermekeinknél kiemelten foglalkoznak ezzel a témával fejlesztő pedagógusaink.

8.7. TANULÁSI KUDARCNAK KITETT TANULÓK FELZÁRKÓZTATÁSÁNAK SEGÍTÉSE

Minden osztályközösségben találkozik a pedagógus olyan gyerekekkel, akikkel nehéz bánni, nehéz a figyelmüket lekötni, s gondot jelent aktivizálásuk a tanítási-tanulási folyamatban. Tanulótársaikkal összeférhetetlenek, nevelőikkel ellenséges magatartást tanúsítanak.

A tanulási kudarcnak kitett tanulókat segítő iskolai programok:

- Szaktanácsadás igénybevétele
- Továbbképzések szervezése pedagógusoknak a konfliktuskezelésről.
- A konfliktustűrő képesség fejlesztése
- Önismereti programok szervezése
- A másság elfogadása és elfogadtatása
- Habilitációs csoport szervezése
- Mentori program-egyéni képességfejlesztés
- A sérült gyerek eltérő képességeinek a figyelembevétele a teljesítményük értékelésénél.
- Hatékony iskolakészültségi felzárkóztatás az iskolakezdés bevezető szakaszában.
- Folyamatos konzultáció és együttműködés:
 - Szülővel

- Szaktanárral
- Osztályfőnökkel
- Gyermekek- és ifjúságvédelmi felelőssel
- Speciális szakemberekkel (pszichológus, gyógypedagógus)
- Jegyzővel
- Felzárkóztató szakkörök működtetése.

8.8. SZOCIÁLIS HÁTRÁNYOK ENYHÍTÉSE

Szociális gondozás és szocializáció

- *A taníthatóság biztosítása.* A tanulás elemi feltételeinek a megteremtése minden gyerek számára. (étkezés, taneszközök, megfelelő ruházat, rendszeres iskolabajárás)
- *A szociokulturális hátrányok kompenzálása*
 - Folytatjuk az óvoda által megkezdett elemi szokások begyakoroltatását, törekszünk a családtól hozott nevelési hiányok pótlására.
 - A kortárs csoport folyamatos nevelő hatásának az optimalizálásával gyorsítjuk szocializációjuk ütemét.
 - Az iskola sajátos munkaformáival segít a közösség tagjává válni. (Pl.: diákönkormányzati megbízás, nagylányok klubja, önismereti foglalkozások, napközis ellátás, stb.)
- Az iskola gondoskodik a *megfelelő tanulási feltételek* megteremtéséről. Minden tanulni akaró hátrányos helyzetű tanulóknak könyvtár-és internet hozzáférési lehetőséget biztosítunk. Törekszünk a növekvő számú halmozottan hátrányos helyzetű tanuló szociális problémáinak az enyhítésére. Pszichés problémák esetén szakembert vonunk be a helyzet kezelésébe. A veszélyeztetett gyerekek krízishelyzetének a megszüntetéséhez igényeljük a gyámügy és a családgondozó segítségét. Következetes pályorientációval elősegítjük az érintett gyerekek továbbtanulását.

A szociális hátrányok fajtái

a. Családi hátrányok

Azok a tanulók tartoznak ide, akik mögött nem áll biztonságot adó, gondoskodó és összetartó család. A család felbomlott, esetleg nevelőszülő gondoskodik a gyerekről. Előfordul, hogy a hátrány abból származik, hogy a szülők tartósan betegek, munkanélküliek, alulszocializáltak, pszichésen sérültek vagy deviáns az életvezetésük.

Az iskola a következőket teszi a hátrányok kompenzálása érdekében:

- Helyzetfelmérés az első osztályban (környezettanulmány, családi háttérvizsgálat)
- Felvilágosító, mentálhigiénés tájékoztatók tartása.
- Reggeli ügyelet biztosítása 7 óra 30 perctől

- Szakkörökön való részvétel, foglalkoztatás
- Iskolai rendezvényeken való szereplés lehetőségének a megteremtése
- Egyes közművelődési rendezvényeken ingyenes részvétel biztosítása

b. Anyagi hátrányok

Azok a családok sorolhatók ide, amelyek nem képesek, nincs lehetőségük az átlagosnak megfelelő anyagi körülményeket biztosítani. Munkanélküliek, nincs rendszeres jövedelmük vagy szociális támogatásból élnek:

Munkaformák az idetartozó tanulók helyzetének javítására:

- Kedvezményes étkezés
- Iskolaotthonos, napközis elhelyezés
- Ingyenes tankönyvellátás
- Gyűjtési akciók szervezése (pl: ruha, játék, stb.)
- Alapítványi támogatások, tehetséges tanulók versenyeztetési költségeinek átvállalása.
- Táboroztatás, kirándulás támogatása
- Kulturális rendezvény költségeihez való hozzájárulás

c. Etnikai hátrányok

Sajnos esetenként számolnunk kell a cigány tanulókkal szembeni előítéletekkel. Sajátos kultúrájuk elfogadása is teremt konfliktushelyzeteket.

Az etnikai hátrányok feloldását szolgáló iskolai teendők:

- A másság elfogadása és elfogadtatása az iskola minden tanulójaival és dolgozójaival.
- Együttműködés a szülőkkel, ösztönzésük a szülői értekezleteken való részvételre, együttműködés a kisebbségi önkormányzattal.
- Kapcsolat a gyermekjóléti szolgálattal, a gyámhatósággal.
- Interkulturális nevelés, a cigány kultúra értékeinek a felmutatása és megismertetése.
- Roma kulturális vetélkedők és művészeti bemutatók, Roma-témahét szervezése.

d. Szociokulturális és tanulási hátrányok

Ide tartoznak azok a tanulók, akik környezeti hátrányokkal rendelkeznek, s ezen oknál fogva nem képesek a rendszeres tanulásra, vagy nem áll ösztönző erőként mögöttük kellő szülői segítség.

A tanulási hátrányok javítását szolgáló törekvések az iskolában:

- Az óvoda és iskola harmonikus kapcsolata.
- Az első és második évfolyam rászoruló tanulóinak fejlesztő csoportokban iskolakészültségi foglalkozáson való részvétele.
- A tanulók kommunikációs készségének a megkülönböztetett fejlesztése.

- Az iskolai integrált oktatás.
- A tanulási időn túli konzultáció lehetőségének a biztosítása.
- A szakszolgálati ellátás igénybevétele a tanulási hátrányok leküzdéséhez (gyógypedagógus, pszichológus, logopédus).
- A gyerekek aktív bekapcsolása a könyvtári tevékenységbe.
- Szünidei programokban való részvétel feltételeinek a megteremtése.
- Differenciált foglalkoztatás a tanórán, különös tekintettel az alapkészségek és kulcskompetenciák fejlesztésére.

A fent említett hátrányfajták nem függetlenek egymástól. A hátrányos helyzet folyamatnak is tekinthető, s a helyzet javításához a nevelőtestület hozzáértése, empatikus viselkedése, szeretete és a tanítványok iránti bizalom is szükséges.

8.9. ETNIKAI SZOLGÁLTATÁSOK

Az iskola tanulóinak mintegy 50%-a roma származású.. *A roma tanulók elemi gondjainak a megoldása* és tanulási feltételeinek a megteremtése az *iskola elsősorú érdeke*. Szocializálásuk, továbbtanulásuk elősegítése – a hatékony tanórai foglalkoztatás mellett – csak többlétszolgáltatások nyújtásával lehetséges.

Felzárkóztatásukhoz-a rászoruló gyerekek számának megfelelően-igénybe vesszük az *etnikai oktatás fejkvótáját*. Az etnikai kisebbség történelmi, földrajzi, kultúra- és népismereti tananyagának oktatását valamint a folyamatosan szervezett cigány kulturális tevékenységet ebből az összegből fedezzük.

Az iskola alapvető feladatának tartja a nemzetiségi- és faji türelemre nevelést, egyenjogúságuk elismerését és tiszteletben tartását.

A roma népismereti műveltségi területet heti egy órában önálló tantárgyként tanítjuk. A népismereti intézményi helyi tantervet a Pedagógiai program 2. kötetét képező tantárgyi Helyi tantervben helyezük el.

A nem etnikai gyerekek interkulturális nevelését projektben valósítjuk meg.

Az iskolai sikerességet elősegítő készségfejlesztés mellett-mely a NAT minimumkövetelményeit tekinti irányadónak-az alábbi területeken nyújt az iskola további szolgáltatást az etnikai gyerekeknek.

- a. a szocializációs , kommunikációs fejlesztés /1.-2. évfolyam iskolakészültségi felzárkóztatás, elemi szokások kialakítása/
- b. folyamatosan szervezett cigány kulturális tevékenység /tánc szakkör, ének szakkör, képzőművész kör, drámajáték, internethasználat, „nagylányok” klubja, Roma művészeti vetélkedő, Roma-témahét/
- c. egyéni tehetséggondozás.

Az iskola úgy véli, a meglévő gondok kezelése - bár súlyosak és folyamatos oldást igényelnek - csak felületi kezelést adnak, a hangsúlyt a megelőzésére és a távlatos megoldásokra kell helyezni.

Erre négy áttörési ponton jelöljük ki a megoldandó feladatokat.

Szociális gondozás, szocializálás:

A nevelhetőség előfeltétele a gyerekek szociális biztonságának a megteremtése a lehetséges mértékben.

- Az 1.-4. évfolyamba járó minden etnikai gyereket, a többi évfolyamban a leginkább rászorultakat és minden veszélyeztetett körülmények között élni kényszerülő gyereket *iskolaotthonos* oktatásban részesítjük, illetve elhelyezünk a *tanulószobán*. Így biztosítható számukra az egész napos elfogadható és nyugodt környezet. A *kortárscsoport folyamatos nevelőhatása* is kedvezően befolyásolhatja szokásrendszerük alakulását, szocializációjuk ütemét. A napközi *az iskola ismerethordozó eszközeinek* és információs bázisának *a használatát* is megkönnyíti tanulmányaik során./könyvtár, számítógépek, internet/ Ez esélyegyenlőtlenségük erőteljes mérséklését eredményezheti.

- Az *ingyenes* illetve a *kedvezményes étkezés* arányba hozható a család anyagi teherbíróképességével, s a rendszeres táplálkozás nemcsak testi fejlődésüket, hanem pszichés állapotukat is kedvezően befolyásolhatja.

- A tankönyvek ingyenessége mellett a kisebbségi- és a községi önkormányzat támogatásával a szükséges *füzeteket és írószert is térítés nélkül* megkapja minden gyerek.

- Az iskola kezdeményezésére-a legrászorultabb, hiányos ruházatú gyerekeket-a lehetőségek határáig-a kisebbségi önkormányzat segíti a *felruházásban*.

A kötelező oktatás lehetőségeinek a hatékony megszervezése

- Az etnikai fejkvóta lehetővé teszi, hogy az 1.-2. évfolyam osztályait az alapozó tárgyakból részben-a gyakorlás érdekében-*fejlesztő csoportokra* bontsuk, s a lassabban haladó etnikai gyerekeket kiscsoportokban felzárkóztathassuk.

Az iskolakészültségi hiányaik pótlására részükre a tanórákon kívül *iskolakészültségi felzárkóztató* foglalkozást is tartunk. Az intenzív felzárkóztatás és foglalkoztatás eredményeként az iskolát kezdő etnikai gyerekek 85-90 %-a alkalmassá válik a 3. évfolyamon történő ??? nélküli továbbhaladásra.

- A 3.-4. évfolyamokban a cél az *alapkészségek* legalább olyan szintű megalapozása, amely lehetővé teszi a tanórai tanulásba való bekapcsolódásukat. /Olvasott szöveg megértése, feladatlap használata/ Ennek biztosításához a tanórákon kívül *felzárkóztató, korrepetáló órákat* ajánlunk fel az alapkészség hiányos etnikai gyerekeknek

- Az 5.-8. évfolyamokon csoportbontással mód nyílik a *minimum ismeretek* alapos begyakorlására a tanulmányaikban gyengébb teljesítményt elérők számára, s így biztosítható a tanulmányaikban való továbbhaladás.

A tanulók személyes érdekeltségének a felkeltése, személyesség a velük való foglalkozásban

- A tevékenységi formák sajátos kínálatával megalapozzuk *az iskolához való kötődésüket*. Erősítjük etnikai identitásukat. Egyértelművé tesszük, hogy fontosak az iskolának, az az ő szolgáltatásukat a többi gyerekhez hasonlóan felvállalja. A roma kultúrát és a múltjuk ismeretét a népművészet keretében tanítjuk.

- A nem roma iskolai tanulóknak az interkulturális oktatás keretében mutatjuk fel a *roma kultúra* értékeit. A cigányság eredetével, sajátos látásmódjával, művészeti értékeivel és ezek képviselőivel ismertetjük meg tanítványainkat a Roma-témahét projektjén keresztül.

- Az *Út a középiskolába* pályázat segítségével egyre több roma tanuló kap egyéni segítséget. Munkájuk sikerességét az jelzi, ha a gyerek támogatásukkal bejut valamely érettségit adó középfokú képzésbe. Együttműködésüket a *személyesség* alapozza meg.

Pozitív diszkrimináció

- Az etnikai kultúra ápolásához és sajátos szükségleteiknek a kielégítése érdekében *etnikai szakköröket* működtetünk. Irányai: kézműves szakkör, képzőművész kör, énekkar, drámajáték.

- A *családgondozói szerepre* a "nagylányok klubja" készít fel. Minden olyan ismeretet megkaphatnak a 7.-8. évfolyamos lányok, amit a család nem képes közvetíteni, a felvilágosult életvezetéshez viszont nélkülözhetetlenek. /anyaszerep, gyermekgondozás, családi pénzkezelés, jövedelem beosztás, káros szenvedélyek, higiéniai szabályok, családtervezés, stb./

- A közepesnél jobb tanulók - tanulmányaik kedvezőbb folytatása érdekében - *előnyt* élveznek a napközis felvételen.

- Kiemelt feladatnak tartja az iskola, hogy minden *3,5-nél jobb* előmenetelű gyereket *érettségig adó középiskolába juttasson*. Figyelemmel kíséri, hogy az 5. évfolyamban ezt a teljesítményt elérő gyerekek a 8. befejezéséig ne ronthassák le eredményüket a kellő segítség és ösztönzés elmaradása miatt.

- Az *etnikai kultúra* fontosságának a hangsúlyozása és művelése ösztönzése érdekében tanévenként megrendezzük az iskolai etnikai művészeti vetélkedőt 6 művészeti ágban. /ének, rajz, tánc, zene, versmondás és egyéb kategória/

- A különböző szervezetek, alapítványok által meghirdetett *etnikai pályázatra* segítséget nyújtunk a pályázatok elkészítéséhez és benyújtásához. /Pl: iskolakezdési segély, iskolába járási támogatás, ösztöndíj, stb./

9. A SZÜLŐ, TANULÓ, ISKOLAI PEDAGÓGUS EGYÜTTMŰKÖDÉSI FORMÁI, TOVÁBBFEJLESZTÉSI LEHETŐSÉGEI

9.1. AZ ISKOLA KÜLSŐ KAPCSOLATAI

Tudatában van az iskola, hogy társadalmi kapcsolatainak a minősége jelentősen javíthatja a nevelés össztársadalmi hatékonyságát. Ezért minden olyan nevelési erővel együttműködik, akiknek alkotmányos jogokat tiszteletben tartva -a gyerekek érdekeinek képviselőjét felvállalják.

- Az *óvodával* az iskolaérettség megalapozása, a *könyvtárral* az olvasóvá nevelésben.
- A *művelődési házzal* a gyerekeknek szóló kulturális rendezvények kínálatbővítésében és nagyterme iskolai rendezvényre történő igénybevitelében működünk együtt.

Gondot fordítunk a *középfokú intézményekkel* kialakított kapcsolatokra. Igényeljük a fogadó iskolák tanulóinkról alkotott véleményét, és figyelemmel kísérjük az iskolából továbbtanulók teljesítményét.

A *fenntartóval* korrekt, elvi kapcsolatokra törekszünk. A kölcsönös bizalom jegyében működünk együtt. Az ügyek iskolabarát megközelítését várjuk, s igényt tartunk a szakmai önállóság biztosítására.

A *Gyermekjóléti Szolgáltatnak* igyekszünk segítséget nyújtani a hátrányos helyzetű és veszélyeztetett tanulók problémáinak a megoldásában. Együttműködésünk elősegíti a rendszeres iskolába járás biztosítását, és a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók egyéni támogatását. A problémás gyerekek közös gondozását.

A *Kisebbségi önkormányzat* az iskola cigány tanulóinak az oktatásában, nevelésében segíti iskolai munkánkat. Egyik fontos partnerünk a tanulók szocializációjában. Közreműködik a roma tanulók kommunikációs-, és viselkedési kultúrájának a fejlesztésében.

Iskolaorvos, egészségügyi szolgálat.

Rendszeres az orvosi és fogászati szűrés, a védőnői jelenlét. Folyamatos a felvilágosító, megelőző előadások szervezése. Állandó a tanulók egészségi- és mentálhigiénés állapotának a nyomonkövetése.

A *rendőrséggel* naprakész kapcsolat kiépítésére törekszünk. Folyamatos információáramlással segítjük egymást a gyerekek magatartásbeli hiányainak a megszüntetésében. A rendőrség segítséget nyújt a közlekedési szabályok megismertetésében, a bűnmegelőzésben és a drogprevenció szervezésében.

A *Beregi Iskolaszövetség* lehetővé teszi a szakmai együttműködést. Továbbképzéseket, tanulmányi versenyeket szervez. Segíti a társintézmények munkájának a megismerését.

A *Kistérségi társulás* a szakmai szolgáltatások igénybevételi lehetőségét teremti meg az iskola tanulói számára.

9.2. A TANULÓK AZ ISKOLÁBAN

- Az iskola környezeti hátrányait a jó tanulási feltételek megteremtésével ellensúlyozza a nevelőtestület. Igényességgel és a gyerek tiszteletével szervezi a nevelő-oktató munkát.

- Minden gyerek az iskolaközösség teljes jogú tagja. Mint iskolapolgár, egyaránt élhet az iskolai demokrácia közvetlen és közvetett eszközeivel.

A *közvetlen demokrácia* alapját a *szólás joga* képezi. A gyerekek az iskolai élet minden kérdésében javaslatot tehetnek, megfogalmazhatják kérdéseiket, és elmondhatják kritikai megjegyzéseiket. Vélekedésüket az iskola tiszteletben tartja, toleránsan fogadja, és azokra válaszokat ad.

Az igazgatóságot és tanárokat munkaidőben-a tanórákon kívüli időszakban-bármikor megkereshetik mondanivalójukkal.

Az osztályfőnöki órán tett felvetéseiket az osztályfőnök továbbítja a megfelelő helyre, s a kapott információkat közli a tanulókkal.

A gyermekközösségi fórumokon elhangzott észrevételekre az igazgatóság minden esetben nyílt fórumon nyújt tájékoztatást, amennyiben a téma személyiségi jogokat nem sért.

A tanuló önkormányzati tisztségre mindenki választható, az osztályok által megbízott tisztségviselőket közvetlenül választják, a választásban mindenki részt vehet.

- A közvetlen demokrácia intézményi fórumai a rendszeres iskolagyűlések, valamint az össziskolai Igazlító nap.

Az iskola egyes tevékenység irányával kapcsolatos észrevételeikkel és javaslataikkal közvetlenül az egyes tevékenységeket irányító diáktanácsokhoz fordulhatnak az osztályközösségek.

- Az egyes gyerekek *iskolához való kötődését* hivatott erősíteni az aula "Iskolatükör" elnevezése. Fotók és tanulói munkák mutatják be az iskola történetét, életének jeles pillanatait, és őrzik a volt tanítványok emlékét.

- A *közvetett demokrácia* gyakorlásának a fóruma a *tanulói önkormányzat*.

A diákönkormányzat a 80-as évek elején alakult ki, s azóta hagyományyá szilárdultak különböző szintű szervei és fórumai, miközben napjainkban is új szervezeti elemekkel gyarapszik. A diáktanácsok működésükkel és észrevételeikkel hasznos formálói az iskola mindennapi életének. Nagy segítséget ad a tanulók önfegyelmének és viselkedéskultúrájának az alakításához. Az egyes tisztségviselők számára személyes kötődést is jelent az iskolához. Ez komoly motivációs erő, hisz a felső tagozatba járó gyerekek nagyobbik fele ellát valamilyen megbízatást. Az önkormányzati munkában szerzett tapasztalatok jól fejlesztik azokat a képességeket, amelyek egy sokrétű társadalom polgárainál fontosak. Jól segíti a középiskolai beilleszkedést is.

A diákönkormányzat működési rendjében érvényesíti mindazokat az értékeket és viselkedési technikákat, amelyeket az iskola értékrendszerében kívánatosnak tart.

Szervezeti rendje az iskola egész tevékenységi rendszerét lefedi. Működése egyaránt kiterjed a rend-fegyelem megtartására, az információáramlás szervezésére, a különböző tanulók közötti versenyek bonyolítására, és az egyes tevékenységi irányok működésében való részvételre.

Felvállalja egyes iskolai rendezvények önálló megszervezését, /farsang, Mikulás-nap, stb./
Gazdája a karitatív akciók lebonyolításának. /ruhagyűjtés, játékbörze/

Szervezeti tagolódása hierarchikus. Az osztályok által választott tisztségviselők alkotják az osztályszintű önkormányzatot, amely a tanulói önkormányzat alsó szintjét képezi. A tisztségviselők a reszortjuknak megfelelő iskolai szintű *kistanácsokban* is részt vesznek. Ezek alkotják a diákönkormányzat középszintjét. Szervei: általános- és szaktantermi ügyelet, valamint a tanulmányi, kulturális, sport, értékkeremtő munka és közéleti tanácsok. Emellett működik az iskolaújság és az iskolarádió szerkesztőbizottsága is

A diákönkormányzat legfőbb iskolai szerve a *tanulói önkormányzati tanács*. Tagjai a kistanácsok vezetői, valamint minden osztályközösség 1-1 delegáltja. Működése az iskolagyűlés kontrollja alá van rendelve, tisztségviselőit ez a fórum választja.

Működési rendjét maga határozza meg. Programjait autonóm módon szervezi és bonyolítja le. A kistanácsok munkáját pedagógusok segítik illetve a diákönkormányzatot vezető tanár.

9.3. SZÜLŐK RÉSZTVÉTELE AZ ISKOLA MUNKÁJÁBAN

A gyerekek nevelésére figyelmet fordító szülők nagy érdeklődést mutatnak az iskola szolgáltatásai és rendezvényei iránt. A problémás gyerekek szüleivel a kapcsolat segítő, viszonyuk elfogadó, néhány etnikai család esetében érezhető ellenérzés, intolerancia.

A kapcsolat sokrétű és változatos.

- Az iskola évente két iskolai és egy pályaválasztási *szülői értekezletet* tart. Az osztályok igény szerint-de legalább három alkalommal tartanak szülői összejövetelt. Ezek közül két alkalommal (január, május) értékeli az integrációs oktatásban résztvevő tanulók haladását.

- Az iskola működését *szülői munkaközösség* segíti. A vezetőségébe minden osztály 1 képviselőt delegál. A munkaközösség a mindennapi kapcsolattartásra választmányt bíz meg. A választmányi tagok megbízatása visszavonásig érvényes, a munkaközösségi tagokat évente erősíti meg. A munkaközösség segíti az iskolai rendezvények megszervezését, gyakorolja törvényes jogait, közvetíti a szülők helyi szükségleteit, véleményt mond az iskola terveiről. A települési önkormányzat szerveinél képviseli az iskolai finanszírozás érdekeit, szervezi az iskola szülői-vállalkozói önkéntes anyagi támogatását.

- Az osztályfőnökökkel szembeni iskolai elvárás, hogy minden új osztályt kapó pedagógus az első tanévben látogassa meg a családot, vagy fogadóórán ismerkedjen meg a családdal és gyermeknevelési törekvéseivel.

- A pedagógusok és szülők évente 1-2 alkalommal *társasági összejövetelen* is találkoznak, emberi kapcsolataik erősítése és a kötetlen eszmecsere érdekében.

- Az iskola a tanulók átlagon felüli képességei bemutatására *kulturális bemutatókat* szervez a szülők számára. /kulturális gála, tánc - és zenei bemutató, képzőművészeti kiállítás/

Ösztönzi, hogy minél többen vegyenek részt az *iskolai ünnepségeken*.

Szívesen veszi egy-egy szülő gyermekcsoportoknak szóló meghívását.

- Az iskola minden második hónap 20-án *nyílt napot* tart az alsó tagozat számára, ahol az első tanítási óra látogatható.

- Minden második hónap utolsó hétfőjén fogadó órát tartunk.

- Az *iskola* a szülők számára is *nyitott*. Többféle szolgáltatás igénybevételi lehetőségével szolgálja a lakossági érdekeket. /terembérlet, sportolási lehetőség, társasági összejövetel, művészeti rendezvények/

- A szülők és a község vállalkozói jelentős összeggel támogatják a község *nyelvi - és zenei alapítványát*, azon keresztül iskolánk tanulóit.

10. AZ ISKOLAI EGÉSZSÉGNEVELÉSI PROGRAM

10.1. HELYZETELEMZÉS

10.1.1. Az egészségnevelés személyi, tárgyi, szervezeti feltételei, hagyományai, tartalmi elemei

Intézményünk szakos ellátottsága megfelelő. Az egészségnevelés szakmai irányítását a biológia szakos tanárok látják el. Az egészségnevelés azonban átlépi a biológia tantárgy kereteit és valamennyi szakos – alsó és felső tagozaton tanító nevelő, szabadidő felelős, ifjúságvédelmi felelős, valamennyi iskolai dolgozó feladata. Testnevelő tanárunk gyógytestnevelés szakképzettséggel rendelkezik.

Tárgyi feltételeink megfelelőek az egészségnevelés feladatainak ellátásához.

- Az iskolák épületei megfelelőek – felújításuk folyamatos.
- Jól felszerelt biológiai szertárral rendelkezünk.
- A közétkeztetés tárgyi feltételei megfelelőek.
- A személyi higiéné biztosítására a helyiségek (WC öltöző) megfelelőek.
- Egészségneveléssel kapcsolatos ismerethordozókkal rendelkezünk.
- Egészségügyi szoba rendelkezésre áll.
- Pszichológiai rendelésre alkalmas helyiséggel rendelkezünk.
- Tornaterem, sportpálya és sportudvar áll a tanulók rendelkezésére.

Az egészségnevelés hagyományos színterei az iskolában:

- Biológia órák, osztályfőnöki órák, testnevelési órák, tanórák
- Egészségtan modul
- Nagylányok klubja
- Önismeret szakkör
- Etnikai kézműves, környezetvédő szakkör
- Szabadidős foglalkozások (játék délután, napközis szabadidős foglalkozás)
- Kirándulások, Erdei iskola
- Témahét – Zöld hét
- Mindennapos testnevelés (testnevelési órák, játékdélután, sportkörök)

Az egészségnevelés tartalmi elemei iskolánkban:

- Személyi higiénia
- Öltözködés
- Egészséges táplálkozás
- Rendszeres testmozgás
- Prevenció: alkohol, drog, dohányzás, AIDS
- Balesetvédelem, munkavédelem, közlekedésbiztonság
- Mozgáskorlátozott gyermek támogatása
- Családi életre nevelés / pubertással járó testi és lelki változások /
- Szerelem – párkapcsolat
- Fogamzásgátlás
- Nemi úton terjedő betegségekről felvilágosítás / HIV, Hepatitis C /

10.1.2. A tanulók és a családok egészségmagatartással összefüggő szokásai, társadalmi értékrendje

Községünk lakóinak szociális helyzete tükröződik az egészséggel, egészségmegtartással kapcsolatos magatartásukban. Az anyagi nehézségekkel küzdő családok kevés figyelmet fordítanak a betegségek megelőzésére, az egészséges életmódra. Egészségi állapotukkal kapcsolatos cselekvésük a betegség leküzdésében jelenik meg.

A jobb anyagiakkal rendelkezők több figyelmet fordítanak az egészségmegőrzésre, de a fogyasztási szokásaik az új hullámoktól befolyásoltak. A tanulók fizikai állapota – állóképessége gyenge, a szülők nem érzik át a sport, a mozgás fontosságát.

10.1.3. Együttműködés az egészségnevelésben

Jó az együttműködés a tanulók iskolai környezetének alakításában, a közegészségügyi feladatok teljesítésében – a szakfeladatokat ellátó intézményekkel, szakemberekkel.

Megyei Pedagógiai Intézet

Szaktanácsadói, szakértői háttérével, módszertani fejlesztésekkel, tapasztalatok gyűjtésével és terjesztésével az intézmények rendelkezésére áll. Segíteni tudja a tervező munkát, a pedagógusok kompetenciájának bővítését különféle továbbképzésekkel, akkreditált tanfolyamokkal, terepi foglalkozásokkal, tapasztalatcserékkel; a gyerekek kompetenciafejlesztését egyhetes nyári táborokkal.

ÁNTSZ - egészségügyi ellenőrzéseket végez. Naprakész mérési adataival és szakmai ismereteivel segíti tervezésünket, napi munkánkat.

Környezetvédő megyei és regionális szervezetek

- Szakmai előadásaikkal, pályázati felhívásaikkal, gyakorlati segítségnyújtással segítenek.

Iskolai egészségügyi szolgálatok szakemberei: iskolaorvos, védőnő, fogorvos;

- Figyelemmel kísérik a közegészségügyi követelmények betartását;
- Szűrővizsgálatokat szerveznek és bonyolítanak;
- Bekapcsolódnak a prevenciós munkába (szülői ért., of. órák, egyéb rendezvények);

Nevelési tanácsadó:

- Tanulási és részképesség zavarokban szenvedő gyermekek komplex vizsgálata.
- Tanácsadás

Logopédiai hálózat:

- Beszédhibák korrigálása

Gyermekjóléti szolgálat

- A nehéz szociális körülmények között élő gyermekeknek nyújtanak segítséget.

Gyermekpszichiátriai rendelés:

- A gyermekek pszichés problémáinak, fejlődészavarainak komplex vizsgálata.
- Terápia

Gyermek és ifjúságvédelmi felelős:

- Felvilágosító munka
- Kapcsolattartás

Rendőrség:

- Biztonságos közlekedés, balesetek megelőzése
- Drog ellenes felvilágosító megelőző munka
- Bűnmegelőzés

Szülők:

- együttműködés a tanulók higiénés nevelésében
- egészséges életmód és szokásrend kialakításában.

10.2. ALAPELVÜNK AZ EGÉSZSÉGNEVELÉSBEN

Az *egészség* nem csupán szervezetünk hibátlan működése, hanem *testi-lelki harmónia*.

10.3. CÉLOK

10.3.1. Hosszú távú céljaink

- A tanulók rendelkezzenek korszerű ismeretekkel és azok gyakorlásához szükséges jártasságokkal, képességekkel az egészségük védelmében.
- A tanulók bővítsék az egészségre vonatkozó fogalomkészletüket, alakuljon ki bennük, önmaguk iránti felelősségérzet.
- Ismerjék fel, hogy milyen összefüggés van az életmód, a viselkedés, az egészségi állapot között.
- A tanulók értelmezzék helyesen azt a tényt, hogy az egészség megőrzése egyéni tetteken, választásokon, a személyi kapcsolatok minőségén múlik.
- Készség szinten alkalmazzák azokat a stratégiákat, amelyek segítségével megőrizhetik életük egyensúlyát.
- A tanulók ismerjék az egészség szempontjából leginkább kritikus területeket: a táplálkozást, az alkohol- és kábítószer fogyasztást, a dohányzást, a családi és kortárs kapcsolatokat, az aktív életmódot, a személyes higiéniét és szexuális fejlődést.
- Ismerjék a társas kapcsolatok egészségi, etikai kérdéseit, ebben segít a testedzés, a sport, a mozgásgazdag életmód.
- A mozgásgazdag életmód, a testedzés, szerves szükségletté váljon! A sportolás általánosan elfogadott legyen!

10.3.2. Rövid távú helyi tantervbe illesztendő céljaink

A tanulóknak kialakítandó egészségmagatartás:

a) Személyi higiéné

A test tisztántartása, az öltözködés célszerűsége, esztétikája. Mentálhigiéné - lelki egészségvédelem.

b) Egészséges táplálkozás

Élettani alapismeretek, élelmiszerek, tápanyagok, energia, tápanyagszükséglet, táplálékpiramis, egészséges táplálkozás, helytelen táplálkozási szokások.

c) Több mozgás

Mozgás – egészség, a mozgáshiány okozta problémák, az inaktív életmód következményei. Mindennapos testedzés.

d) Stressztűrés, stresszkezelés

A stressz hatása az emberi szervezetre. A pozitív és negatív hatások feldolgozása, elhárítása

e) Baleset-megelőzés

Veszélyforrások, veszélyek elhárítása, teendők balesetek esetén

f) Kortárs kapcsolatok, szexuális felelősség és viselkedés

g) Nem! a dohányzásra!

A hozzászokás veszélye, akarati tényezők, motiváció, mások iránti felelősségérzet.

h) Nem! az alkoholfogyasztásra!

A szervezet reakciója, személyiség átalakulása, hatása a szűkebb, tágabb környezetre

i) Nem! a drogra !

Leépülés, a személyiség megváltozása, elvonási tünetek, egyéni és társadalmi problémák, tolerancia a betegek iránt.

j) Időbeni orvoshoz fordulás, prevenció

A betegség megelőzésének fontossága, szűrővizsgálatokon való részvétel jelentősége

k) Környezet és egészség

Az egészséges környezet megóvása, természeti kincseink védelme, Környezet-rehabilitáció

10.3.3. Sikerkritériumok

A helyi tantervbe illesztendő célok teljesüljenek az érintett csoportok tanulóinak többségénél – 60-70%-ánál.

10.4. AZ EGÉSZSÉGNEVELÉS FELADATAI

- Egészségnevelési ismeretek (betegségek, balesetek, sérülések elkerülése, egészség megóvása), egészséges életvitel kialakítása. Ismeretközlés, alkotás, egyéb információ útján.
- Készítsen fel a veszélyhelyzetek megelőzésére, kezelésére, az önálló gyalogos és tömegközlekedésre, a balesetek elkerülésének módjaira.
- Fejleszteni kell a tanulók elfogadó és segítőkész magatartását a beteg, sérült és fogyatékos embertársaik iránt.
- A káros, függőséghez vezető szokások / dohányzás, drog-, alkoholfogyasztás, egészségtelen táplálkozás) kialakulásának megelőzése.
- Fordítson figyelmet a családi élet, társas, - és párkapcsolatok és magatartás, a szexuális kultúra és magatartás kérdéseire.
- Építeni kell a tanulók előismereteire, tájékozottságára, otthonról hozott helyes vagy helytelen indíttatására. Figyelembe kell venni a tanulók életkori sajátosságait, adottságait, szükségleteit, igényeit.

10.5. AZ EGÉSZSÉGNEVELÉS: SZÍNTEREI, MÓDSZEREI

Kötelező foglalkozás:

- Természetismeret és egészségtan, a kémia, a technika, a környezetismeret, testnevelés órák helyi tantervébe építve.
- Osztályfőnöki órák keretében a mentálhigiéné – és prevenciók témaajánlások beépítése

Nem kötelező foglalkozás:

- Egyéb tanulásszervezési módok: erdei iskola, tanulmányi kirándulás, egészségügyi intézményekben megtartott órák
- Jeles napok megünneplése
- A témahét: Zöldhét
- Szakkörök

- Versenyek
- Játékdélutánok
- Napközis szabadidős foglalkozások
- Családnapok
- Nyári táborok, iskolai kirándulások

Az egészségnevelésben fontos a cselekedtető módszerek alkalmazása, amelyek elősegítik a tanuló együttműködő, kooperatív tanulását; a problémamegoldásban való közreműködését.

- Előadás: (nevelő, tanuló, szakember) osztályfőnöki óra, tanóra
- Vita: osztályfőnöki óra, tanórák, Zöldhét
- Megfigyelés, mérés: szakkörök, kirándulások, erdei iskola, témanap
- aktív, kreatív munka: Zöldhét
- biológiai szertár anyagainak felhasználása: tanórák, Zöldhét, kirándulás, erdei iskola, szakkör
- kiállítás rendezése
- gyűjtőmunka
- verseny / csecsemőgondozás /

A közegészségügyi szabályok betartása, a feltételek biztosítása az intézményvezetés feladata. A szakfeladatokat ellátó intézményekkel és szakemberekkel kialakított jószintű együttműködés fenntartása; - összefogása szintén az iskolavezetés feladata.

A mindennapi testedzés formái

Intézményünk megteremti a tanulók mindennapi testedzéséhez szükséges feltételeket, biztosítja az iskolai sportkör működését. A kötelező tanórai foglalkozások keretében a Köznevelési törvény által előírt testnevelés órákat tartjuk. Az alsó tagozaton az iskolaotthonos oktatás keretében minden olyan tanítási napon, amelyen délelőtti tanítási időszakban nincs testnevelés óra, a tanulók számára játékos, egészségfejlesztő testmozgást szervezünk. A játékos egészségfejlesztő testmozgás ideje naponként legalább 30 perc, melynek megtartása a délutáni szabadidőben történik.

A felső tagozaton három délután biztosítunk iskolai sportköri foglalkozást a tanulók számára. A foglalkozások ideje csoportonként kétszer 45 perc, a nem kötelező tanórai foglalkozások megszervezésére rendelkezésre álló időkeretből. A tanulók az egyik órában sportági versenyben és bajnokságban vesznek részt, a második órában öntevékeny mozgást választanak. Igénybe vehető sportágak: labdarúgás, kézi- és kosárlabda.

A testmozgás biztosításához a korszerű tornaterem és tornaszoba valamint megfelelő nagyságú iskolaudvar biztosítása szükséges.

Az iskolai sportkör munkáját az iskola igazgatója által megbízott testnevelés szakos tanár irányítja.

Az iskolai sportkör egy tanítási évre szóló program szerint végzi munkáját. Az iskolai sportkör szakmai programját minden évben az iskolai munkaterv részeként kell elfogadni. Az

iskolai sportkör foglalkozásait (sportágak, tevékenységi formák, sportköri csoportok) az iskolai sportköri szakmai programjában kell meghatározni.

A tanórán kívül szervezett tömegsport foglalkozásokon való részvételhez az iskola biztosítja, hogy:

- az őszi és a tavaszi időszakban a sportudvar, udvar, tornaterem,
- a téli időszakban a tornaterem tanár felügyelete mellett

Az iskolai sportköri és tömegsport foglalkozások pontos idejét tanévenként a munkatervben kell meghatározni.

Az iskolai sportfoglalkozások óraszámát a tantárgyfelosztásban kell meghatározni.

Az iskolai sportköri foglalkozásokat a testnevelő tanárok vezetik. Munkájukat a munkaköri leírásuk alapján végzik.

Az iskolai sportkör működési rendje

Sportköri foglalkozás:

- tömegsport foglalkozások
- *Lány foci: 2óra*
- *Kosár labda: 2óra*
- *Asztali tenisz: 2óra*

Ezeket meghirdetett formában, felügyelettel, dokumentálható módon, minden gyereknek biztosítani kell.

Az iskolai sportkör és az iskolavezetés kapcsolatának formája, rendje:

Az intézmény vezetője (vagy helyettese) évente legalább egy alkalommal lelátogatja a sportköri foglalkozást.

Célja: A foglalkozás szakmai színvonalának, a tanulói létszámnak, a tanulók haladásának a nyomon követése.

A sportkör vezetője félévkor és év végén írásban beszámol a sportkör munkájáról, működéséről, a sportkör által szervezett sportrendezvényekről, a tanulók részvételéről más sportrendezvényeken.

10.6. A PROGRAM MEGVALÓSÍTÁSÁHOZ SZÜKSÉGES ERŐFORRÁSOK

Humán erőforrások: szaktanárok,
 pedagógusok,
 nem pedagógus alkalmazottak bevonása,
 gyermekvédelmi felelős,

szülők bevonása,
szabadidő felelős
szakfeladatokat ellátó szakemberek: orvos
védőnő
pszichológus, stb.

Hiányzó szakemberek:

drogkoordinátor
mentálhigiénikus
logopédus
gyógypedagógus ????

A hiányzó szakemberek továbbképzése a továbbképzési tervünkben szerepel.

Tárgyi és pénzügyi erőforrások:

Meglévő tárgyi erőforrások:

- sportudvar
- tornaterem
- sportpálya

Hiányzó tárgyi erőforrások:

- szakkönyvek
- szeméttároló edények
- korszerűen felszerelt mosdók

Anyagi források: a pályázati lehetőségek kihasználása.

10.7. A PROGRAM ÉRTÉKELÉSE

A program értékelése évente történik az év végi beszámolóban. Vizsgáljuk a megvalósulás mértékét. Az állapotfelmérés után az információk alapján intézkedési tervet készítünk.

Értékelés terület	Gyakoriság	Felelős	Eszköz/módszer	Dokumentum
A tanulók fizikai állóképessége	Évente	Testnevelés tanárok		Mérés összesítő
Mentálhigiéné auditálása	Évente	Igazgató, minőségügyi vezető	Dokumentum – vizsgálat	Auditáló lap

Az egészségtudatosság szint mérése	évente 7.o.tanév végén	Igazgató h.	A természettudományos ismeret körében végzett mérés alkalmával	Mérés, összegzés
Személyes higiéné vizsgálata	évente 5.o. tanév végén	Igazgató h.	a neveltségi szint mérése körében	Mérés, összegzés
Személyes higiéné vizsgálata	évente 3.o. tanév végén	Igazgató h.	Elemi szokások mérése körében	Mérés, összegzés
Az éves munkatervből eredő feladatok értékelése: - tanulmányi kirándulások, turák száma - erdei iskolában résztvevő gyermekek száma	Évente	Osztályfőnökök biológia szakos pedagógusok	Adatkérés	Összegzés

11.ISKOLAI KÖRNYEZETI NEVELÉSI PROGRAM

11.1. HELYZETELEMZÉS

11.1.1. A környezeti nevelés személyi, tárgyi, szervezeti feltételei, hagyományai, tartalmi elemei:

A környezeti nevelés szakmai irányítását a biológia szakos tanárok látják el. Intézményünk szakos ellátottsága jó. A környezeti nevelés azonban átlépi a biológia, környezetismeret, természetismeret tantárgyi határait, hiszen valamennyi tantárgy lehetőséget ad ezirányú szemléletformálásra.

Így a környezeti nevelés feladatot ad valamennyi alsó és felső tagozatos tanárnak, szabadidő szervezőnek, az iskola valamennyi dolgozójának.

Iskolaépületeink jó állapotban vannak. Felújításuk folyamatos. Az iskolaudvarok rendezettek, jól szolgálják a gyermekeket mozgás, játék, és pihenési igényének kielégítését.

Iskolánkban évtizedes hagyománya van a környezettudatos személet alakításának.

A környezeti nevelés hagyományos színterei az iskolánkban:

- biológia, környezetismeret, természetismereti, földrajz órák
- osztályfőnöki óra
- egészségtan modul

- szakkörök /természetvédő sz. 5-8 évfolyamon/
- szabadidős foglalkozások
- kirándulások, erdei iskola /Madarak és fák napja 1-8.évf./
- témahét – Zöldhét akció 4-8 évfolyam
- környezetvédelmi jeles napok
- Tégy az iskoláért! akció
- környezetvédelmi kistanács /DÖK/

Egy vagy több napos kirándulások, a Hortobágyi Nemzeti Park, a Nyíregyházi Botanikus Kert és Vadaspark, meglátogatása, az Erdei Iskolai program is a környezetvédelmi nevelést szolgálja.

Elkezdjük egy kutatószoba kialakítását, pályázat útján nyert pénzből vettünk víztisztaság mérőt, mikroszkópokat, alapvető laborszakozókat. A könyvtárunkban a gyermekek életkorának megfelelő szakkönyv, a Természet Búvár folyóirat és az Internet használata az önálló ismeretszerzés, az ökológiai szemlélet kialakítását segíti. Ezt a szemléletet tükrözi szaktantermünk és a hozzá tartozó folyosószakaszon az általunk készített diaramák is. Szintén pályázat útján nyert támogatásból - mini arborétumot létesítettünk az iskolaudvar egy részén.

11.1.2. A tanulók és a családok környezetmagatartással összefüggő szokásai, társadalmi értékrendje

Lakóhelyünkön egyszerre van jelen az igény a tiszta, rendezett környezetre és a környezetkárosító magatartás megnyilvánulásaira.

Szükséges tehát a jövő nemzedékében erősíteni a környezettudatos gondolkodást és főként a tudatos cselekvést.

11.1.3. Együttműködés a környezeti nevelésben

Programjaink lebonyolításában segítségünkre van:

- a Hortobágyi Nemzeti Park
- az Emisszió Természet és Környezetvédelmi Egyesület,
- a vásárosnaményi II. Rákóczi Ferenc Gimnázium Természetvédő Köre

11.1.4. Források

Pályázat benyújtása.

Költségvetés adta lehetőségek.

11.2. ALAPELVEK A KÖRNYEZETI NEVELÉSBEN

Mire kivágod az utolsó fát, és kifogod az utolsó halat – rájössz, hogy a pénzt nem lehet megenni! /indián bölcsesség /

11.3. CÉLOK

11.3.1. Hosszú távú céljaink:

- az általános célokra vonatkozó érték- és szokásrendszer érzelmi, értelmi, esztétikai és erkölcsi megalapozása,
- az ökológiai gondolkodás kialakítása, fejlesztése, rendszerszemléletre nevelés,
- fenntarthatóságra nevelés,
- érzelmi és értelmi környezeti nevelés,
- toleranciára nevelés,
- tapasztalaton alapuló, kreatív környezeti nevelés,
- a környezettudatos magatartás és életvitel segítése,
- személyes, - állampolgári, - közösségi felelősség felébresztése, erősítése,
- az egészség és a környezet összefüggéseinek felismertetése,

Ezek elsajátítása a gyermekek közvetlen gyakorlati tevékenységén keresztül történik / Zöld délután /

11.3.2. Rövid távú – helyi tantervbe illesztendő céljaink:

A tanulóknál kialakítandó környezettudatos magatartás:

- A természet megismerése, szeretete
- Személyes felelősségen alapuló környezetkímélő magatartásformák.
- A környezet értékeinek megőrzése.
- Helyi problémák feltárása – megoldáskeresés.
- Helyi célok megfogalmazása – parkok óvása, madárvédelem
- Helyes fogyasztási szokások kialakítása
- Takarékoság (energiatakarékosság) – újrahasznosítás
- A globális környezeti problémák megismerése – az életkornak megfelelő tennivalók tisztázása.
- Tiszta, egészséges környezet – felelősségteljes cselekvés
- Tényleges munkafolyamatokban való részvétel – parképítés, szépítés.

- Nemet mondani a szemetelésre!
- Nemet mondani az élővilág károsítására!

11.3.4. Sikerkritériumok

A helyi tantervbe illesztendő célok teljesüljenek az érintett csoportok tanulóinak többségénél – 60-70%-ánál.

11.4. FELADATOK A KÖRNYEZETI NEVELÉS TERÉN

- Tudatosítani kell a tanulóknak, hogy a tiszta, egészséges környezet csak felelősségteljes egyéni- és közösségi cselekvés útján valósítható meg.
- A környezettudatos magatartást cselekedtetés útján alakítjuk ki a gyermekekben (Zöld – délután).
- Az ismeretek bővítése változatos ismerethordozók / szakkönyvek, Internet, stb.) önálló felhasználásával is történjen.
- Értessük meg, hogy a környezet tisztasága és az egészség kölcsönös kapcsolatban vannak!
- Ismerjék életkornak megfelelően a talaj, - a levegő, - a víz tisztaságának kritériumait és tudják, hogy ezekért ők személyesen mit tehetnek!
- A szükségletei kielégítésekor – mint fogyasztó, természettudatos magatartást tanúsítson!
- Vásárlási szokásaikat úgy alakítjuk, hogy ismerjék meg az újrahasznosított termékek jelzéseit – és azokat vásárolják!
- Gyakorlati példákon keresztül tudatosítsuk pazarló energia és anyagfelhasználásukat! Így ösztönözzük az ésszerű takarékosagot.

11.5. A KÖRNYEZETI NEVELÉS SZÍNTEREI, ESZKÖZEI

Környezeti nevelés tanórán

Tanórák – helyi tantervébe illesztve

Osztályfőnöki órák keretében a mentálhigiéne és prevenció témaajánlások környezetre vonatkozó anyagainak beépítése.

Egyéb tanulásszervezési módok: Erdei Iskola, szakkör, tanulmányi kirándulás.

Jeles napok megünneplése

Témahét: Zöldhét

Szakkörök

Versenyek

Napközis, szabadidős foglalkozások

Családnapok

Nyári táborok, iskolai kirándulások

Környezetvédelmi akciók: parkosítás, „Tégy az iskoláért”
parkgondozás
szemétszüret
elemgyűjtés, flakongyűjtés

11.6. A PROGRAM MEGVALÓSÍTÁSÁHOZ SZÜKSÉGES FORRÁSOK

Anyagi: pályázatok
önkormányzati segítség

Humán források: szaktanárok
pedagógusok
nem pedagógus alkalmazottak
szülők

11.7. A PROGRAM ÉRTÉKELÉSE:

A program értékelése évente történik az év végi beszámolóban. Vizsgáljuk a megvalósulás mértékét. Az állapotfelmérés után az információk alapján intézkedési tervet készítünk.

Értékelés területe	Gyakoriság	Felelős	Eszköz/módszer	Dokumentum
Ökológiai gondoskodás kialakítása	évente 7.o.tanév végén	igazgató h.	a természettudományos ismeretek körében végzett mérés alkalmával	Mérés, összegzés
A környezettudatos szemlélet szintje	5.o.tanév végén	igazgató h.	neveltségi szint mérése körében	Mérés, összegzés
Tiszta, egészséges környezet felelősségteljes cselekvés	3.o.tanév végén	igazgató h.	elemi szokások szintjének mérése körében	Mérés, összegzés

„Tégy az iskoláért” akciók	évente munkaterv szerint	igazgató h.	akciók szervezése - park szépítés - őszi-tavaszi nagytakarítás	Akciók összegzése
Az éves munkatervből eredő feladatok értékelése -tanulmányi kirándulások, túrák -erdei iskola -zöld hét	Évente	osztályfőnökök, biológia szakos tanárok	adatkerés	Összegzés

12.A PEDAGÓGIAI PROGRAM VÉGREHAJTÁSÁHOZ SZÜKSÉGES NEVELŐ-OKTATÓ MUNKÁT SEGÍTŐ ESZKÖZÖK ÉS FELSZERELÉSEK JEGYZÉKE

12.1 TANKÖNYVEK, NEM ÍROTT INFORMÁCIÓHORDOZÓK

Iskolánkban az oktató-nevelő munka során csak olyan tankönyveket használunk a tananyag feldolgozása során, amelyeket az OM tankönyvnek nyilvánított, sa NAT és a Kerettanterv követelményeinek megfelelnek.

A tankönyvek és a nem írott ismerethordozók nem lehetnek ellentétesek az alkotmánnyal és a törvények szellemével. Eleget kell tenniük a tudományosság igényének.

Az általános értelemben vett tankönyveken túl más írott forrásokat is hasznosítunk a tanórai vagy tanórán kívüli munka sorá. Pl.: olvasókönyvek, feladattárak, segédkönyvek, feladatlapok, munkafüzetek és egyéb tanulói segédletek. Rendszeresen alkalmazunk nem nyomtatott ismerethordozókat is. Pl.: CD, DVD videokazetta, számítógéppel olvasható információhordozók, stb.

A tanulóknak nem közvetlenül rendelkezésére bocsátott információhordozók az iskolai könyvtárban minden gyerek számára elérhetőek.

12.2. AZ ISKOLAI NEVELŐ-OKTATÓ MUNKÁT SZOLGÁLÓ

ALAPFELSZERELÉSEK ÉS ESZKÖZÖK AZ OSZTÁLYTERMEKBEN ÉS SZAKTANTERMEKBEN

A nevelési-oktatási intézmények működéséről szóló 11/1994 (VI.8) MKM rendelet 54§ (1) bekezdésének megfelelően, az idézett rendelet 7.számú melléklete határozza meg azokat a kötelező (minimális) eszközöket és felszereléseket, amelyekkel az intézményeknek rendelkezniük kell. A jegyzékben foglaltak alkalmazása kötelező érvényű.

12.3. FUNKCIONÁLIS TANESZKÖZJEGYZÉK

Az 1998. 2/11. (01.23) számú Művelődési közlönyben megjelent taneszközjegyzék tartalmazza.

A pedagógiai program mellékletét képezi a taneszköz beszerzési jegyzék.

II.

AZ ISKOLA

HELYI TANTERVE

13. HELYI TANTERV

13.1. AZ ISKOLA EGYES ÉVFOLYAMAIN TANÍTOTT TANTÁRGYAK, A KÖTELEZŐ ÉS VÁLASZTHATÓ FOGLALKOZÁSOK ÉS AZOK ÓRASZÁMAI

Iskolánkban, a **Nyíregyházi Tantervcsalád kerettantervét adaptáljuk.**

A Nyíregyházi tantervcsalád az:

- átlagos feltételek közepette működő intézmény számára készültek, ahol az iskolát körülvevő közeg is a magyar átlagot tükrözi.
- A szülők műveltsége, a művelődési lehetőségek a településen, a fenntartói támogatás a magyar társadalom egészét reprezentálja.
- A megcélzott iskolamodell pedagógiai értelemben is kerüli a szélsőségeket.
- Egyszerre és azonos ambíciókkal foglalkozik a lemaradókkal és a kiugró képességű tanulókkal, a hátránykezelés és felzárkóztatás mellett a **tehetséggondozással és a tehetségmegtartással.**

Az általános iskola 1-8. évfolyamán a NAT - nak megfelelően valamennyi műveltségterület lefedésre került.

A Nyíregyházi tantervcsaládot iskolánk 2007. december 31-ig kiegészítette a Nat-ban szereplő kulcskompetenciákkal, a kompetencia alapú oktatásban használható tanulásszervezési technikákkal, bejelölésre kerültek a nem szakrendszerű oktatásban tanítandó témakörök.

13.1.1. A nyíregyházi tantervcsalád tantárgyi rendszere és heti óraszámja

<i>Tantárgy/évfolyam</i>	<i>1.</i>	<i>2.</i>	<i>3.</i>	<i>4.</i>	<i>5.</i>	<i>6.</i>	<i>7.</i>	<i>8.</i>
Magyar nyelv és	8	8	7,5	7,5	4,5	4	4	4
Történelem					1	1,5	3	2
Angol nyelv / német				2	2,5	3	3	3
Matematika	4	4	4	4	4	3	3	3
Informatika			0,5	1,25	1	1	1	1,5
Környezetismeret	1	1,5	1,5	1,25				
Természetismeret					2	2		
Fizika						1	1	1,5
Biológia							1	1
Kémia							1,5	1,5
Földrajz							1	1
Ének-zene	1	1	1	1	1	1	1	1
Vizuális kultúra	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1	1	1
Technika és életvitel	1	1	1	1	1	1	1,5	1
Testnevelés és sport	3,5	3	3	3	2,5	2,5	2,5	2,5
Osztályfőnöki					0,5	0,5	0,5	0,5
Tánc és dráma (modul)					0,5	0,5		
Hon és népismeret (modul)					0,5	0,5		
Mozgókép és médiaismeret (modul)								0,5
	20	20	20	22,5	22,5	22,5	25	25

13.1.2. A nyíregyházi tantervcsalád alapján adaptált heti óraszámok 1-8. évfolyamra

A Patay István Általános Iskola tantárgyi rendszere és heti óraterve (NAT-nak megfelelően) 2008 szeptember 1-jétől

Tantárgy tanórai foglalkozás/ Kt.	1.osztály		2.osztály		3.osztály		4.osztály		Összesen
	Kötelező	Nem	Kötelező	Nem	Kötelező	Nem	Kötelező	Nem	
	52.§ (3)	52.§ (7)	52.§ (3)	52.§ (7)	52.§ (3)	52.§ (7)	52.§ (3)	52.§ (7)	
	Kötelező	Választható	Kötelező	Választható	Kötelező	Választható	Kötelező	Választható	
Magyar nyelv és irodalom	8		8		8		7,5		
Angol/Német nyelv						2	2		
Matematika	5		5		4		4		
Informatika							1		
Környezetismeret	1		1		2		1,5		
Ének-zene	1		1		1		1		
Vizuális kultúra	1		1		1		1,5		
Technika és életvitel	1		1		1		1		
Testnevelés és sport	3		3		3		3		
Cigány kisebbségi oktatás	2	0	2	0	2	2	2		
Heti óraszámok	22		22		22		24,5		90,5

A kötelező óraszámok még emelve a nemzetiségi és kisebbségi oktatás óraszámaival, 10%-al.

A Patay István Általános Iskola tantárgyi rendszere és heti óraterve (NAT-nak megfelelően) 2008 szeptember 1-jétől

	5.osztály		6.osztály		7.osztály		8.osztály		Összesen
Tantárgy tanórai foglalkozás/ Kt.	Kötelező 52.§ (3)	Nem kötelező óra 52.§ (7)	Kötelező 52.§ (3)	Nem kötelező óra 52.§ (7)	Kötelező 52.§ (3)	Nem kötelező óra 52.§ (7)	Kötelező 52.§ (3)	Nem kötelező óra 52.§ (7)	
	Kötelező	Választható	Kötelező	Választható	Kötelező	Választható	Kötelező	Választható	
Magyar nyelv és irodalom	4,5		4		3,5		4		
Történelem	1		1,5		3		2		
Angol/Német	3		3		3	2	3	2	
Matematika	4		3,5		3		3		
Informatika	1		1		1,5		1,5		
Természetismeret	2		1,5						
Fizika			1		1		1,5		
Biológia					1		1		
Kémia					1,5		1,5		
Földrajz					1		1		
Ének-zene	1		1		1		1		
Vizuális kultúra	1		1		1		1		
Technika és életvitel	1		1		1,5		1		
Testnevelés és sport	2,5		2,5		2,5		2,5		
Osztályfőnöki	0,5		0,5		0,5		0,5		
Tánc-és dráma	1								
Mozgóképek és média ism.							0,5		
Hon-és népmű.			1						
Cigány kisebbségi oktatás	2		2		2,5	2	2,5	2	
Heti óraszámok	24,5		24,5		29,5		29,5		108

A kötelező óraszámok még emelve a nemzetiségi és kisebbségi oktatás óraszamaival, 10%-al.

- A helyi tanterv eltérései az adaptált Nyíregyházi tantervcsalád kerettantervétől
 - A tánc és dráma, a hon- és népismeret modulokat az adaptált kerettantervtől eltérően átcsoportosítva oktatjuk. Az 5. évfolyamon a tánc és drámát, a 6. osztályban a hon- és népismeretet heti 1-1 órában.
 - A modulok közül az informatikát, az egészségtant és az etikát integráltan oktatjuk.
 - Többszórát biztosítunk az idegen nyelv, matematika, informatika, történelem és a természetismereti tárgyak tanításához.
 - Az informatikát a 4. osztálytól tanítjuk. Az angol és német nyelvet a tanulók a 4. évfolyamtól tanulhatják, de a 3. évfolyamon tanórán kívüli keretből 2 óra szakkört biztosítunk.
 - Osztályfőnöki órát csak a felső tagozaton tervezünk heti fél órában. Ez azt jelenti, hogy minden második héten 1 óra áll az osztályfőnök rendelkezésére. Mivel ez az óraszám kevés, szükséges, hogy az osztályfőnökök szervezett fakultatív szabadidős programokon is találkozzanak osztályaikkal. Ezért ajánlott, hogy havonta legalább egy alkalommal sport-, szabadidős-, vagy kulturális rendezvényeken vegyenek részt az osztályközösségek.
 - Módot teremt az iskola a második idegen nyelv tanulására 7. évfolyamtól angol és német nyelvből nem kötelező tanórai keretben. Igény szerint minimum 8 fő esetén indítjuk a csoportokat évfolyam keretben. E tárgy választási lehetőségének előfeltétele a közepes, vagy annál jobb tanulmányi eredmény, s az első idegen nyelvből legalább jó érdemjegy.
 - Az intézmény adaptált helyi tantervét-mely tartalmazza a tanított tárgyakat, azok óraszámait, az előírt tananyaggal és következményeit-a Pedagógiai program II. kötete tartalmazza.

A sajátos nevelési igényű tanulók oktatása **a „Kerettanterv a sajátos nevelési igényű tanulók számára” kerettanterv alapján történik.**

Sajátosságai:

- a) iskolaszakaszokra készült, biztosítva a dokumentum alapján pedagógiai programot készítő intézmények számára a nagyobb mozgásteret;
- b) tantárgyi struktúrája igazodik az enyhe értelmi fogyatékoságból adódó nevelhetőség, oktathatóság, képezhetőség sajátosságaihoz:
 1. integrált természetismereti tantárgyakat tartalmaz;
 2. az élő idegen nyelv tanítása 7. évfolyamon kezdődik, helyi döntés alapján ezt megelőzően is megkezdhető;
 3. az informatika tantárgyban hosszú előkészítő időszakot biztosít;
 4. a kompetenciák fejlesztésében megkülönböztetett figyelmet fordít a személyes, a szociális, a kommunikációs, és az életvezetési kompetenciákra;
- c) szerkezetében egymással szorosan kapcsolódó egységekből épül fel;
- d) az intézményi folyamattervezéshez a fejlesztési feladatok megvalósítását segítő konkrét prioritásokat ad;

- e) fejlesztési feladatainak szerkezete lehetővé teszi a tanulók egyéni haladási ütemének figyelembe vételét.

13.1.3. A „Kerettanterv a sajátos nevelési igényű tanulók számára” tantárgyi rendszere és heti óraszámja

Tantárgyak	Szakaszok – Évfolyamok							
	Bevezető szakasz		Kezdő szakasz		Alapozó szakasz		Fejlesztő szakasz	
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.
Magyar nyelv és Magyar nyelv és	7	7	7	7				
Élő idegen nyelv					5	4	4	4
Matematika	4	4	4	4	4	4	4	4
Informatika			0,5	1	1	1	1	1
Környezetismeret	1,5	1,5	2	2				
Történelem és Természetismeret					1,5	1,5	2	2
Természetismeret – Természetismeret –					2	2		
Ének-zene Ének-zene – tánc							1,5	1,5
Ének-zene							1,5	1,5
Ének-zene – tánc	1	1	1	1	1	1		
Rajz és Rajz és	1	1	1	1	1	1		
Rajz és							1	1
Földrajz							1,5	1,5
Földrajz							1,5	1,5
Életvitel és	1	1	1	2,5	2,5	2,5	3	3
Életvitel és								
Testnevelés és	3	3	2,5	2,5	2,5	2,5	2,5	2,5
Testnevelés és								
Osztályfőnöki					1	1	1	1
Kötött óraszám	18,5	18,5	19	21	21,5	22,5	25	25
Kötelező óraszám	20	20	20	22,5	22,5	22,5	25	25
Szabadon	1,5	1,5	1	1,5	1	0	0	0

13.1.4. Heti ellátandó óraszám a 2010/2011. tanévben

Évf.	Osztsz.	Kt. 52.§ (3) Köt.ó.	.öt.óra össz	Kt. 52.§ (4) etnikai 10%	Etnikai össz.	Kt. 52.§ (7) nem köt.	Nem köt. össz.	Kt. 52.§ (11) c) egyéni 12%*	Egyéni össz.	Kt. 52.§ (6) gyógy ped. 15%*	Összes óraszám
1.	3	20	60	2	6	2,2	6,6	2,4	7,2	-	
2.	3	20	60	2	6	2,2	6,6	2,4	7,2	-	
3.	3	20	60	2	6	2,2	6,6	2,4	7,2	22	
4.	3	22,5	67,5	2,25	6,75	2,475	7,425	2,7	8,1		
5.	3	22,5	67,5	2,25	6,75	6,187	18,56	2,7	8,1		
6.	3	22,5	67,5	2,25	6,75	6,187	18,56	2,7	8,1	3,375	
7.	3	25	75	2,5	7,5	8,25	24,75	3	9		
8.	3	25	75	2,5	7,5	8,25	24,75	3	9	3,75	
Ö	24		532,5		53,25		113,845		63,9	29	792,5

*Az óraszám minden tanévben az SNI-s tanulók számától függ.

A fenti óraszámhoz kell még számítani:

iskolaotthonos oktatás (4X3 oszt.= 12 oszt.) 12oszt. X 22,5 óra :	270 óra/hét
**tanulósoba (4X1 csop.= 4 csop.) 4 csop. X 15 óra :	60 óra/hét
***gyógytestnevelés 45 fő :	8,437 óra/hét

Összesen:

1131 óra/hét

A táblázatban szereplő óraszámok a 2009/10-es tanévre vonatkoznak, a következő években ennek száma a tanulócsoportok, az SNI-s tanulók számától függően változik.

**2011/2012-es tanévben két tanulósobai csoport várható, az heti 30 óra tanulósobai foglalkozást jelent.

*** A gyógy-testnevelés órák finanszírozását a kistérség végzi.

13.1.4.1. További ellátandó feladatok az iskolában és azok óraszámjai:

- a pedagógusok kötelező órájába beszámítandó az iskola kötelező óráinak 5 %-a erejéig of.-i, mkv.-i feladatok ellátására: **jelen esetben 26,6 óra.**

Tanórán kívül választható foglalkozások

- Napközi és tanulósobai foglalkozás
- Diákkörök (szakkör, érdeklődési kör, énekkar, művészeti csoport)
- Iskolai sportkör

- Tanulmányi-, kulturális verseny, házi bajnokság, iskolák közötti versenyek, bajnokságok, diáknapp.
- Az iskola Pedagógiai programjában rögzített, a tanítási órák keretében meg nem valósítható osztály- vagy csoportfoglalkozás, így különösen a tanulmányi kirándulás, környezeti nevelés, a kulturális, illetőleg sportrendezvény.

13.1.4.2. A nem kötelező időkeret felhasználása

A kötelező óratervi órákon kívül rendelkezésre álló órakeret felhasználásában egyrészt az iskolán belüli legcélszerűbb differenciálás, másrészt a nagyfokú hatékonyság elérése vezet bennünket.

Az intézményünkben a nem kötelező időkeret évfolyamonként 3-3 osztály működése esetén-, a pedagógus órakedvezményekre felhasználható keret nélkül – kb. 225-240 óra közötti idő hetente, a Közoktatási törvény vonatkozó rendelkezései szerint.

Az időkeretet négy nagyobb részre osztva csoportbontásra, nem kötelező tanórákra, kötelezően biztosítandó tanórán kívüli foglalkozásokra, valamint felzárkóztatásra és tehetséggondozásra fordítjuk.

Az időkeret felhasználásának az arányai a következők:

1. Tanórai csoportbontás	kb. 32 - 42 %
2. Tanórai nem kötelező foglalkozások	kb. 12 – 13 %
3. Kötelezően biztosítandó tanórán kívüli foglalkozások	kb. 30 %
• Gyógytestnevelés, SNI rehabilitáció	3 %
• Mindennapos testnevelés	2-3 %
4. Felzárkóztatás és tehetséggondozás	kb. 20 – 35 %
• Szakkörök, énekkar	9-20 %
• Egyéni foglalkozás	10-15%
5. Határozott idejű szabad órakeret	kb. 2 - 3%

Csoportbontással tanítjuk az idegen nyelveket és az informatikát egyes évfolyamokon.

A tanulók számára lehetőséget biztosítunk nem kötelező módon egyes tantárgyak magasabb óraszámú történő tanulására. Feltételhez kötötten fakultatív módon lehetőséget teremtünk a 7. évfolyamtól a 2. idegen nyelv tanulására angolból és németből.

A határozott idejű szabad órakeretet az igazgató havonkénti döntéssel használja fel az iskola pedagógiai programjában rögzített, a tanítási órák keretében meg nem valósítható iskolai foglalkozások díjazására, így pl: tanulmányi kirándulás, kulturális illetőleg sportrendezvény, szakmai versenyek, iskolák közötti versenyek, környezeti nevelés, diáknapp, stb. megszervezéséért és lebonyolításáért.

A jelzett időkeretek között, a nem kötelező órakeret pontos felosztását az intézmény tanévenként elkészített tantárgyfelosztása tartalmazza.

13.1.5. A nem kötelező időkeret felhasználása

Feladat	Tantárgyak		
Csoportbontás	Idegen nyelv	2 csoport/oszt.	
	Informatika-6. évfolyamtól	2 csoport/oszt.	
	Képesség szerint:	Matematika	4/évf.
		Magyar	4/évf.
Mindennapos testmozgás megvalósítására	Tömegsport	3x2 óra	
Nem kötelező	Idegen nyelv 3. o.	3x2 óra	
	2. idegen nyelv 7-8. Osztály	2x2 óra	
Szakkörök (tehetséggondozás, ön. ism. segítő, művészeti, term. védő...)	Igény szerint	1-2 óra	
Felzárkóztatás, hátránykompenzálás	Mentori óra	1	
	Iskolakészültségi felz.	2	
	Fejlesztő foglalkozás 1-4 évf.	2 óra/oszt.	
	Habilitációs óra	Tv. Szerint	

13.2. A NEM SZAKRENDSZERŰ OKTATÁS MEGSZERVEZÉSE AZ 5-6. ÉVFOLYAMON

A nem szakrendszerű oktatás megszervezését a 2010. évi LXXI. törvény a közoktatásról 1. §-a alapján – amely az 1993. évi LXXIX. törvény a közoktatásról 8. §. (3) bekezdését módosította – kell elvégezni.

A jogszabályi változás értelmében az általános iskola bevezető és kezdő szakaszában nem szakrendszerű oktatás folyik, az alapozó szakaszban a kötelező és a nem kötelező órák legfeljebb 50 %-ban nem szakrendszerű oktatás folyhat. A törvénymódosítás lehetőséget ad az iskoláknak arra, hogy a nem szakrendszerű oktatás megszervezését az iskola ne folytassa.

Ennek bevezetése a Kt. 51. §. (1) bekezdése értelmében felmenő rendszerben történhet, pedagógiai program módosítását igényli.

„A 2010.évi LXXI. törvény a közoktatásról 1993.évi LXXIX. törvény módosítása 1.§-a értelmében és a nevelőtestület határozata alapján a 2011/2012-es tanévtől az 5.évfolyamon már

nem , a 6.évfolyamon még megszervezzük a nem szakrendszerű oktatást. A 2012/2013-as tanévben a nem szakrendszerű oktatás megszervezése megszűnik.

A 2011/2012-es tanévben a 6.évfolyamon a nem szakrendszerű oktatás a mellékletben található módon történik.

13.3. ISKOLAOTTHON

13.3.1. Az iskolaotthon célja és feladata

Az egész napos nevelés az iskolai nevelés szerves része. Célja az általános iskola céljával azonos. Célját sajátos, elsősorban tanulási és szabadidős tevékenységek révén, közvetettebb vezetési módszerekkel, kötetlenebb, társas légkörben valósítja meg.

Az egész napos foglalkoztatás a következőkben kell, hogy közreműködjön:

- A tanulók életkoruknak megfelelően sajátítsák el az egész napos, kulturált életmód szokásait.
- Legyenek képesek társas kapcsolatok alakítására, sajátítsák el a társas magatartás szabályait.
- Legyenek képesek képességeiknek megfelelő tanulásra.
- Legyenek képesek szabadidejük, önálló felhasználására is.

E célok elérése érdekében a következő feladatokat kell teljesítenie:

- A helyes testápolási, étkezési, tanulási és szabadidőszokások, a helyes napirend szerinti életvitel kialakítása.
- Kölcsönös rokonszenvi kapcsolatok kialakítása, csoport megbízatások vállalása és teljesítése, bírálati és önértékelés, az alá – és fölérendeltség, csoportszokások, csoportshagyományok kialakítása.
- Önállóság fokozása, a tanulás technikájának kifejlesztése, önműveléshez a legfontosabb készségek és képességek elősegítése, az egyéni érdeklődés és az egyéni képességek kibontakoztatása.
- A szabadidőben folyó többoldalú kitartó tevékenykedés képességének kialakítása a szabadidős tevékenység technikájának elsajátítása.
- Az iskolaotthonos foglalkozás sajátos lehetőségeit felhasználva minél egységesebbé szervezni a tanítási-, tanulási folyamatot, a tanulási és szabadidő tevékenységek rendszerét. Együttműködés kialakítása a szülőkkel, közművelődési intézmények illetékes munkatársaival.
- A felelősi teendők tartalmában az irányító és ne a kiszolgáló jelleg domináljon.
- A nehezen nevelhető tanulók bevonása a közösségi munkába.
- A tanulási tevékenységben az önállóságra nevelés a fő szempont. Fel kell kelteni a tanulási kedvet. Ki kell alakítani a tanulóknak a helyes tanulási technikákat. A felkészülésben a rendszerességre kell nevelni a gyerekeket. Az írásbeli és szóbeli munka megfelelő arányának kialakítása.

- Szabadidőben az alkotó tevékenység kialakítására törekedjünk. A szabadidős tevékenységeket kiscsoportos és egyéni formában szervezzük, melyben lehetőséget adunk a gyerekeknek a választásra, a spontán kapcsolatok kialakítására. Megfelelő szokásrend kialakítása a szabadidős foglalkozásokon belül is, ismerve az irányítás speciális módszereit.

Az osztályban tanító két nevelő között oszlanak meg a tantárgyak és az egyéb feladatok. Az egyik nevelő ellátja az osztályfőnöki teendőkkal kapcsolatos feladatokat.

13.3.2. Önálló tanulás

Cél: egyéni tanulási tevékenységgel önálló ismeretszerzés, az ismeretek alkalmazása.

13.3.3. Általános fejlesztési követelmények

A gyermek:

- ismerje és alkalmazza az életkorának megfelelő, tanuláshoz szükséges higiénés szokásokat
- legyen képes igényes, kitartó munkavégzésre,
- ismerje és alkalmazza a számára célszerű tanulási technikákat
- legyen képes együttműködésre
- legyen képes önértékelésre és társai munkájának reális értékelésére
- alakuljon ki az önművelődés igénye, az önálló ismeretszerzés képessége.

Részletes fejlesztési követelmények:

- legyen képes feladatait önállóan megjegyezni és felidézni, a megfelelő munkaeszközöket kiválasztani, használni
- legyen képes a tanulást megtervezni, időbeosztást készíteni
- ismerje és alkalmazza a tantárgyak tanulásának számára célszerű sorrendjét
- legyen képes a tankönyvi anyagegységek célszerű tanulási technikával való elsajátítására
- tartson a tanulás közben szünetet
- legyen képes önellenőrzésre, írásmunkája alaki, helyesírási, tartalmi javítására
- tartson a tanulás közben szünetet
- legyen képes önellenőrzésre, írásmunkája alaki, helyesírási, tartalmi javítására

Alsó tagozatban a tanulás időtartama évfolyamonként változik. Ez a tény a gyermekek életkori sajátosságaival, szellemi terhelhetőségével és az elsajátítható tananyag mennyiségével függ össze.

Az iskolaotthonos tanítók feladatai:

- otthonos, esztétikus környezet kialakítása, folyamatos megtartása
- az önálló tanulás nyugodt légkörének megteremtése, az önálló tanulás idejének biztosítása
- az önálló tanulásnak biztosítani kell a másnapra való felkészülést
- az önálló tanulás alatt a tanulás technikáját is tanítják a gyerekeknek, gyakoroltatják, ellenőrzik (felszerelés előkészítése, tantárgyak sorrendje, időbeosztás, kiegészítő könyvek, lexikonok használata). Szükség esetén segítenek a tanulóknak. Minden tanulónál elvégzik a feladatok mennyiségi ellenőrzését, s néhány tanulónál a minőségi ellenőrzést is.

Szabadidős tevékenységek:

- A szabadidős tevékenységeket a nevelő kezdeményezi, vezeti.
- A szabadidős tevékenységek csoportközi foglalkozásban is szervezhetők.
- Minden tevékenységnél fontos az illemszabályok tanítása, gyakoroltatása lehetőleg élő helyzetekben.

13.4. CIGÁNY KISEBBSÉGI OKTATÁS

A kisebbségi **népismeretet** az 1 – 8 évfolyamon heti 1-1 órában oktatjuk.

A kisebbségi kulturális tevékenységet az

1 – 4 évfolyamon az ének – zene, a rajz, vizuális kultúra, tánc és dráma

5 - 8 évfolyamon az ének – zene, tánc és dráma, képzőművészet, informatika és nagylányok klubja formájában biztosítja az iskola.

A cigány kisebbségi oktatás tananyagát a pedagógiai program melléklete tartalmazza.

13.5. TANKÖNYVEK ÉS MÁS TANESZKÖZÖK KIVÁLASZTÁSÁNAK ELVEI

Az egyes évfolyamokon a különféle tantárgyak feldolgozásához szükséges kötelező tanulói taneszközöket a nevelők szakmai munkaközösségei határozzák meg az iskola helyi tanterve alapján.

A tankönyvek (taneszközök) kiválasztásának a szempontjai:

Feleljen meg a NAT , a Kerettanterv és az intézmény helyi tantervének. Tartalmazza a képességfejlesztés és az egyéni munkáltatás sokoldalú lehetőségeit, feleljen meg az önálló tanulást segítő didaktikai alapelveknek.

Ennek érdekében:

- o Szerkezete legyen egyszerű, világos.
- o Keltse fel a gyerekek érdeklődését.
- o Szövege az életkornak megfelelő legyen.
- o Betűmérete, ábrája segítse az önálló ismeretszerzést.
- o Tartalmazzon differenciálásra alkalmas feladatokat.
- o A leckék végén tartalmazzon összefoglaló kérdéseket.

- Felmenő rendszerű legyen.
- Legyen elfogadható árú és több évig használható.
- A taneszközök beszerzéséhez a szülők jóváhagyását előzetesen be kell szerezni. A nyomtatott taneszközökön kívül néhány tantárgyból (testnevelés, technika, rajz, stb.) egyéb eszközökre is szükség van. A kötelezően előírt eszközökről a szülőket minden tanév előtt (a megelőző tanév májusában) tájékoztatni kell. A taneszközök beszerzése a tanév kezdetéig a szülők kötelessége (Kt. 44.§.(2))
- A tantárgyak tankönyveit a munkaközösségek a tagjaik megállapodásával , -ahol munkaközösség nem működik a szaktárgyat tanítók megegyezésével -választhatják meg.
 - A tankönyvek megváltoztatására – az ingyenes tankönyvellátás miatt – csak az igazgatóság egyetértésével kerülhet sor.
 - Törekszünk a felmenő rendszerű tankönyvcsaládok használatára.
 - Munkatankönyvet csak az alsó tagozat használhat.
 - A lehetőségek szerint munkafüzeteket és feladatlapokat is használunk az önálló tanuláshoz. Az iskolai tankönyvrendelést a szakmai munkaközösségek, SZMK, valamint a DÖK véleményének meghallgatása után az igazgató hagyja jóvá.
- Az iskola elvárja a kötelező taneszközök rendszeres használatot, de az alkalmazás módját a pedagógusok választási szabadságára bízta. A kötelezően túli taneszközök beszerzéséről – az anyagi erők függvényében – a munkaközösségek javaslatára az igazgatóság dönt. Az iskola a pénzügyi lehetőségek függvényében egyre több taneszközt szerez be az iskolai könyvtár számára.

13.6. AZ ISKOLA MAGASABB ÉVFOLYAMÁRA LÉPÉS FELTÉTELEI

A második-nyolcadik évfolyamon a tanuló az iskola magasabb évfolyamára akkor léphet, ha a tanulmányi követelményeket az adott évfolyamon a tanév végére minden tantárgyból teljesítette.

A követelmények teljesítését a nevelők a tanulók év közbeni tanulmányi munkája, illetve érdemjegyei alapján bírálják el.

A második-nyolcadik évfolyamon minden tantárgyból legalább az "elégséges" év végi osztályzatot kell megszereznie a tanulónak a továbbhaladáshoz.

Ha a tanuló a tanév végén - a tantárgyak számától függetlenül - elégtelen osztályzatot kapott, javítóvizsgát tehet.

Javítóvizsga letételével folytathatók a tanulmányok akkor is, ha a tanuló az osztályozó vizsgáról, a különbözeti vizsgáról igazolatlanul távol maradt, vagy azt nem fejezte be, illetve az előírt időpontig nem tette le.

A második-nyolcadik évfolyamon a magasabb évfolyamba történő lépéshez, a tanév végi osztályzat megállapításához a tanulónak minden tantárgyból osztályozó vizsgát kell tennie, ha

- az iskola igazgatója felmentette a tanórai foglalkozásokon való részvétel alól;
- az iskola igazgatója engedélyezte, hogy egy vagy több tantárgyból a tanulmányi követelményeket az előírtnál rövidebb idő alatt teljesítse;

- egy tanítási évben 250 óránál többet mulasztott; és a nevelőtestület engedélyezte az osztályozó vizsgát
- magántanuló volt.

Az első évfolyamon a közoktatási törvény előírásának megfelelően a tanuló csak abban az esetben **nem léphet** magasabb évfolyamba, ha az adott tanév során 250 óránál többet mulasztott.

Az első-nygyedik évfolyamon az eredményes tanévet a szülő kérésére a tanuló megismételheti, míg az 5.-8. évfolyamon a szülő kérésére az igazgató engedélyezheti az eredményes tanév megismétlését.

Ha egy adott tantárgyból egy tanítási évben az igazolt és igazolatlan mulasztások száma együttesen a tanítási órák harminc százalékát meghaladja, és emiatt a tanuló teljesítménye az adott tantárgyból a tanítási év közben nem volt érdemjeggyel értékelhető, a tanítási év végén nem osztályozható, kivéve, ha a nevelőtestület engedélyezi, hogy osztályozóvizsgát tegyen.

A nevelőtestület az osztályozó vizsga letételét akkor tagadhatja meg, ha az igazolatlan mulasztások száma meghaladja az igazolt mulasztások számát és az iskola eleget tett az értesítési kötelezettségének.

13.7. AZ ISKOLAI BESZÁMOLTATÁS, AZ ISMERETEK SZÁMONKÉRÉSÉNEK FORMÁI

A tanulók folyamatos beszámoltatása, az ismeretek és azok alkalmazásának számonkérése biztosítja a pedagógus, a diák és a szülők számára azt, hogy

- figyelemmel kísérhessék a tanuló egyéni előrehaladását,
- a felmerülő problémákat időben észrevegység,
- a jól teljesítők megerősítést nyerjenek,
- a lemaradó tanulók segítséget kaphassanak.

13.7.1. A beszámoltatás, a számonkérésének értékelésének fajtái

Diagnosztikus értékelés:

- Alapvető funkciója, hogy a tanárt informálja a tanuló felkészültségéről.
- Alkalmazzuk tanítási év elején vagy egy új témakör felvétele előtt a tanulók előzetes ismereteinek felmérésére.

Formatív értékelés:

- Feladata az, hogy visszajelzést kapjon a tanuló arról, hol tart, mit tud és mit nem tud vagyis segítse a tanuló önértékelését.

Szummatív értékelés:

- Feladata, hogy összegezze, lezárja a tanulási ciklust, tehát a folyamat végén alkalmazzuk.

13.7.2. Az értékelés elvei

- Az értékelés, minősítés mindig **előremutató legyen**, soha ne megbélyegző.
- Lényeges feladatnak kell tekinteni a **tanulói önértékelés** rendszerének kialakítását.
- A tantárgyi tudás értékelésébe a viselkedési problémák nem számíthatók be.

13.7.3. Az értékelés feladatai

- a tanulócsoporthoz eredményeinek viszonyítása általános (standard) értékekhez, illetve országos eredményekhez,
 - a következtetés, a tanítás-tanulás hatékonyságára,
 - a követelmény teljesítésének szintjei alapján a korrekció és további gyakorlás témáinak kijelölése,
 - a **tanuló egyéni eredményeinek viszonyítása a korábbi teljesítményéhez**,
 - a tanulók tantervi követelményekhez viszonyított tényleges teljesítményének minősítése érdemjeggyel.
- *Az iskolai beszámoltatás*, a tanulók tudásszint mérésének alapvetően két fő követelménye van:
 - Tájékoztató a készségek fejlesztésének, a tananyag elsajátításának a szintjéről, a gyakran előforduló hibákról és hiányosságokról.
 - Rendszeres munkára szoktat, motivál, felkészít a továbbtanulásra.
 - Az ellenőrzés formái:
 - *Szóbeli számonkérés*: pl.: feleltetés, kiselőadás, beszélgetés, stb.
 - *Írásbeli számonkérés*: pl.: témazáró, feladatlap, iskolai dolgozat, stb.
 - *Gyakorlati számonkérés*: pl.: sportteljesítmény értékelése, munkadarabok készítése, gyűjtőmunka, stb.

Az egyes formákból választva a pedagógus maga tervezi meg az ellenőrzés, értékelés mikéntjét, ügyelve a szóbeli és írásbeli formák helyes arányára.

13.7.4. A tanuló tanulmányi teljesítményének ellenőrzési és értékelési rendszere

A nevelők a tanulók tanulmányi teljesítményének és előmenetelének értékelését, minősítését elsősorban az alapján végzik, hogy a tanulói teljesítmény hogyan viszonyul az iskola helyi tantervében előírt követelményekhez; emellett azonban figyelembe veszik azt is, hogy a tanulói teljesítmény hogyan változott – fejlődött-e vagy hanyatlott – az előző értékeléshez képest.

A tanulók tanulmányi munkájának értékelése az egyes évfolyamokon a következők szerint történik:

- Az 1. évfolyamon a félévkor és tanév végén valamint a 2. évfolyamon félévkor minden tantárgy esetében szöveges minősítést alkalmazunk a **mellékletben szereplő Értékelő lapok alapján**.

A szöveges minősítés a tanuló teljesítményétől függően a következő lehet:

KIVÁLÓAN TELJESÍTETT

JÓL TELJESÍTETT

MEGFELELŐEN TELJESÍTETT

FELZÁRKOZTATÁSRA SZORUL

- Az 1. évfolyamon a félévkor és tanév végén valamint a 2. évfolyamon félévkor tanulók munkáját minden tantárgyból év közben szövegesen is és érdemjeggyel is értékeljük.
- Az 2.-8. évfolyamon a tanulók munkáját minden tantárgyból év közben érdemjegyekkel értékeljük.
- A halmozottan hátrányos helyzetű tanulók munkáját 1.-8. évfolyamon minden tantárgyból háromhavonként – a szülő és más segítő szakember jelenlétében – szövegesen értékeljük a mellékletben szereplő IPR Értékelő lapok alapján.
- A második évfolyamon év végén, valamint a magasabb évfolyamokon félévkor és év végén a tanulók teljesítményét, előmenetelét osztályzattal minősítjük.

Az egyes tantárgyak érdemjegyei és osztályzatai a következők:

jeles (5), jó (4), közepes (3), elégséges (2), elégtelen (1)

A tanuló által szerzett érdemjegyekről a szülőt az adott tantárgyat tanító nevelő értesíti az értesítő könyvön keresztül. Az értesítő könyv bejegyzéseit az osztályfőnök két havonta ellenőrzi, és az esetlegesen elmaradt érdemjegyek beírását pótolja.

- *A tanulói értékelés során követett alapvető eljárások:*
 - Félévente legalább 3 jegy legyen tantárgyanként, ebből 1 vagy 2 szóbeli,- a tantárgy heti óraszámától függően – az elméleti tárgyakból.
 - A témakörök végén témazáró dolgozatot iratunk és ötfokozatú osztályozással értékeljük. Ez lehet központi vagy a szaktanár által összeállított feladatlap.
 - A szóbeli felelet értékelésében részt vehetnek a tanulók.
 - A félévi és év végi érdemjegyet, osztályzatot és a szöveges értékelést a személyiség fejlődése és az évközi jegyek alapján kapják a tanulók.
 - Az egyes tanulók félévi és év végi osztályzatát a nevelőtestület osztályozó értekezleten áttekinti, és a pedagógus, illetve az osztályfőnök által megállapított osztályzatok alapján dönt a tanuló magasabb évfolyamba lépéséről.

- *Mentesítés az értékelés alól*

Az első évfolyamra felvett tanulót, ha egyéni adottsága, fejlettsége szükségessé teszi, - jogszabályban meghatározottak szerint – az igazgató mentesítheti az értékelés és minősítés alól, vagy részére az egyéni adottságához, fejlettségéhez igazodó továbbhaladást engedélyez.

Ha a tanulót mentesítették az értékelés és minősítés alól:

- Az első évfolyamot a többi tanulóval azonos osztályban előkészítő évfolyamként végzi és fejezi be.
- Előkészítő évfolyamra a tanuló csak egy tanéven keresztül járhat, és csak abban az esetben, ha tanulmányait legkésőbb a hetedik életévében megkezdte. Az előkészítő év az első félévet követő hónap utolsó tanítás napjáig átváltoztatható egyéni továbbhaladásra.

- *Egyéni továbbhaladás:*

Egyéni továbbhaladás esetén az engedélyben meg kell határozni, melyik tárgyból, melyik évfolyam utolsó tanítási napjáig kell a tanulónak utolérnie a többieket.

Az egyéni továbbhaladás – valamennyi vagy egyes tantárgyakból – különböző évfolyamokig, de legkésőbb a negyedik évfolyam végéig tarthat.

Szakértői bizottság véleménye alapján az iskola igazgatója mentesítheti a tanulót egyes tantárgyak értékelése alól.

13.7.5. Az írásbeli beszámoltatások formái, korlátai, a tanulók tudásának értékelésben betöltött szerepe, súlya

- Az iskolai írásbeli beszámoltatások tanórai formái: témazáró, feladatlap, teszt, esszé, írásbeli felelet, iskolai dolgozat.
- A tanulók magyarból, matematikából és idegen nyelvből írásbeli dolgozatot írnak. Ezekből és a többi tantárgyból a témakörök végén a pedagógus döntésének megfelelően témazáró feladatlapot írathat.
- Az írásbeli érdemjegyek egyenértékűek a szóbeli feleletekkel, kivéve a témazárók jegyeit, amelyeket súlyozottan veszünk figyelembe a félévi és év végi osztályzatok megállapításánál.
- A tanulókkal naponta kettőnél több írásbeli dolgozat vagy témazáró feladatlap nem írható. Ezekről az írásbeli beszámoltatási alkalmakról legalább a megíratás előtt egy héttel a tanulókat tájékoztatni kell.
- A témazáró dolgozat íratásának időpontját a pedagógus legalább 5 tanítási nappal hamarabb köteles közölni.
- A pedagógusnak a témazáró dolgozatot két héten belül ki kell javítani és beletekintési lehetőségét kell biztosítani a tanulók számára.

13.7.6. Az egyes modulok értékelése és minősítése, beszámítása az iskolai évfolyam sikeres befejezésébe

Az egyes modulok értékelése és minősítése abban az esetben, ha az valamely műveltségi terület vagy tantárgyhoz csatoltan kerül oktatásra, a tantárggyal együtt történik.

Ha külön történik az oktatása, a Kt. 70.§ (2) bekezdésében előírt érdemjegyekkel és osztályzattal minősíti a pedagógus.

Ezek a következők: *jeles* (5), *jó* (4), *közepes* (3), *elégséges* (2), *elégtelen* (1)

A modulok félévi és év végi osztályzatai nem számítanak be az iskolai évfolyam sikeres befejezésébe, nem befolyásolja a magasabb évfolyamba lépést.

13.7.7. A tanuló magatartása értékelésének és minősítésének formái

- A tanuló magatartásának értékelését és minősítését az osztályfőnök végzi. A félévi és év végi osztályzatát az osztályfőnök az érdemjegyek és a nevelőtestület véleménye alapján állapítja meg. Vitás esetben az osztályban tanító nevelők többségi véleménye dönt az osztályzatról. A félévi és év végi osztályzatot az értesítőbe és a bizonyítványba be kell jegyezni. Az érdemjegyekről a tanulót és szülőjét rendszeresen értesíteni kell.
- Az érdemjegyek és osztályzatok a következők:
- *Példás* (5), *jó* (4), *változó* (3), *rossz* (2)

Iskolánkban a magatartás értékelésének és minősítésének követelményei a következők:

	PÉLDÁS	JÓ	VÁLTOZÓ	ROSSZ
1. Az iskola és közösségei céljaival való azonosulás és értékeinek a figyelembevétele, valamint a munkában való részvétele	Éljenjáró, kezdeményező	Aktívan, szívesen részt vesz	Közömbös, megbízatásaiban következtelen	Érdektelen, megbízhatatlan, szembefordul a közakarattal
2. Hatása a közösségre	Pozitív	Befolyást nem, vagy kevésbé gyakorol	Tudatosan nem árt	Szembefordul a közösséggel
3. A Házi rend betartása	Betartja és a betartására ösztönöz	Betartja, azt tudatosan nem sérti meg	Többé- kevésbé betartja, hajlamos a fegyelmezetlensé	Sokat vét ellene, gyakran megsérti

			gre	
4. Aktivitása, példamutatása	Jó, másokat is bűzdít	Megfelelő, számottevő	Gyenge	Negatív, rendbontó
5. Felelősségérzete	Fejlett, tetteiben megnyilvánuló	Nem kezdeményez, de elfogadja a kezdeményezést	Sodródik a többséggel, vagy a közösség mellett	Fejletlen, tetteiért nem vállalja a felelősséget
6. Fegyelmezettisége	Nagyfokú, önfegyelemre épül	Megfelelő	Gyenge, ingadozó	Súlyosan kifogásolható
7. Törődés társaival	Gondos, odafigyel másokra	Általában észreveszi társai gondjait	Esetleges, spontaneitás jellemzi	Közömbös vagy gátló, ártó szándékú
8. Segítőkészsége	Fejlett, keresi a segítő és jobbító változtatások lehetőségét	Együttérez a problémákkal küzdőkkel, de nem foglalkozik velük	Szimpátiája ingadozó, időnként kárörvendő	Kivülálló, elzárkózó, nem jellemzi segítőkészség
9. Viselkedése, hangneme	Kifogástalan, udvarias	Néha kivánnivalót hagy maga után	Nyegle, gyakran kiszámíthatatlan	Durva, goromba
10. Viszonya nevelőihez, felnőttekhez, szüleikhez	Tisztelettudó	Szót fogad, a figyelmeztetést megfogadja	Csak nyomatékos utasításra hajtja végre a tanári és szülői utasítást, esetenként tiszteletlen	Szófogadatlan, nyíltan szembeszegül

13.7.8. A tanuló szorgalma értékelésének és minősítésének formái

- A szorgalom érdemjegye nem tükrözheti csak a tanuló eredményességét. A szorgalom értékelésének és minősítésének nem azt kell mérnie, hogy az egyes tanuló az iskola vagy az osztály tanulmányi rangsorában milyen helyet foglal el, hanem azt, hogy saját képességeihez, eddigi tanulmányi eredményéhez viszonyítva az értékelt időszakban milyen eredményt ért el.
- A tanulók szorgalmát az osztályfőnök minden hónap végén érdemjegyekkel értékeli.
- A szorgalom félévi és év végi osztályzatát az osztályfőnök az érdemjegyek és a nevelőtestület véleménye alapján állapítja meg. Vitás esetben az osztályban tanító nevelők többségi véleménye dönt az osztályzatról. A félévi és év végi osztályzatot az értesítőbe és a bizonyítványba be kell jegyezni.

Az érdemjegyek és osztályzatok a következők:

- *Példás* (5), *jó* (4), *változó* (3), *hanyag* (2)

:

	PÉLDÁS	JÓ	VÁLTOZÓ	HANYAG
1. Tanulmányi munkájának szintje képességeihez viszonyítva	Igényes	Folyamatos	Ingadozó	Képességeitől teljesítménye messze elmarad
2. Munkavégzésének jellemzői	Kitartó, pontos, megbízható	Rendszeres, figyel az órán, folyamatosan készül az órákra	Rendszertelen, pontatlan	Megbízhatatlan, nem végzi el feladatait
3. Általános tantárgyi munkavégzése /viszonya az egyes szaktárgyakhoz/	Minden iskolai feladatát elvégzi	Ösztönzésre dolgozik	A segítséget elfogadja, a tanórai munkába bekapcsolódik	Feladatait a tárgyak többségében nem végzi el, egyes tantárgyakkal szembeszegül
4. Önálló munkavégzés, önállóság szintje	Önálló, önelemző	Törekszik az önálló munkavégzésre	Önállótlán, tanári utasításokra szorul.	Elutasító a tanulással szemben, nem hajlandó munkavégzésre
5. Többféle feladatot vállal-e?	Igen	Keveset	Ritkán	Nem vállal
6. Érdeklődés	Tananyagon felül is produkál, többletismeretre törekszik	A kötelező tananyagot pontosan teljesíti, érdeklődése azon belül marad	Ingadozó, esetleges, ritkán figyel valamire	Közömbös, érdektelenség jellemzi
7. Tanórán kívüli információk felhasználása	Sokszor, rendszeres	Előfordul	Ritkán	Egyáltalán nem
8. Kötelességtudat	Magasfokú, rendszeresen készül az órákra	Ösztönzésre vár, általában felkészül	Alul motivált, változékony	Nem törődik kötelességeivel

13.7.9. A tanulók jutalmazás elvei és formái

- A tanulói közösségek vagy az egyes tanulók magatartásában, szorgalmában, tanulmányi eredményében elért jó eredményeket jutalmazzuk.
- A kiváló eredménnyel végzett együttes munkát, az egységes helytállást tanúsító tanulói közösséget csoportos jutalomban részesítjük a két gyermekközösség, valamint a diákönkormányzat aktuális felhívása szerint. / tanulmányi verseny, ügyeletes csoport tevékenysége, stb. /
- A csoportos jutalmazás lehet kirándulás, táborozási hozzájárulás, színházlátogatás, tárgyjutalom.
- Az egyes tanulók jutalmazásának fokozatai:

szaktárgyi dicséret

- a tantárgyban nyújtott kiemelkedő teljesítményért a szaktanár javaslatára

osztályfőnöki dicséret

- az osztályközösségért végzett kiemelkedő tevékenység elismeréseképpen
- példamutató szorgalom a tanítási évben / 5-6-7.osztályban, kitűnő bizonyítvány /

igazgatói dicséret

- az iskola hírnevét növelő teljesítményért adományozható / műsorokban való részvétel, szaktárgyi versenyeken elért eredmény /
- 8.osztályban kitűnő tanuló tanév végén igazgatói dicséretben részesül.
- 8 éven át kitűnő tanuló elismerő oklevélben részesül

Nyolcadik osztály végén a kialakult hagyomány alapján a tanévzáró ünnepségen kitüntető címet, s az ezzel járó tárgyjutalmat adunk át.

13.7.9.1. A címek elnyerésének feltételei

- „**Jó tanuló**” cím
- 8 év során kitűnő tanuló volt, szaktárgyi versenyeken vett részt, ott eredményesen szerepelt.
- „**Közösségi munkáért**” cím elnyerése.
- Jó tanulmányi munkája mellett a gyermekközösségekben, diákönkormányzatban az egész iskolai közösségért végzett többéves kiemelkedő munka.
- A címek odaítélését az osztályfőnök, szaktanár kezdeményezi, a nevelőtestület szavazással dönt e kérdésben
- **Nevelőtestületi dicséret** adható tanév végén a huzamosabb ideig tartó példamutató kötelességteljesítés, a kiváló tanulmányi eredmény felmutatása esetén / osztályfőnök, szaktanár javaslatára a nevelőtestület dönt. /
- Azok a tanulók, akik valamely tantárgyból kiemelkedő eredményt értek el, a szaktárgynak megfelelő dicséretben részesíthetők.
- **Vándorkupa.** Három művészeti területen vándorkupát ítél oda a Nevelőtestület. A tanév során e területen kiemelkedő teljesítményt nyújtó tanuló egy évig őrizheti a vándorkupát.
 - Alkotói kupa
 - Irodalmi kupa
 - Képzőművészeti kupa

A felsorolt jutalmazási eljárásokon kívül az iskola, a DÖK, az SZMK egyetértésével más jutalmazási formákat is kezdeményezhet.

13.8. AZ ISKOLAI FEGYELMEZŐ INTÉZKEDÉSEK ÉS FORMÁI

Fegyelmező intézkedések:

- Azt a tanulót, aki kötelezettségeinek nem tesz eleget, illetőleg az iskolai rendszabályokat / házirendet / megsérti, fegyelmező intézkedésben (figyelmeztetésben, intésben, illetőleg megrovás fegyelmi büntetésben) részesítjük.
- A fegyelmező intézkedésnek igazodnia kell a tanuló életkori sajátosságaihoz, arányban kell lennie a terhére rótt kötelezettségszegéssel.
- A fegyelmező intézkedés eredményessége érdekében igénybe vehető a tanuló társak, / DÖK, szülők, SZMK, / segítségével.
- A fegyelmező intézkedés mértékének megállapításakor / fontosabb esetben / meg kell hallgatni a DT javaslatát.

Fokozatok:

- Helytelen magatartás, enyhébb kötelezettségszegés esetén az osztályfőnök fegyelmi büntetésnek nem minősülő szóbeli figyelmeztetésben részesíti a tanulót.
- / A szülőt írásban értesíteni kell. / A szóbeli figyelmeztetés még nem zárja ki, hogy a tanuló magatartás érdemjegye példás legyen.
- Többszöri kötelezettségszegés, rendbontás esetében az *osztályfőnök* írásbeli intésben / megrovásban részesítheti a tanulót. / E büntetés tükröződése a magatartásban: a tanuló év közti magatartás jegye legfeljebb jó, változó lehet /.
- Az előbbieknél súlyosabb kötelezettségszegés, rendbontás esetében a tanuló *igazgatói* intésben, megrovásban részesülhet. / E büntetés tükröződése a magatartásban a tanuló év közti magatartás jegye legfeljebb változó lehet.

Súlyos kötelezettségszegés esetén a tanuló ellen az *igazgató fegyelmi eljárást* indít.

A tanulókra vonatkozó fegyelmi eljárás:

Az a tanuló, aki kötelességeit szándékosan és súlyosan megszegi - fegyelmi eljárás alapján, írásbeli határozattal - fegyelmi büntetésben részesítendő. Iskolánkban a fegyelmi eljárás lefolytatására és a fegyelmi büntetés kiszabására a nevelőtestület megbízásából a Fegyelmi Bizottság jogosult. A felelősségre vonás eljárás módjára nézve a törvény rendelkezései az irányadók.

A közoktatási törvény alapján fegyelmi büntetések a következők:

- megrovás,
- szigorú megrovás,

- kedvezmények, juttatások csökkentése, illetőleg megvonása,
- áthelyezés másik osztályba, tanulócsoportba, vagy iskolába- végrehajtása akkor lehetséges, ha az iskola igazgatója a tanuló átvételéről a másik iskola igazgatójával megállapodott.

A tanuló fegyelmi felelősségét a Kt. 76.§-a tartalmazza, a fegyelmi eljárás lebonyolítását a 11/1994(VI.8). MKM rendelet 5. melléklete szabályozza.

A nevelőtestület Fegyelmi Bizottságot hoz létre, melynek tagjai:

- igazgató (vagy helyettes)
- osztályfőnök
- gyermekvédelmi felelős
- igazgató által megbízott, osztályban tanító szaktanár

A fegyelmi eljárást az igazgató kezdeményezi és bonyolítja le.

13.9. AZ OTTHONI FELKÉSZÜLÉSHEZ ELŐÍRT FELADATOK MEGHATÁROZÁSÁNAK ELVEI ÉS KORLÁTAI

- Az iskolaotthonos felkészítés keretei között házi feladat adásának nincs helye, mivel a tanuló az egéjszapos felkészítés során készül fel a következő napokra.
- Az otthoni (napközis és tanulószobai) felkészüléshez kötelezően csak olyan szóbeli vagy írásbeli feladatot határozhat meg a pedagógus, amelyet előzőleg a tantárgy tanítása során, tanórán vagy egyéb módon szervezett keretek között feldolgoztak, megtárgyaltak.
- A tanulónak – képességfejlesztése vagy tehetséggondozása érdekében – önkéntes vállalása esetén más feladat is adható, amely azonban kötelezően nem kérhető tőle számon. A többletteljesítmény – pl: gyűjtőmunka, kiselőadás, tanulmánykészítés, stb. – azonban a tanuló tényleges, tanórán történő beszámolója esetén érdemjeggyel minősíthető.
- A hét első napjára – az órarendhez igazodva – kötelező írásbeli házi feladat nem adható a tanulónak. A kötelező írásbeli feladatok mértéke a következő tanórára olyan mennyiségű lehet, amelyet a tanuló átlagosan 15-20 perc alatt zavartalanul teljesíteni tud az otthoni felkészülés során. A kötelező memoriterek (próza, vers, stb.) a tanulónak szakaszosan kell kijelölni úgy, hogy egy-egy tanórára a prózai szöveg az öt-hat sort, vers esetén a négy versszakot ne haladja meg. Idegen nyelvnél az egy tanórára feladott új szavak mennyisége nem haladhatja meg a 10-14 szót.

13.10. A TANULÓK FIZIKAI ÁLLAPOTÁNAK MÉRÉSE

Iskolánkban évente elvégezzük a tanulók fizikai és motorikus képességeinek a felmérését (összel és tavasszal). Az Oktatási Minisztérium Testnevelési Bizottsága által kifejlesztett „Hungarofit” tesztet használjuk. A felmérés elvégzéséhez szükséges tudnivalókat az „Útmutató a tanulók fizikai és motorikus képességeinek méréséhez” című kiadvány tartalmazza.

A teszttel kapcsolatos követelmény, hogy kevés eszközzel, minél egyszerűbben, bárhol végrehajthatók legyenek, s valóban mutassák a tanulók fizikai képességeit.

A felmérés során:

- A tesztek eredményeit az „osztályonkénti adatlap”-on rögzítjük.
- A tesztek értékeljük a már említett könyv pontérték táblázatai alapján.
- Az eredményt az „Intézményi osztályonkénti összesített adatlap”-on összesítjük.

A méréseket az alsó tagozaton a testnevelést tanító pedagógusok, a felső tagozaton a testnevelő tanárok végzik. Az eredmények összesítése a testnevelő tanárok feladata, elemzésük az iskolavezetéssel együtt történik.

A rendszer lehetővé teszi a tanulók fejlődése során az alapvető fizikai tulajdonságok mérését. A tesztek nem képzik a tantervek tartalmát, és hogy a mérés célja megvalósuljon nem szabad azokat betanítani és gyakorolni.

A vizsgálatok megszervezése

- A teszt-vizsgálat értéke és hatékonysága nagymértékben a szigorú gyakorlati végrehajtáson és a tanulóknak a testnevelő tanártól kapott motiváltságán múlik.
- A vizsgálatot a testnevelő tanár végzi az osztályban, de bárki végezheti, aki a tanulók testi nevelésével foglalkozik, így más szakos tanárok is.
- A tesztek évente kétszer, a tanév elején és végén kell végeztetni.
- A tesztek a kézikönyvben szereplő sorrendben kell elvégeztetni. Gyakorlatilag ez azt jelenti, hogy az egyensúlyi teszt mindig a kezdő s az állóképességi futás az utolsó kell, hogy legyen, a tanulóknak mindig megfelelő pihenési időt kell hagyni a tesztek között.
- A motiváció növelése miatt rendkívül fontos, hogy a teszt levezetője tisztában legyen, miért végeztetjük el a tesztek, és hogyan értelmezzük az eredményeket.
- Az összehasonlíthatóság érdekében a tesztek végrehajtási körülményeinek hasonlóknak kell lenniük minden diáknál, minden részletben (helyszín, eszköz, hőmérséklet, stb.)
- A tesztek eredményeit minden gyermeknek személyre szólóan kell megadni. Az értékelő lapot 3 példányban kell készíteni. Az egyik lap a gyereké, hogy lássa, hol áll korábbi teljesítményéhez, az osztályátlaghoz és (amennyiben lehetséges) az országos átlaghoz képest. A másik példány a szülőké, hogy tisztán lássanak és ösztönözhesék gyermekeiket fizikai fittségük fejlesztésére, a harmadik példányt a központi adatfeldolgozónak kell megküldeni.
- A referenciatáblázatokat egy speciális testület határozza meg.
- Interneten hozzáférhetővé tesszük a feldolgozott eredményeket.
- A tanárok számára ajánlatos a teszt-videokazetta tanulmányozása a vizsgálatok elvégeztetése előtt.

A tanulók fizikai állapotának mérését szolgáló feladatok, illetve az elért eredményekhez tartozó pontszámok:

1. feladat: HELYBŐL TÁVOLUGRÁS (Az alsó végtag dinamikus erejének mérése)

Kiinduló helyzet: a tanuló az elugróvonal (elugródeszka) mögé áll úgy, hogy a cipőorrával a vonalat nem érinti.

Feladat: térdhajlítás – és ezzel egyidejűleg páros karlendítés hátra, hátsó rézsútos mélytartásba, előzetes lendületszerzés –, majd erőteljes páros lábú elrugaskodás és elugrás előre.

Értékelés: az utolsó nyom és az elugróvonal közötti távolságot mérjük méterben.

Az elért eredmények átszámítása pontszámmá:

Fiúk (4 motorikus próba értékelése esetén)

PONTSZÁM	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.
	Évfolyam							
1	1. 00	1. 10	1. 23	1. 34	1. 45	1. 55	1. 64	1. 72
2	1. 03	1. 13	1. 26	1. 37	1. 48	1. 58	1. 67	1. 75
3	1. 06	1. 16	1. 29	1. 40	1. 51	1. 61	1. 70	1. 78
4	1. 09	1. 19	1. 30	1. 43	1. 54	1. 64	1. 73	1. 81
5	1. 12	1. 22	1. 34	1. 46	1. 57	1. 67	1. 76	1. 84
6	1. 15	1. 25	1. 37	1. 49	1. 60	1. 70	1. 79	1. 87
7	1. 18	1. 28	1. 40	1. 52	1. 63	1. 73	1. 82	1. 90
8	1. 21	1. 31	1. 44	1. 55	1. 66	1. 76	1. 85	1. 93
9	1. 24	1. 34	1. 47	1. 58	1. 69	1. 79	1. 88	1. 96
10	1. 27	1. 37	1. 50	1. 61	1. 72	1. 82	1. 91	1. 99
11	1. 30	1. 40	1. 53	1. 64	1. 75	1. 85	1. 94	2. 02
12	1. 33	1. 43	1. 56	1. 67	1. 78	1. 88	1. 97	2. 05
13	1. 36	1. 45	1. 59	1. 70	1. 81	1. 91	2. 00	2. 08
14	1. 39	1. 48	1. 62	1. 73	1. 84	1. 94	2. 03	2. 11

15	1. 42	1. 52	1. 65	1. 76	1. 87	1. 97	2. 06	2. 14
16	1. 45	1. 56	1. 68	1. 79	1. 90	2. 00	2. 09	2. 17
17	1. 48	1. 58	1. 72	1. 82	1. 93	2. 03	2. 12	2. 20
18	1. 51	1. 62	1. 76	1. 85	1. 97	2. 07	2. 16	2. 24
19	1. 54	1. 66	1. 80	1. 89	2. 01	2. 11	2. 20	2. 28
20	1. 57	1. 70	1. 84	1. 94	2. 05	2. 15	2. 24	2. 32
21	1. 61	1. 74	1. 87	1. 98	2. 09	2. 19	2. 2 8	2. 36

Lányok (4 motorikus próba értékelése esetén)

PONTSZÁM	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.
	Évfolyam							
1	0. 97	1. 08	1. 17	1. 24	1. 31	1. 38	1. 43	1. 47
2	1. 00	1. 11	1. 20	1. 27	1. 34	1. 41	1. 45	1. 50
3	1. 03	1. 14	1. 23	1. 30	1. 37	1. 44	1. 48	1. 53
4	1. 06	1. 17	1. 26	1. 34	1. 40	1. 47	1. 51	1. 56
5	1. 09	1. 20	1. 29	1. 38	1. 43	1. 50	1. 54	1. 59
6	1. 12	1. 23	1. 32	1. 41	1. 45	1. 53	1. 57	1. 62
7	1. 15	1. 26	1. 35	1. 44	1. 48	1. 56	1. 60	1. 65
8	1. 19	1. 29	1. 38	1. 47	1. 51	1. 59	1. 63	1. 68
9	1. 22	1. 32	1. 41	1. 50	1. 54	1. 62	1. 66	1. 71
10	1. 25	1. 35	1. 44	1. 53	1. 57	1. 65	1. 69	1. 74
11	1. 29	1. 38	1. 48	1. 56	1. 60	1. 68	1. 72	1. 77
12	1. 32	1. 41	1. 50	1. 59	1. 63	1. 71	1. 74	1. 80
13	1. 35	1. 44	1. 53	1. 62	1. 66	1. 74	1. 77	1. 84
14	1. 39	1. 48	1. 57	1. 65	1. 69	1. 77	1. 80	1. 87
15	1. 41	1. 50	1. 60	1. 68	1. 72	1. 80	1. 83	1. 90

16	1. 44	1. 53	1. 64	1. 71	1. 76	1. 84	1. 87	1. 94
17	1. 47	1. 57	1. 67	1. 74	1. 80	1. 87	1. 91	1. 98
18	1. 50	1. 60	1. 70	1. 77	1. 84	1. 90	1. 95	2. 02
19	1. 54	1. 64	1. 74	1. 80	1. 88	1. 94	1. 99	2. 05
20	1. 57	1. 68	1. 78	1. 84	1. 92	1. 98	2. 03	2. 08
21	1. 61	1. 72	1. 81	1. 88	1. 96	2. 02	2. 07	2. 11

2. feladat: HASONFEKVÉSBŐL TÖRZSEMELÉS ÉS LEENGEDÉS FOLYAMATOSAN

(A hátizmok dinamikus erő-állóképességének mérése)

Maximális időtartam: négy perc.

Kiinduló helyzet: a tanuló a hasán fekszik úgy, hogy az állával megérinti a talajt, és mindkét karja laza tarkórátartás helyzetében van. A vizsgálatot végző személy az egymáshoz tett lábfejeket a földhöz szorítja.

Feladat: a tanuló az 1. ütemre törzsemelést végez,

2. ütemre összeérinti a könyökét az álla alatt,

3. ütemre visszanyit tarkórátartásba,

4. ütemre törzsét leengedve visszafekszik a földre.

Értékelés: négy perc alatt végrehajtott törzsemelések száma.

Az elért eredmények átszámítása pontszámmá:

Fiúk (4 motorikus próba értékelése esetén)

PONTSZÁM	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.
	Évfolyam							
1	20	22	24	26	28	30	32	34
2	24	26	28	30	32	34	36	38
3	28	30	32	34	36	38	40	42
4	32	34	36	38	40	42	44	46
5	36	38	40	42	44	46	48	50

6	40	42	44	46	48	50	52	54
7	44	46	48	50	52	54	56	58
8	48	50	52	54	56	58	60	62
9	52	54	56	58	60	62	64	66
10	56	58	60	62	64	66	68	70
11	60	62	64	66	68	70	72	74
12	64	66	68	70	72	74	76	78
13	68	70	72	74	76	78	80	82
14	72	74	76	78	80	82	84	86

Lányok (4 motorikus próba értékelése esetén)

PONTSZÁM	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.
	Évfolyam							
1	16	19	22	25	28	29	30	32
2	20	23	24	29	32	33	34	36
3	24	27	28	33	36	37	38	40
4	28	31	32	37	40	41	42	44
5	32	35	36	41	44	45	46	48
6	36	39	40	45	48	49	50	52
7	40	43	44	49	52	53	54	56
8	44	47	48	53	56	57	58	60
9	48	51	51	57	60	61	62	64
10	52	55	56	61	64	65	66	68
11	56	59	60	65	68	69	70	72
12	60	63	64	69	72	73	74	76
13	64	67	68	73	76	77	78	80

14	68	71	74	77	80	82	83	84
-----------	----	----	----	----	----	----	----	----

3. feladat: HANYATTFEKVÉSBŐL FELÜLÉS TÉRDÉRINTÉSEL FOLYAMATOSAN

(A hasizmok erő-állóképességének mérése)

Maximális időtartam: négy perc.

Kiinduló helyzet: a tanuló torna vagy egyéb puha szőnyegen, a hátán fekszik, és mindkét térdét 90 fokos szögben behajlítja. Laza tarkóra tartás előre néző könyökkel.

Feladat: a tanuló üljön fel, könyökével érintse meg azonos oldalon a combokat. Hanyattfekvés és újabb felülés következik folyamatosan.

Értékelés: a szünet nélküli szabályosan végrehajtott felülések száma négy perc alatt.

Az elért eredmények átszámítása pontszámmá:

Fiúk (4 motorikus próba értékelése esetén)

PONTSZÁM	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.
	Évfolyam							
1	25	28	31	34	36	38	40	42
2	30	33	36	39	41	43	45	47
3	35	38	41	44	46	48	50	52
4	40	43	46	49	51	53	55	57
5	45	48	51	54	56	58	60	62
6	50	53	56	59	61	63	65	67
7	55	58	61	64	66	68	70	72
8	60	63	66	69	71	73	75	78
9	65	68	71	74	76	78	80	82
10	70	73	76	79	81	83	85	87
11	75	78	81	84	86	88	90	92
12	80	83	86	89	91	93	95	97

13	85	88	91	94	96	98	100	102
14	90	93	96	98	100	102	104	106

Lányok (4 motorikus próba értékelése esetén)

PONTSZÁM	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.
	Évfolyam							
1	20	23	26	29	32	34	36	38
2	25	28	31	34	36	38	40	42
3	30	33	36	39	41	43	45	47
4	35	38	41	44	46	48	50	52
5	40	43	46	49	51	53	55	57
6	45	48	51	54	56	58	60	62
7	50	53	56	59	61	63	65	67
8	55	58	61	64	66	68	70	72
9	60	63	66	69	71	73	75	77
10	65	68	71	74	76	78	80	82
11	70	73	76	79	81	83	85	87
12	75	78	81	84	86	88	90	92
13	80	83	86	89	91	93	95	97
14	85	88	91	94	96	98	100	102

4. feladat: FEKVŐTÁMASZBAN KARHAJLÍTÁS- ÉS NYÚJTÁS FOLYAMATOSAN

(A vállövi és a karizmok dinamikus erő-állóképességének mérése)

Maximális időtartam: lányok 2 perc; fiúk: 4 perc.

Kiinduló helyzet: mellső fekvőtámasz (tenyerek vállszélességben előre néző ujjakkal, egyenes törzs, nyak a gerinc meghosszabbításában, nyújtott térd, merőleges kar).

Feladat: a tanuló mellső fekvőtámaszból indítva karhajlítást- és nyújtást végez. A törzs feszes, egyenes tartását a karnyújtás- és karhajlítás ideje alatt is meg kell tartani, a fej nem lóghat. A karhajlítás addig történik, amíg a felkar vízszintes helyzetbe nem kerül.

Értékelés: a szünet nélküli szabályosan végrehajtott ismétlések száma.

Az elért eredmények átszámítása pontszámmá:

Fiúk (4 motorikus próba értékelése esetén)

PONTSZÁM	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.
	Évfolyam							
1	5	7	9	11	13	15	17	19
2	7	9	11	13	15	17	19	21
3	9	11	13	15	17	19	21	23
4	11	13	15	17	19	21	23	25
5	13	15	17	19	21	23	25	27
6	15	17	19	21	23	25	27	29
7	17	19	21	23	25	27	29	31
8	19	21	23	25	27	29	31	33
9	21	23	25	27	29	31	33	35
10	23	25	27	29	31	33	35	37
11	25	27	29	31	33	35	37	39
12	26	28	30	32	34	36	38	40
13	27	29	31	33	35	37	39	41
14	28	30	32	34	36	38	40	42

Lányok (4 motorikus próba értékelése esetén)

PONTSZÁM	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.
-----------------	-----------	-----------	-----------	-----------	-----------	-----------	-----------	-----------

	Évfolyam							
1	1	1	2	2	3	4	5	6
2	1	2	2	3	4	5	6	7
3	2	2	3	4	5	6	7	8
4	2	3	4	5	6	7	8	9
5	3	4	5	6	7	8	9	10
6	4	5	6	7	8	9	10	11
7	5	6	7	8	9	10	11	12
8	6	7	8	9	10	11	12	13
9	7	8	9	10	11	12	13	14
10	8	9	10	11	12	13	14	15
11	9	10	11	12	13	14	15	16
12	10	11	12	13	14	15	16	17
13	11	12	13	14	15	16	17	18
14	12	13	14	15	16	17	18	19

A tanulók minősítése a négy feladatban elért összes pontszám alapján:

<i>Elért összes pontszám</i>	<i>Minősítés</i>
0 – 11	igen gyenge
12 – 22	gyenge
23 – 33	elfogadható
34 – 43	közepes
43 – 52	jó
53 – 63	kiváló

14.A PEDAGÓGIAI PROGRAM ÉRVÉNYESSÉGÉVEL, MÓDOSÍTÁSÁVAL, NYILVÁNOSSÁGÁVAL KAPCSOLATOS INTÉZKEDÉSEK

14.1. A PEDAGÓGIAI PROGRAM ÉRVÉNYESSÉGI IDEJE

Az iskola 2011. szeptember 01. napjától szervezi meg nevelő és oktató munkáját a pedagógiai program alapján, felmenő rendszerben.

Felülvizsgálata a törvényi változásoknak megfelelően történik.

14.2. A PEDAGÓGIAI PROGRAM MÓDOSÍTÁSA (KT.44.§.(1))

- A Pedagógiai programot az igazgató készíti el, a *nevelőtestület* elé terjeszti megvitatásra és elfogadásra. A *szülői szervezet* képviselői útján egyetértési jogot gyakorol. A jóváhagyás előtt meg kell szerezni a *kisebbségi önkormányzat* egyetértését is. Az egészségnevelési programot az iskolai – egészségügyi szolgálat véleményezi. A programot a *fenntartó* hagyja jóvá.
- A Pedagógiai program módosítására javaslatot tehet:
 - az iskola igazgatója
 - a nevelőtestület bármely tagja
 - szakmai munkaközösségek
 - a szülő munkaközösség
 - az önkormányzat képviselőtestülete
- A pedagógiai program módosítását a nevelőtestület egyszerű szótöbbséggel fogadja el, és a fenntartó jóváhagyásával válik érvényessé.
- A módosított Pedagógiai programot a jóváhagyást követő tanév szeptember első napjától kell bevezetni.
- A Pedagógiai program és mellékletei kötelező érvényűek az intézmény minden közalkalmazottjára és tanulója

14.3. A PEDAGÓGIAI PROGRAM NYILVÁNOSSÁGRA HOZATALA (K.tv. 44§(2))

- Az iskola Pedagógiai programja nyilvános, minden érdeklődő számára megtekinthető

- A Pedagógiai program egy-egy példánya a következő személyeknél, illetve intézményeknél tekinthető meg:
 - Az iskola fenntartójánál
 - Az iskola honlapján
 - Az iskola irattárában
 - Az iskola könyvtárában
 - Az iskola igazgatójánál
 - Az iskola minden telephelyén

Nyírmada, 2011. 06. 24......

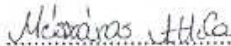

Kovács Tibor
igazgató

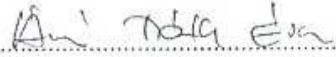
LEGITIMÁCIÓS ZÁRADÉKOK

A Patay István Általános Iskola Pedagógiai Programja módosításának elfogadása és jóváhagyása

Az iskola Pedagógiai programja módosítását az iskolai diákönkormányzat 2011. év. 06. hó. 2. napján tartott ülésén megtárgyalta és a benne foglaltakkal egyetértett.

.....
Iskolai diákönkormányzat vezetője

Az iskola Pedagógiai programja módosítását a Szülői Munkaközösség vezetősége 2011. év. 06. hó. 2. napján tartott ülésén megtárgyalta és a benne foglaltakkal egyetértett, s elfogadásra javasolta.

.....
Szülői Munkaközösség elnöke

Az iskola Pedagógiai programja módosítását a Közalkalmazotti Tanács 2011. év. 06. hó. 2. napján tartott ülésén véleményezte és elfogadásra javasolta.

.....
Közalkalmazotti Tanács vezetője

Az iskola Pedagógiai programja módosítását a Kisebbségi Önkormányzat 2011. év. 06. hó. 3. napján tartott ülésén elfogadta.

.....
Kisebbségi Önkormányzat vezetője

A Patay István Általános Iskola Pedagógiai programja módosítását a nevelőtestület 2011. év. 06. hó. 2. napján tartott ülésén elfogadta.

.....
igazgató

A Patay István Általános Iskola Pedagógiai programja módosítását a Nyírmada Önkormányzatának Képviselőtestülete 2011. év. 06. hó. 2. napján tartott ülésén jóváhagyta.

.....
polgármester

16. A HELYI TANTERV MELLÉKLETEI

1. számú melléklet

Kerettantervek a cigány kisebbségi oktatáshoz 1 – 8. évfolyamon

Cigány népismeret

Célok és feladatok:

Az általános iskola alsó tagozatán nem az ismeretközlés a fő cél. A cigány népismeret tartalmának átadása elsősorban cselekedtetésen keresztül történjen (dramatisálás, szituációs játékok, megfigyelés, ritmusgyakorlatok, különféle manuális tevékenységek, stb.). A témakörhöz tartozó tartalmak integrálhatóak az irodalom, a környezetismeret, az ének – zene tantárgyakba, de önálló tantárgyként is taníthatóak.

Fejlesztési követelmények:

- Legyen ismeretük a cigány gyermekirodalomra jellemző művekről (pársoros versek, kiszámolók, csúfolók, ördög, tündér, állat és tréfás mesék), a mesemondási szokásokról a cigány közösségben.
- Kapjanak indíttatást mesék, mondókák, dalok gyűjtésére, megtanulására, előadására önállóan vagy tanári segítséggel.
- Tudjanak tájékozódni a hagyományos cigány mesemondási szokásokban, legyen önálló véleményük eseményekről és tettekről.
- Ismerjék a cigányság kötődését a természethez, az autentikus és népies műzenét, a táncre jellemző ritmusokat, dallamokat, a hangszerpótlók hangzását.

1. évfolyam

Évi óraszám: 18 óra

Belépő tevékenységformák:

- mesékre jellemző szavak gyűjtése;
- mesék dramatiszálása, meseillusztrációk készítése szabadon választott technikákkal;
 - dramatiszálás, szituációs játékok;
 - egyszerű gyermekdalok és tánclépések gyakorlása;
 - ritmusgyakorlatok;
- állatok és gyógyító növények képekről való felismerése;
- ünnepi szokások megfigyelése, versek, mondókák, köszöntők memorizálása.

Témakörök	Tartalmak
Cigány gyermekirodalom	Kiszámolók, csúfolók, pár soros versek. Ördög – tündér – állat és tréfás mesék. Népmesék, műmesék (Szécsi Magda; Bari Károly meséi)
Az év jeles napjaihoz kötődő ünnepek	Újév: újévi köszöntők, hagyományok az újév napján Karácsony: karácsonyi köszöntők (Choli Daróczi József, Karsai Ervin versei)

2. évfolyam

Évi óraszám: 18 óra

Belépő tevékenységformák:

- a megismert növények, állatok rendszerezése aszerint, hogy mire használták (gyógyítás, hús – táplálkozás, binda – melegedés stb.);
- hagyományos gyermekjátékok dramatizálása, mondókák, kiszámolók gyűjtése;
- az aszimmetrikus ritmusok felismerése a dalokban;
- zenekarok, énekcsoportok meghallgatása során a hangszerpótlók hangzásának felismerése;
- egyszerű tánclépésekből tánc kialakítása;
- néhány dal memorizálása cigány nyelven is.

Témakörök	Tartalmak
Cigány gyermekirodalom	Kiszámolók, nyelvtörők, rövid versek, mesék, történetek. Ördög – tündér – tréfa és állatmesék. Népmesék, műmesék
Kötődés a természethez	A növények és állatok jelentősége a cigány ember életében
Hagyományos és a helyi közösségekre jellemző cigánydalok	Az aszimmetrikus ritmusok. Hangszerpótló eszközök (kanna, kanál, szájböggő). Ritmusgyakorlatok Magyar és nemzetközi cigánydalok

A továbbhaladás feltételei:

- Legalább 3 népköltés, 3 vers szöveghű felidézése, 2 mese saját szavakkal történő elmondása. Különböző típusú mesék felismerése, címük és írójuk megnevezése. Legalább egy, az adott ünnephez fűződő vers, köszöntő felidézése. Ritmusos szövegek pontos visszaadása, alkalmazása ünnepeken, szituációkban.
- A megismert növények állatok rendszerezése aszerint, hogy mire használták (gyógyítás, hús – táplálkozás, bunda – melegedés).
- Egy csúfolódó, egy kiszámoló vers, egy altató és egy mondóka tökéletes ismerete. Egyszerű ritmusos szöveg visszamondása, alkalmazása szituációs játékokban. A hallott mese típusának, címének felismerése, részvétel közös dramatizálásban. A megismert mesterségek, a vándorlás tanult eszközeinek felismerése, felsorolása. Azon állatok és növények megnevezése, amelyek a vándorló cigányok életében fontosak voltak. Legalább 3 dal ismerete. Egyszerű ritmusok visszatapsolása, tánclépések gyakorlása. Hangszerpótló eszközök (kanna, kanál, szájböggő stb.) felismerése.
- A felismert szereplők neveinek felsorolása. Rövid mese előadása tanári segítséggel.

3. évfolyam

Évi óraszám: 18 óra

Belépő tevékenységformák:

- nép- és műmesék, történetek, mondák előadása, mesemondási szokások megjelenítése kulturális rendezvényeken is;
- erdők, mezők növényeinek (gyógynövényeinek) felismerése;
- az oláh cigány tánc egy fajtájának (pl.: Szatmári tancok) alaplépései gyakorlása;
- hangszerek és hangszerpótló eszközök hangjának felismerése, megkülönböztetése és összehasonlítása (hangszín, magasság, ritmikusság).

Témakörök	Tartalmak
Cigány gyermekirodalom	Szólások, mondások, mesék, történetek, eredetmesék. Mesemondási szokások általában és a helyi cigány közösségben (Lakatos Menyhért, Rostás Farkas György, Szécsi Magda meséi)
Kapcsolat a gyógynövényekkel és az állatokkal	Mit jelentett a cigányok életében az orvoslás, kuruzslás?
Az autentikus és a népies műzene	Az autentikus cigányzene fajtái (pengetők, hallgatók). Jellemző hangszerek, hangszerpótló eszközök. A helyi közösség legjellemzőbb dalai, ének – táncszokásai, jellemző hangszerhasználata.

A továbbhaladás feltételei:

- Az olvasott és a hallott művek értelmezése, fő- és mellékszereplőinek felsorolása. A mesetípusok felismerése, a típusjegyek kiemelése, rendszerezése. Tanulság levonása pedagógus segítségével, olvasott és megbeszélte eseményekről. Legalább egy cigány mesemondó megnevezése.
- Az aszimmetrikus ritmus felismerése, a hangszerpótlók szerepének megfigyelése. Néhány dal memorizálása cigány nyelven is. A cigányzene autentikus elemeinek felismerése, a cigány tánc alaplépéseinek megismerése.
- Néhány gyógynövény nevének és azok hasznos hatásának megismerése.

4. évfolyam

Évi óraszám: 18 óra

Belépő tevékenységformák:

- egy a régióban élő cigány származású művész meghívása (kötetlen beszélgetés);
- a cigány zászló, himnusz ismerete, tisztelete;
- ismeretek gyűjtése más népektől, akiknek a cigánysághoz hasonlóan a XX. században

született a himnuszuk:

Témakörök	Tartalmak
Gyermekirodalom	Mesetípusok: eredetmesék és műmesék. Hosszabb versek, mesék, történetek, novellarészletek, elbeszélések. Mondák, legendák, híres emberekről történetek.
Híres emberek, nevezetes események	A helyi cigányközösségben élő vagy onnan elszármazó személyek felkutatása: akikre büszkék lehetünk...család, nemzetség. Az egy családba, egy nemzetségbe való tartozás elvei, szempontjai. A cigány család szerkezete, hierarchiája. A cigányság emblematikus jelképei: a cigány zászló, a cigány himnusz.

A továbbhaladás feltételei:

- Az azonos típusú cigány és nem cigány mesék összehasonlítása (azonosságok és különbségek) alapján. Eseményekről és tettekről. Önálló vélemény nyilvánítása, tanulságok levonása, saját gondolataik alapján. A hallott vagy olvasott irodalmi mű hangulatának visszaadása.
- Néhány dal cigány nyelven való éneklése. A hangszerpótló eszközök (kanna, kanál, szájbőgő és pityegés) hangzásának alkalmazása saját énekük kíséretéeként. Az aszimmetrikus ritmusok felismerése, hangoztatása. A cigány himnusz éneklése cigány nyelven is.
- Legalább 3 képzőművészeti alkotás felismerése téma és alkotó szerint. A szín- és formagazdagság megjelenítése önálló és csoportos alkotásokban.

5 – 8. évfolyam

Célok és feladatok

A cigány népismeret célja megismertetni a tanulókat a cigányság kulturális, néprajzi, zenei, életmódbeli örökségének jellemző sajátosságaival, értékeivel. A zene és a tánc segítségével, az irodalmi és a képzőművészeti alkotásokon keresztül bemutatni a cigány emberek szokásait, belső lelki világát, ezáltal – egyrészt – segíteni, megértetni a cigányságra jellemző érték- és normarendszert, a cigány kultúra európai kultúrában való elhelyezkedését, - másrészt – erősíteni identitástudatukat.

Az 5 – 8. évfolyam feladata a már korábban megszerzett ismeretek elmélyítése és bővítése.

Ismerkedjenek meg:

- az 5. évfolyamon: a cigányság különböző népcsoportjaival, a magyarországi cigány népzenevel, a cigány népviselettel, a cigányság életmódjára leginkább jellemző kézmű- és tárgyakkal.
- a 6. évfolyamon: a nemzetközi cigány népdalokkal, híres cigányzenészekkel, a képzőművészeti alkotásokra jellemző színhatásokkal, az elbeszélő irodalmi alkotásokkal.

- a 7. évfolyamon: a cigányság eredetével, vándorlásaival, a vándorlás hatásaival a nyelv- és kulturális jellemzők kialakulására, a magyarországi cigány képzőművészet és irodalomtörténetével, kialakulásával és fejlődésével a cigány irodalomban.

- a 8. évfolyamon: a cigányság élethelyzetével Európa különböző országaiban, a cigányzenei elemeket felhasználó magyar zeneszerzőkkel, a cigányság életét, kultúráját feltáró kutatásokkal, a XX. századi magyar irodalom cigányságképével és a világirodalomban megjelenő cigányábrázolással ismerkedhetnek meg.

A 8. évfolyam feladata továbbá a cigányság kisebbségjogainak, kulturális oktatási intézményrendszerének megismertetése.

A cigány népismeret megismerése során alakuljon ki a tanulóknak nyitottság és megértés a különböző szokások, életmódok, kultúrák, hagyományok iránt. Ismerjék a hagyományos cigány mesterségeket, a vándorlás tárgyi emlékeit, a helyi szokásokat tudják megjeleníteni egyszerű dramatizálással.

A cigány népismeret témakörei és azokhoz tartozó tartalmak leginkább az ének – zene, irodalom, történelem, és rajz tantárgyakba integrálhatók, ugyanakkor önálló tantárgyi ismeretként is elsajátíthatók.

Fejlesztési követelmények

Ismerjék meg a tanulók a cigányság eredetét, a család és a szűkebb környezet (lakóhely) hagyományait, sajátos ünnepeit és az azokhoz kötődő szokásokat, hiedelmeket. Ismerjék fel a cigány népcsoportok főbb jellemzőit, tudják területi elhelyezésüket Magyarországon és Európára vonatkoztatva egyaránt.

Ismerjék a cigányság magyarországi történelmét, főbb sorsfordulóit. Ismerjék a cigány népzene értékeit helyi, magyarországi, nemzetközi viszonylatban is. Ismerjék az irodalmi és képzőművészeti alkotásokat, ismerjék fel a cigány képzőművészet sajátos szín- és formavilágát. Ismerjék a cigányság és az anyanemzet kulturális életének kiemelkedő eseményeit, országos és regionális fesztiváljait, személyiségeit. Tudjanak különböző forrásokból tájékozódni.

Az év jeles napjaihoz kötődő ünnepeket és az ezekhez kapcsolódó helyi szokásokat, cigány tárgyú képzőművészeti alkotásokat. Az elsajátított ismeretek által tudatosuljanak a cigány népismeret értékei, mutassanak érdeklődést a helyi közösség hagyományainak megismerésére.

5. évfolyam

Évi óraszám: 37 óra

Belépő tevékenységformák:

- dal és tánctanulás
- a cigány népdalok, műdalok, zenei szemelvények éneklése,
- egyéni és közös éneklés, kifejező előadás;
- dalok gyűjtése, éneklési és táncszokások megfigyelése;
- spontán zenélés;
- az olvasott vagy hallott irodalmi művek, műrészletek (mesék, mondák, balladák) rövid szóbeli vagy írásbeli ismertetése, rajzban történő megjelenítése;
- dramatizálás, a hallott irodalmi mű hangulatát, szín- és formagazdagságát megjelenítő,

- önálló és csoportos alkotások létrehozása;
- az olvasmányok alapján megismert szokások dramatizálása;
- dramatizáláshoz népviseletbe öltöztetett bábok készítése, cigányos környezet ábrázolása. A népviselet színvilágának, hangulatának vizuális technikákkal történő megjelenítése;
- jellegzetes népszokások felelevenítése, eljátszása;
- a helyi cigány közösség életmódjával kapcsolatos információk gyűjtése;
- a népviseletre jellemző motívumok ábrázolása;
- a helyi cigányközösség életmódjával kapcsolatos információk gyűjtése, megjelenítése egyszerű dramatizálással;
- a cigányság virrasztási, temetkezési, megemlékezési szokásainak tanulmányozása szemelvények alapján;
- a tanult szokások megjelenítése, helyi hagyományok megismerése, gyűjtése, összevetése más közösségek szokásaival;
- egyéni ötletek alapján népviseleti motívumok tervezése;
- népi és műmese elbeszélése, történetek, mondák előadása általában és a helyi cigány közösségben;
- választott történethez illusztráció készítése;
- nép- és műmesék, történetek, mondák megjelenítése cigánynépviseletbe öltöztetett bábok cigány környezetre emlékeztető illusztráció segítségével;
- látogatás a skanzenben, fogalmazás készítése a látottakról.

Témakörök	Tartalmak
Cigány mese-, mondavilág	Eredetmondák, balladák, anekdoták (pl Bari Károly, Berze Nagy János, Baros Tibor, Rostás Farkas György).
Az emberi élet fordulójának ünnepeihez kapcsolódó helyi szokások	Húsvét: a nagyheti ünnepekör szokásai, húsvét vasárnap, köszöntők, tojásjátékok, ügyességpróbák. Húsvéthétfő, locsolkodás, locsolóversek, ajándékok. Keresztelő: az újszülöttel kapcsolatos hiedelmek, altatók, mondókák. Jellemző dalok, ének- és táncszokások ünnepekhez kapcsolódva. Nevezetes népszokások, ünnepek. A sorsfordulóhoz (születés, házasságkötés) kapcsolódó szokások. A lakóhely életének legfontosabb eseményei.
A magyarországi cigány népzene	A cigány népzene jellemzői: hallgatók, pergetők. A helyi cigány közösség zenekultúrája
A cigány népviselet: színek, formák, anyagok	Díszítő elemek – színhasználat. A közösség tagjainak különböző viselete. Viseletelemzés: formák, díszek színek jellegzetességei, közlő funkciója, a férfi és a nő ruházatának különbsége. A cigányok régi és újabb stílusú népviselete. Szín- és formagazdagság. A cigány és a magyar népviselet közötti hasonlóságok és különbségek.

A továbbhaladás feltételei:

Népdalok, műdalok, zenei szemelvények stílusos előadása. Zenei elemek, zenei részletek felismerése, reprodukálása. Népi hangszerek hangjának felismerése. A formák, színek, díszek felismerése a cigány népviseletben.

A történetek valóságtartalmának felismerés. Önálló véleményalkotás a tanult művek szereplőiről, cselekményéről.

Legalább 3 eredetmonda, 3 ballada, 3 anekdota ismerete.

A sorsfordulókhoz kapcsolódó szokások ismertetése, összevetve a lakóhely hagyományaival.

A hallott vagy olvasott mese szereplőinek, helyszíneinek felsorolása. Annak ismerete, hogy mikor, milyen körülmények között mondtak meséket. Egy – egy irodalmi műhöz illusztráció készítése.

Az emberi élethez kapcsolódó és az év jeles napjaihoz kötődő ünnepek helyi és általános szokásainak ismerete, saját szavakkal történő ismertetése.

Az emberi élet fordulóihoz kapcsolódó ünnepek sajátosságainak ismerete, saját élmények alapján történő elbeszélése.

A hagyományos cigány mesemondási szokásokban való tájékozódás.

6. évfolyam

Évi óraszám: 37

Belépő tevékenységformák

- Szemelvények olvasása, értelmezése.
- Tapasztalatszerzés valamely mesterség termékének előállításáról a valóságban is.
- Aktuális kiállítások megtekintése (pl. Néprajzi Múzeum)
- Népdalok, műdalok, zenei szemelvények éneklése, stílusos előadása egy – és több szólamban.
- Éneklés, hangszerjáték.
- A színkontrasztok, s más kifejező eszközök megfigyelése.
- A művek szerkezetét, jelentését feltáró egyszerűbb szövegelemzési műveletek.
- A szövegformálás nyelvi jellemzőinek megfigyelése.
- Az elbeszéléseken keresztül megismerhető élethelyzetek összehasonlítása a cigányság mai életformájával.
- A vándorló közösség tagjainak különböző szerepe, a vándorjelek.
- A megismert mesterség termékének elkészítése különböző természetes anyagokból (pl. gyurmatégla, fonás pamutból, és vesszőből). A kosárfonás alapműveletei.
- Vásári jelenet (adásvétel) dramatizálása.
- A valóságban történő tapasztalatszerzés néhány termék (kosárfonás, faedények, stb.) előállításának módjáról.
- Szituációs játékok: egy napom a vándorló cigányok között.
- A vándorló cigányság életének más vándorló népek életével, illetve a mai életmóddal való összehasonlítása.
- A színhatások művészi eszközeinek megfigyelése, elemzése.
- Rajzos vázlat készítése a vándorlás lehetséges útvonalairól.
- Múzeumlátogatás: a vándorlással összefüggő tárgyak, eszközök megtekintése.

Témakörök	Tartalmak
A hazai cigány elbeszélő irodalom	Pl. Orsós Jakab, Osztokján Béla, Lakatos Menyhért elbeszélései
Vándorlás	<p>A vándorlás tárgyi emlékei, a mindennapi élethez használt eszközök (szekér, a sátor berendezési tárgyai, a vajda ereklyéi).</p> <p>Élet a vándorlás idején. (Hogyan telhettek napjaik a vándorló cigány embereknek? A vándorlás idejéből eredő ételek.)</p> <p>A vándorközösség tagjai feladatuk, a család felépítése.</p> <p>Élet a vándorlás alatt: a közösségek asszony és férfi tagjainak, illetve a közösséget vezető, védelmező tagok szerepe, feladatai, kapcsolattartás.</p> <p>A közösséget alkotó nők, férfiak, gyermekek kapcsolata, közösségben elfoglalt helyük.</p> <p>A vándorló cigányok közötti kapcsolatteremtés, kumpániák közti vándorjelek, gyülekezések.</p> <p>A Romani Kris, a cigány közösségek életét meghatározó íratlan szabályok.</p> <p>A Patyív: a cigány közösségi normák rendszere.</p> <p>A vándorközösségek tagjainak szerepe, feladata, vándorjelek.</p> <p>Kapcsolatteremtés, kapcsolattartás a kumpániák és tagjaik között.</p> <p>A vándorjelek szerepe: mikor,miért, hogyan üzentek egymásnak a közösségek, és mi volt a jelentősége egyes jeleknek.</p> <p>A különböző kumpániák összegyűlésének okai.</p> <p>Életmód és foglalkozás közötti összefüggés: a vándorlás alatt folytatott gazdasági tevékenységek.</p> <p>Foglalkozási, megélhetési lehetőségek.</p> <p>A vándoripar és a céhes ipar közötti különbségek (eszközök, termékek, a munka értéke).</p> <p>A céhek szabályozó, illetve korlátozó szerepe.</p>
Hagyományos cigány mesterségek	<p>Vályogvetés, kosárfonás</p> <p>Fa - és fémmegmunkálás</p> <p>Cserekereskedelem, lókupecség</p> <p>Harangöntés, drótos, vásározó</p>
Magyarországi és nemzetközi cigány népdalok	Népdalok, műdalok, zenei szemelvények
A komponálás jellegzetes módjai a cigány képzőművészeti alkotásokban	Naiv és tanult festők (pl. Péli Tamás, Balázs János, Szentandrassy István műveiben).
Kézműves tárgyak: anyag - forma összefüggései	A cigány kézműves tárgyak jellegzetességeinek megfigyelése.

A továbbhaladás feltételei:

- Összefüggések keresése a cigányság foglalkozása és életmódja között.
- Népzenei stílusok és műfajok ismerete. A többszólamú éneklési készség kialakítása. Dalok gyűjtése, éneklési és táncszokások megismerése.
- Az elbeszéléseken keresztül megismerhető élethelyzetek és a mai életforma összefüggéseinek felismerése. Véleményformálás az egyes eseményekről, személyekről. A történetek összevetése a valósággal, a túlzások megfigyelés. Legalább 3 elbeszélés saját szavakkal történő bemutatása, önálló véleményalkotás.
- Tevékenységek felsorolása, melyek a hagyományos mesterségek körébe tartoznak.
- A vándorlás során használt tárgyak, eszközök felismerése. A nők, a férfiak, a vezetők vándorközösségben betöltött szerepének, feladatának ismerete, saját szavakkal történő ismertetése. A Patyív és a Romani kris jelentésének ismerete. Közösségi szabályok, normák ismerete, betartása.

7. évfolyam

Évi óraszám: 37

Belépő tevékenységformák

A különvált három csoport vándorlási útvonalának bemutatása.

A népcsoportok megnevezése, nyelvi, foglalkozási jellemzői.

Térkép földrajzi elhelyezkedésükről.

A meghallgatott művekben előforduló hangfajták, hangszerek felismerése.

Zenei formák és műfajok megfigyelése.

A költők életének, műveinek megismerése.

Kifejező versolvasás, a versek elemzése, stílusjegyek, műfajok felismerése, összehasonlítása.

Témakörök	Tartalmak
A líra képviselői a cigány irodalomban	Pl. Rostás-Farkas György, Bari Károly, Szepesi József, Horváth Gyula, Jónás Tamás, Choli Daróczi József műfordításai.
A cigányság eredete	Első különválás: ben és phen cigányok. Nyelvészeti szempontból való elkülönülés (örmény, európai, szír). A népvándorlás hatása a nyelvi és kulturális jellemzők kialakulására. A nyelvi rétegződés.
A cigányság Európában és a világban	Az életmód alakulása különböző korokban és országokban, a vándorlástól napjainkig. Az egyes cigány csoportok (oláh cigány, beás, és romungrok) főbb jellemzői. Lehetséges rokonnépek (dombák, bandzsarák)
A Magyarországon élő cigány népcsoportok néprajzi jellemzői	A népcsoportok elnevezése, földrajzi elhelyezkedésük. Az egyes régiók jellemző dalai, táncai, hangszerei.
A közép-európai élettér	A kézművesség (pl. fegyverkészítés vagy más fémmegmunkálás), mint a viszonylagos megélhetés és a védelemre találás eszköze. Mátyás király privilégium levele. XVIII. – XIX. század
Zenetörténet	A cigányzene fogalmának kialakulása, változása.

	<p>Cigányzenészek Magyarországon (Híres bandák és zenészek életútja, életműve.).</p> <p>A zenélés, mint életforma, mint megélhetési lehetőség.</p> <p>Cigányzenészek külföldön régen és most.</p> <p>Híres cigányzenészek életútja, munkássága (Dankó Pista).</p>
--	--

A továbbhaladás feltételei

A főbb cigány közösségek nyelvi, foglalkozási jellemzői, a cigányság lehetséges rokon népeinek felsorolása. Zenei formák és műfajok megfigyelése. A lassú lírai dal, táncdal megkülönböztetése, megfelelő stílusban való előadása. Egy híres cigányzenész életének, munkásságának bemutatása.

A cigány képzőművészet sajátosságainak felismerése, megfogalmazása, jellegzetes és kiemelkedő alkotások elemzése.

Az érzelmi telítettség megjelenítésének felismerése az egyes versekben. Legalább 3 meghatározó vers szöveghű felidézése.

8. évfolyam

Évi óraszám: 37

Belépő tevékenységformák

Könyvtárlátogatás során a cigánysággal kapcsolatos kutatások megismerése, adatgyűjtés. Az elbeszélő művek részleteinek szöveghű felidézése.

Az írói életutak bemutatása közös feldolgozás és egyéni beszámolók alapján.

Szemelvények gyűjtése, műelemzés.

Irodalmi válogatás készítése a megjelent antológiák, folyóiratok, újságok felhasználásával. Információgyűjtés a televízió, a rádió, a napilapok, a folyóiratok és a helyi történelem alapján.

Témakörök	Tartalmak
A cigány próza meghatározó egyéniségei	Pl. Lakatos Menyhért, Osztójkán Béla, Orsós Jakab, Holdosi József regényei.
A XX. századi magyar irodalom cigányságképe	Olyan magyar regények vagy elbeszélések (pl. Egri csillagok), melyekben cigány ember is szereplő
A világirodalom híres cigányábrázolásai	A cigánysors azonos és eltérő elemeinek számbavétele a különböző országokban játszódó, különböző cselekményű írásokban.
A cigány irodalom élő műhelyei	Könyvek, sajtótermékek, audiovizuális dokumentumok, mágneses adathordozók, időszaki kiadványok (napi, hetilapok, folyóirat, évkönyv) Lungo Drom, Amaro Drom, Világunk stb.

Zenetörténet	A XIX – XX. századi ún. cigányzenei elemeket felhasználó művek, táncok (pl. Liszt-rapszódia, Kodály: Galántai, Marosszéki táncok) A verbunkos kialakulása, stílusjegyei. Nemzetközi sikereket elért hazai cigány együttesek repertoárja (Száztagú cigányzenekar)
A magyarországi cigányság hitélete	A Szűz Mária kultusz és egyéb új vallási irányzatokhoz tartozás tömeges megjelenése a cigányság körében.
Magyarországi cigány kutatások	A cigányság életét, kultúráját kutató személyiségek életének munkásságának ismerete. Pl. Wlislócki Henrik, Erdős Kamil, Bari Károly.
A cigány kisebbség helyzete Magyarországon	Az 1993. évi törvény a nemzeti és etnikai kisebbségek jogairól. Az Országos Cigány Önkormányzat és a helyi kisebbségi önkormányzatok szerepe. Kisebbségi oktatást felvállaló közép fokú oktatási intézmények, ösztöndíjrendszerek.

A továbbhaladás feltételei

Ismeretszerzés és okkeresés a cigányság kereszténységgel való kapcsolódásának folyamatáról.

Legalább egy meghatározó, a cigányság életét kutató személyiség munkásságának ismerete.

Népdalok, műdalok, zenei szemelvények éneklése emlékezetből,irodalmi alkotások elemzése.

Képzőművészeti alkotások felismerése, megnevezése (alkotó, mű címe). Festői alkotások stílusjegyeinek felismerése.

Önálló véleményalkotás arról, hogyan járulnak hozzá az egyes alkotók a cigányság kulturális felemelkedéséhez.

2. számú melléklet

A NEM SZAKRENDSZERŰ OKTATÁS BEVEZETÉSI MÓDJA AZ ÖTÖDIK HATODIK ÉVFOLYAMON

A közoktatásról szóló törvény 8.§-a határozza meg a nevelő-oktató munka pedagógiai szakaszait, mely megfogalmazza, hogy az 5.-6. évfolyamon-részben *nem szakrendszerű*, részben szakrendszerű oktatás keretei között folyik a tanítás a 2008/2009-es tanévtől fel-menő rendszerben. A 2003. évi LXI. törvény előírta, hogy a kötelező tanórai foglalkozások 25-50%-ban nem szakrendszerű oktatást kell szervezni az 5-6. évfolyamokon.

A Köznevelési törvény 128§ (19) értelmében:

A 2008/2009-2010/2011. tanítási évben az ötödik-hatodik évfolyamon a nem szakrendszerű oktatás megszervezhető oly módon is, hogy az e célra felhasznált idő csak az összes kötelező óra húsz százalékát éri el. A felhasználható időkeret mértékét a nevelőtestület évente a Munkatervben határozza meg.

A fenti rendelkezés értelmében a 2010/2011. tanév végéig nem szakrendszerű oktatás megszervezésére a kötelező órák 20 %-át határozzuk meg.(heti 5 óra / oszt.), mely a csoportbontások figyelembevételével évfolyamonként 9 órát jelent. Ezzel a 2011./2012. tanévtől az előírt 25%-ot is tudjuk folyamatosan teljesíteni.

Nem szakrendszerű oktatás: a kulcskompetenciák megalapozása, megszilárdítása, a tanulók egyéni képességeihez igazodó egyéni fejlesztéssel, a tanulók tanulási sajátosságainak figyelembevételével, a műveltségterületenként meghatározott fejlesztési feladatok kulcskompetenciák szerint történő feldolgozásával, tantárgyi szerkezet kialakításának mellőzésével.

A nem szakrendszerű oktatás bevezetése lehetőséget biztosít a tanulóknál az alapkészségek és a NAT-ban meghatározott kulcskompetenciák fejlesztésére. Ezeken az évfolyamokon-az alapkészségek: írás, olvasás, számolás kialakításán túl-a társadalmi szocializáció folytatása, az egészséges testi-lelki fejlődés támogatása, a gyermekekben meglévő természetes kíváncsiság, a tanulási motiváció fenntartása, a tanulási képességek kialakulásának, az egyéni tanulási stílus-

nak és a verbális tanulás alapját képező alapkészségek optimális fejlődésének elősegítése a nevelés – oktatás célja.

A nem szakrendszerű képzést a törvény előírásának megfelelő képzettségű tanítók és tanárok végzik.

Nem szakrendszerű oktatásba bevont tantárgyak és heti és éves óraszámai a 2008/ 2009-es tanévtől a kötelező órák 20%-ban

Óraszám: 5 óra / hét

Magyar nyelv és irodalom:	heti 4 óra
Matematika:	heti 2 óra
Természetismeret:	heti 1 óra
Angol nyelv:	heti 1 óra
Német nyelv:	heti 1 óra
Összesen:	heti 9 óra

Éves óraszámok:

Magyar nyelv és irodalom:	148 óra
Matematika:	74 óra
Természetismeret:	37 óra
Angol nyelv:	37 óra
Német nyelv:	37 óra
Összesen:	333 óra / évfolyam

A magyar és matematika, illetve nyelvi csoport bontások miatt az időkeret csoportonként máshogy alakul.

Anyanyelvből és irodalomból is heti 1-1 nem szakrendszerű órát biztosítunk a gyenge illetve a gyenge közepes csoportoknak. A jó és jó közepes csoportokban egyik héten magyar nyelv, a másik héten magyar irodalom órán folyik Nem Szakrendszerű Oktatás.

A matematika, természetismeret és idegen nyelv órák heti óraszámából 1-1 órán szervezzük a Nem Szakrendszerű oktatást.

A nem szakrendszerű oktatást tömbösítve heti 1 napra szervezzük. Ennek napjáról a mindenkori éves munkatervben a nevelőtestület dönt.

A pedagógiai program 4 sz. melléklete a 2009/2010 tanévtől a következőképpen módosul: (ld.: 124 old.)

A Köznevelési törvény 2006. évi LXXI. törvénnyel történt módosítása a nem szakrendszerű oktatásra felhasználható időkeretbe bevonta a nem kötelező tanórai foglalkozásokat is.

- Iskolánkban a *magyar nyelv és irodalom valamint a matematika tantárgyakat fogjuk a nem szakrendszerű oktatás keretén belül tanítani.*
 - A szakrendszerű és nem szakrendszerű oktatásra fordított időkeretet a Helyi tanterv 4.sz. melléklete tartalmazza.
- A két alapozó, megszilárdító és fejlesztő pedagógiai funkciójú évfolyamban a pedagógusok foglalkoztatását meghatározó előírás a Kt. szerint:
 - *Nem szakrendszerű az oktatás, ha a tanulók részére a tantárgyakat illetve a tantárgyak nagyobb körét egy tanítói végzettséggel és szakképzettséggel rendelkező pedagógus tanítja (Kt. 121§.(34)*
 - Nem szakrendszerű oktatásban a *tanár* akkor taníthat, ha legalább *120 órás pedagógus továbbképzés vagy szakirányú továbbképzés* keretében elsajátította a hat-tizenként éves korosztály életkori sajátosságaihoz illeszkedő pedagógiai, pszichológiai ismereteket és az eredményes felkészítéshez szükséges módszereket. E rendelkezéseket alkalmazni kell a *szakkollégiumi végzettséggel nem rendelkező tanítókra* is azzal az eltéréssel, hogy e felkészülés során a tizenegy-tizenkettő éves korosztály neveléséhez és oktatásához szükséges ismereteket sajátítsa el. (17.§.(8) bek.)

Kiemelt fejlesztési irányok, célzott készség-képesség területek az alábbiak:

Intézményünkben kiemelt terület:

- az információszerzés és feldolgozás képességének fejlesztése,
- az 5. és 6. évfolyamom kialakítandó tanulásszervezés terén a módszertani kultúra fejlesztése
- anyanyelvi kommunikáció,
- matematikai eszköztudás.

Intézményünkben kiemelt figyelmet fordítunk – a helyi sajátosságoknak megfelelően – hogy optimális szinten kezeljük a tanulók eltérő fejlettségi szintjét, és megadjuk a lehetőséget ahhoz, hogy a tanuló felzárkózzon, s meghatározott időn belül elérje a helyi tanterv elvárt követelményszintjét.

A nem szakrendszerű oktatás dokumentálása

- A tantárgyfelosztás tartalmazza a nem szakrendszerű oktatás óraszámait. (jelölés zöld szín)
- Az osztálynaplóba is zöld színnel jelöljük a tanórát

- Órarendi kimutatásban zöld színnel jelöljük a nem szakrendszerű oktatás óráit
- Hagyományos osztálykeretben és csoportbontásban valósul meg a nem szakrendszerű oktatás

Értékelés: A nem szakrendszerű órán szerzett ismeretek számonkérése a szakrendszerű órán érdemjegy adásával történhet. A nem szakrendszerű órán a tanulók órai munkáját, teljesítményét pontozással, szóbeli szöveges értékeléssel, projektmunkák iskolai bemutatásával, iskolai projektfalon történő megjelenítéssel, kooperatív csoportfalon a csoportok munkájának értékelésével történik.

A nem szakrendszerű oktatás bejegyzése **NSZ** blokk névvel történik

Osztálynapló-értékelő napló: *Nem szakrendszerű oktatásban részt vett*

Törzslap: *Nem szakrendszerű oktatásban részt vett*

Bizonyítvány: *Nem szakrendszerű oktatásban részt vett*

Tájékoztató füzet: *Nem szakrendszerű oktatásban részt vett*

3. számú melléklet

Szöveges értékelés az 1.-2. évfolyamon

Magyar nyelv és irodalom 1. évfolyam I. félév

teljesítmény terület	Kiváló	Jó	Megfelelt	Felzárkóztatásra szorul
Szavak bontása hangokra	hibátlanul	1-2 hibával	2-5 hibával	nem tudja
Hangok ejtése	minden hangot tisztán ejt	tisztán ejti a hangokat	esetenként téveszt	logopédia segítségre szorul
Tanult betűk felismerése	A tanult betűket biztosan felismeri	A tanult betűket biztosan felismeri	2-3 betűt téveszt	3-tól több betűt téveszt
Olvasás	hibátlanul szótagolva olvas, ütemesen	hibátlanul szótagolva olvas	betűzve olvas	betűcsere, kihagyás
Betűkapcsolás, betűalakítás	szabályos vonalvezetés, helyes kapcsolás	helyes kapcsolás	egy-egy betűalakok torzítottak	legtöbb betűje torzított, nehezen olvasható
Másolás	hibátlanul másol szavakat írott és nyomtatott szövegről	1-2 hibával másol	3-4 hibával másol	4-nél több hibával másol
Írásbeli munkája	tetszetős, esztétikus	többnyire tiszta		maszatos, rendetlen
Tollbamondás	rövid szavakat hibátlanul ír	1-2 hibával ír	3-4- hibával ír	4-től több hibával ír
Helyzetfelismerő, problémamegoldó képessége kreativitása	logikus gondolkodás, önálló feladatmegoldás	logikus gondolkodás	kevés segítséget igényel	folyamatos segítséget igényel
Órai munkája csoportos tevékenysége	aktív, társait segíti	a munkában általánosan részt vesz	részvétele hullámzó	nincs feladattudata
Tanítóhoz való viszonya	udvarias, figyelmes	Udvarias	változó	nem adja meg a kellő tiszteletet
Ismerete az aktuális témakörben	sokoldalúan tájékozott	jól tájékozott	hiányosak az ismeretei	nem érdeklődő

Magyar nyelv és irodalom 1. évfolyam II. félév

Teljesítmény Terület	Kiváló	Jó	Megfelelő	Felzárkóztatásra szorul
Szavak bontása hangokra	hibátlanul	1-2 hibával	3-4 hibával	nevelői segítséggel
Hangok ejtése	minden hangot tisztán ejt	helyes hangoztatás	1-2 hangot hibásan ejt	logopédiai segítségre szorul
Tanult betűk felismerése	minden betűt biztosan felismer	biztos betűfelismerés	1-2 betűt téveszt	
Olvasás	hibátlanul, szóképekben, kifejezően olvas	hibátlanul, szóképekben olvas	szótagolva olvas	betűcsere, kihagyás
Betűkapcsolás	szóközöket, betűarányokat megtartja			
Másolás	szavakat, rövid mondatokat helyesen másol	1-2 hibával másol	3-4 hibával másol	4-től több hibával másol
Írásbeli munkája	tetszetős, esztétikus	többnyire tiszta		maszatos, rendetlen
Tollbamondás	rövid mondatokat, hibátlanul ír	1-2 hibával ír	3-4 hibával ír	4-től több hibával ír
Emlékezetből való írás	logikus gondolkodás, önálló feladatmegoldás	logikus gondolkodás	kevés segítséget igényel	folyamatos segítséget igényel
Helyzetfelismerő, problémamegoldó képessége, kreativitása	aktív, társait segíti	a munkában általánosan részt vesz	részvétele hullámzó	nincs feladattudata
Órai munkája Csoportos tevékenysége	udvarias, figyelmes	Udvarias	változó	nem adja meg a kellő tiszteletet
Tanítóhoz való viszonya	sokoldalúan tájékozott	jól tájékozott	hiányosak az ismeretei	nem érdeklődő

Magyar nyelv és irodalom 2. évfolyam I. félév

Teljesítmény Terület	Kiváló	Jó	Megfelelő	Felzárkóztatásra szorul
Szavak bontása hangokra	hibátlan	1-2 hibával	sok hibával	képtelen
Hangok ejtése	tiszta, érthető	-kor, 1-2 artikulációs hibát ejt	-nél, időnként vét, segítséggel javítja	-nél, sok hibát ejt vagy beszédhibás
Mondatok tagolása szavakra	hibátlan	1-2 hibával	sok hibával	segítséggel is nehézkes
Szövegértés	-e, hibátlan feldolgozás	-e, kisebb hibával megfelelő	-t, tanítói segítséggel old meg	-t nem érti
Szöveg tartalmának visszavonása	összefüggő	nem minden esetben összefüggő	csak tanítói kérdések segítségével tudja	-t képtelen elmondani
Betűkapcsolás betűalakítás	-a, hibátlan és szabályos	-ánál 1-2 hibát ejt	-nál időnként vét a szabályos alakítás és kapcsolás ellen	-a nem megfelelő
Másolás	-a, hibátlan	-nál 1-2 hibát ejt	-nál sok hibát ejt	-ra képtelen
Írásbeli munkája	tiszta rendes, írása	általában, tiszta rendes	nehezen olvasható, de tiszta	olvashatatlan
Tollbamondás	-nál nem ejt súlyos hibát	-nál időnként 1-2 hibát ejt	-nál sok hibát ejt	-ra képtelen
Emlékezetből való írás	-nál nem ejt súlyos hibát	-nál időnként 1-2 hibát ejt	-nál sok hibát ejt	-ra képtelen
Nyelvi szabályok alkalmazása, helyesírás	hibátlanul alkalmazza	-nál időnként 1-2 hibát ejt	-nál sok hibát ejt	-ra képtelen
Helyzetfelismerő képessége	tökéletes	Jó	elfogadható	elfogadhatatlan
Problémamegoldó képessége	nagyon jó	Jó	átlagos	átlagon aluli (rossz)
Kreativitása	kiemelkedő	bátorításra szorul	bizonytalan	nincs
Órai munkája	folyamatosan aktív	többnyire aktív	biztatásra szorul	passzív, közömbös
Csoportos tevékenysége	vezéregyéniség	aktív résztvevő	együttműködő	visszahúzó, érdektelen
Tanítóhoz való viszonya	folyamatosan , együttműködő	Együttműködő	kielégítő	nem megfelelő
Ismerete az aktuális témakörben	széleskörű	Tájékozott	részben tájékozott	tájékozatlan
Tanórai viselkedése	példás, dicséretes	során időnként figyelmeztetésre szorul	változó	elfogadhatatlan

Matematika 1. évfolyam I. félév

teljesítmény terület	Kiválóan	Jól	Megfelelően	Felzárkóztatásra szorul
Számfogalom	biztos számfogalom a 10 számkörben	biztos számfogalom a 10-es számkörben	1-2 esetben bizonytalan a 10-es számkörben	számfogalma bizonytalan
Számok nagyságszerinti összehasonlítása	Relációs jeleket megfelelően alkalmazza	helyesen alkalmazza a relációs jeleket	1-2 esetben téveszt	bizonytalanul alkalmazza a relációs jeleket
Számjegyei írása, olvasása	pontosan alakítja és felismeri a szám nevét és jelét	A számok nevét és jelét felismeri	1-2 hibával alakít	több esetben téveszt
Páros-páratlan számokat	biztosan felismeri	hibátlanul felismeri	segítséggel felismeri	bizonytalan a felismerésben
Művelet fogalom	biztos művelet fogalom	biztos művelet fogalom	1-2 esetben téveszt	segítséget igényel
Számok bontása	önállóan, hibátlanul	Hibátlanul	1-2 hibával	csak segítséggel
Írásbeli munkája	tetszetős, esztétikus	többnyire tiszta	elfogadható	rendetlen
Számszomszédok	teljes önállósággal felismeri	Felismeri	számegyenesen felismeri	eszköz segítségével felismeri, bizonytalan
Sorozat folytatása	önállóan felismeri és a szabálynak megfelelően alkalmazza	felismeri és alkalmazza a szabályt	segítséggel dolgozik	nem képes a sor folytatására
Feladat megoldási tempója	megfelelő ütemű	jó ütemű	lassú	nem megfelelő ütemű
Helyzetfelismerő, problémamegoldó képessége, kreativitása	logikus gondolkodása fejlett	összefüggéseket felismeri	kevés tanítói segítséget igényel	az összefüggéseket nem ismeri fel
Órai munkája, csoportos tevékenysége	aktív, kitartó, segíti társait, irányít	általában aktív	órákon a teljesítménye hullámzó	nincs feladattudata
Tanítóhoz való viszonya	Figyelmes, segítőkész	Udvarias	változó	tiszteletlen
Ismerete az aktuális témakörben	sokoldalúan tájékozott	jól tájékozott	ismeretei hiányosak	nagyon kevés ismerete van
Tanórai viselkedése	példamutató	Fegyelmezett	változó	fegyelmezetlen

Matematika 1. évfolyam 2. félév

teljesítmény terület	Kiválóan	Jól	Megfelelően	Felzárkóztatásra szorul
Számfogalom	biztos számfogalom a 20 számkörben	biztos számfogalom a 20-es számkörben	1-2 esetben bizonytalan a 20-es számkörben	számfogalma bizonytalan
Számok nagyságszerinti összehasonlítása	Relációs jeleket megfelelően alkalmazza	helyesen alkalmazza a relációs jeleket	1-2 esetben téveszt	bizonytalanul alkalmazza a relációs jeleket
Számjegyei írása, olvasása	pontosan alakítja és felismeri a szám nevét és jelét	A számok nevét és jelét felismeri	1-2 hibával alakít	több esetben téveszt
Páros-páratlan számokat	biztosan felismeri	hibátlanul felismeri	segítséggel felismeri	bizonytalan a felismerésben
Művelet fogalom	biztos művelet fogalom	biztos művelet fogalom	1-2 esetben téveszt	segítséget igényel
Számok bontása	önállóan, hibátlanul	Hibátlanul	1-2 hibával	csak segítséggel
Írásbeli munkája	tetszetős, esztétikus	többnyire tiszta	elfogadható	rendetlen
Számszomszédok	teljes önállósággal felismeri	Felismeri	számegyenesen felismeri	eszköz segítségével felismeri, bizonytalan
Sorozat folytatása	önállóan felismeri és a szabálynak megfelelően alkalmazza	felismeri és alkalmazza a szabályt	segítséggel dolgozik	nem képes a sor folytatására
Feladat megoldási tempója	megfelelő ütemű	jó ütemű	lassú	nem megfelelő ütemű
Helyzetfelismerő, problémamegoldó képessége, kreativitása	logikus gondolkodása fejlett	összefüggéseket felismeri	kevés tanítói segítséget igényel	az összefüggéseket nem ismeri fel
Órai munkája, csoportos tevékenysége	aktív, kitartó, segíti társait, irányít	általában aktív	órákon a teljesítménye hullámzó	nincs feladattudata
Tanítóhoz való viszonya	Figyelmes, segítőkész	Udvarias	változó	tiszteletlen
Ismerete az aktuális témakörben	sokoldalúan tájékozott	jól tájékozott	ismeretei hiányosak	nagyon kevés ismerete van
Tanórai viselkedése	példamutató	Fegyelmezett	változó	fegyelmezetlen

Matematika 2. évfolyam I. félév

<i>terület</i> / <i>teljesítmény</i>	<i>Kiválóan megfelelt</i>	<i>Jól megfelelt</i>	<i>Megfelelt</i>	<i>Felzárkóztatásra szorult</i>
Számfogalom, számok nagyságrendi összehasonlítás	biztos stabil	biztos 1-2 hibával	hiányos	kialakulatlan
Számjegyek írása, olvasása 100-as számkörben Matematikai jelek felismerése	pontos, helyes, rendezett	jártas 1-2 hibával	elfogadható 4-5 hiba	segítséggel is nehézkes
Művelet fogalom	önálló értelmezés, megoldás	önálló értelmezés, megoldás 1-2 hibával	tanítói segítséget igényel	nem tudja értelmezni
Számok bontása	önálló értelmezés, megoldás	önálló értelmezés, megoldás 1-2 hibával	tanítói segítséget igényel	nem tudja értelmezni
Számok közötti reláció felismerése	határozott egyértelmű	-ban ritkán hibázik	-ben segítséget igényel	nem ismeri fel
Írásbeli munkája	tiszta áttekinthető, önálló	Áttekinthető	pontatlan hibás	áttekinthetetlen
Számok sorba rendezése Számszomszédok Sorozatok folytatása	pontos, biztos, szabályok felismerése és folytatása	biztos 1-2 hibával, szabályok felismerése és folytatása 1-2 hibával	hiányos, segítséget igényel	kialakulatlan, képtelen a folytatásra
Szöveges feladatok értelmezése Egyenlőtlenségek megoldása	önállóan értelmezi, megoldaj	minimális segítséggel biztosan megoldja	gyakran igényel segítséget	nem tudja értelmezni
Szoró-bennfoglaló táblák ismerete	biztos, stabil	biztos 1-2 hibával	hiányos	nagyon hiányos
Feladat megoldási tempója	gyors, határozott	Határozott	lassú, nehézkes	elfogadhatatlan
Helyzetfelismerő képessége Problémamegoldó képessége	gyors, határozott, logikus	pontos, határozott	irányításra szorul	kialakulatlan
Órai munkája	folyamatosan aktív	többnyire aktív	gyenge	passzív
Csoportos tevékenysége	vezéregyenység	aktív résztvevő	együttműködő	nem együttműködő
Tanítóhoz való viszonya	példás, tisztelettudó	jó, tisztelettudó	elfogadható	tiszteletlen, elfogadhatatlan
Ismerete az aktuális témakörben	biztos, jártas	biztos készségszintű	hiányos	tájékozatlan
Tanórai viselkedése	kimagasló, példás	Példás	elfogadható	elfogadhatatlan

Környezetismeret – 1. évfolyam

teljesítmény terület	Kiváló	Jó	Megfelelt	Felzárkóztatásra szorult
fogalom ismerete	biztos	Jó	bizonytalan	nem megfelelő
naptáron való tájékozódás	teljes biztonsággal	jól tájékozódik	1-2 esetben téveszt	sokat hibázik
foglalkozások	sokoldalúan tájékozott, érdeklődő	jól tájékozott	hiányosak az ismeretei	kevés az ismerete
érzékszerveink	biztosan felismeri	jól felismeri	általában felismeri	többször téveszt
lakóhely ismeret	sokoldalúan tájékozott	jól tájékozott	megfelelően tájékozott	hiányosak az ismeretei
testünk részei	pontos a megnevezés és a felismerés	felismeri, megnevezi	1-2 esetben téveszt	többször téveszt
tisztálkodás	ismeri és helyesen alkalmazza a tisztálkodás alapvető szabályait	ismeri és általában helyesen alkalmazza a tisztálkodás szabályait	Ismeri, de nem mindig alkalmazza a tisztálkodás szabályait	Hiányosak az ismeretei
közlekedés	ismeri a gyalogos közlekedés alapvető szabályait	ismeri a szabályokat és jeleket	ismeretei hiányosak	nem ismeri vagy sok esetben téveszt

Környezetismeret – 2. évfolyam I. félév

teljesítmény terület	Kiváló	Jó	Megfelelt	Felzárkóztatásra szorult
az erdő szintjei, élővilága	széleskörű ismeretei vannak	Tájékozott	hiányosak az ismeretei	tájékozatlan
anyagok tulajdonsága	biztosan felismeri, az összefüggéseket látja	felismeri, de nem mindig tudja az összefüggéseket	tapasztalással látja csak az összefüggéseket	nem ismeri és nem lát összefüggéseket
egészséges táplálkozás	jártas benne	készség szintűek az ismeretei	hiányosak az ismeretei	terén tájékozatlan
vadon élő és háziállatok	tudja és biztosan megfogalmazza a jellemző jegeket	tudja a jellemző jegeket	bizonytalan a felismerésben	nem ismeri fel a jellemző jegeket
testünk működése	ismeri az élettani jellemzőket és megfogalmazza az összefüggéseket	Ismeri az élettani működéseket, érti azokat	ismeri, az élettani jegeket, de nem lát összefüggéseket	nem ismeri az élettani jeleket
mező élővilága	széleskörű ismeretei vannak	Tájékozott	ismeretei hiányosak	tájékozatlan

Ének-zene 1. évfolyam és 2 évfolyam I. félév

teljesítmény terület	Kiváló	Jó	Megfelelő
Éneklés	A dalokat hibátlanul, kifejezően, megfelelő tempóban éneкли hallás után	A dalokat jól, kifejezően, jó tempóban éneкли hallás után	A dalokat kevés hibával éneкли hallás után.
Zenei hallás	A tanult ritmusértékeket, ritmusképleteket, hibátlanul felismeri, olvassa.	A tanult ritmusértékeket, ritmusképleteket, kevés hibával felismeri, olvassa	A tanult ritmusértékeket, ritmusképleteket, segítséggel ismeri fel és olvassa.
Zenei olvasás - írás	A tanult dallam és ritmikai elemeket hibátlanul felismeri betűkottáról és kottaképről	A tanult dallam és ritmikai elemeket kevés hibával felismeri betűkottáról és kottaképről	A tanult dallam és ritmikai elemeket sok hibával felismeri betűkottáról és kottaképről
Zeneértés	A meghallgatott zeneműveket hibátlanul felismeri, a művekben megszólaló hangszereket megnevezi.	A meghallgatott zeneműveket kevés hibával felismeri, a művekben megszólaló hangszereket megnevezi.	A meghallgatott zeneműveket sok hibával felismeri, a művekben megszólaló hangszereket megnevezi.

Rajz tantárgy 1. évfolyam és 2 évfolyam I. félév

teljesítmény terület	Kiváló	Jó	Megfelelő	
Rajz, vizuális kultúra	A környező világ téri, formai és színbeli összefüggéseit felismeri. A megfigyelés útján szerzett ismereteit munkáiban nagyon jól alkalmazza. Rajzaiban minden lényeges elem meg van és valóság-hű az ábrázolása Munkái esztétikai szempontból is kifogástalan.	A környező világ téri, formai és színbeli összefüggéseit felismeri. A megfigyelés útján szerzett ismereteit munkáiban jól alkalmazza. Munkái szépek	A felmerülő képi összefüggéseket a pedagógus segítségével felismeri. Rajzainak egészében és részleteiben is hibák találhatók. Munkája esztétikai szempontból kifogásolható.	
Órai munkája	aktív	Aktív	hullámzó	
Tanítóhoz való viszonya	pozitív	Pozitív	negatív	

Testnevelés 1. évfolyam és 2 évfolyam I. félév

terület \ teljesítmény	Kiváló	Jó	Megfelelő
testnevelés	Mozgás, játék és sportműveltség terén kiemelkedő. Ügyessége cselekvés gyorsasága, állóképessége nagyon jó. Mozgás, versengési, játék igénye magas. Aktív, kezdeményező, fegyelmezett.	Mozgás, játék és sportműveltség terén jó. Ügyessége cselekvés gyorsasága, állóképessége jó. Mozgás, versengési, játék igénye jó. Aktív, fegyelmezett.	Mozgás, játék és sportműveltség terén megfelelő. Ügyessége cselekvés gyorsasága, állóképessége megfelelő. Mozgás, versengési, játék igénye megfelelő. Nem elég aktív, kezdeményező, fegyelmezett.

TARTALOMJEGYZÉK

I.

NEVELÉSI PROGRAM

A. PEDAGÓGIAI KONCEPCIÓ

I.

1. BEVEZETŐ	6.
2. HELYZETKÉP, ADATOK AZ ISKOLÁRÓL, SZOCIOLÓGIAI JELLEMZŐK	7.
3. FUNKCIÓK, ALAPELVEK, ÉRTÉKEK, CÉLOK, FELADATOK, ESZKÖZÖK, ELJÁRÁSOK /Pedagógiai koncepció/	9.
3.1. AZ ISKOLAI NEVELÉSI RENDSZER JELLEMZŐI	9.
3.1.1. A rendszerműködés kiemelt elemei	9.
3.1.2. Belső szakmai feltételek, pedagógiai kultúra és várható Eredmények	10.
3.2. AZ ISKOLA FUNKCIÓI	12.
3.3. ALAPELVEK ÉS ÉRTÉKEK	13.
3.3.1. Alapelvek	13.
<u>3.3.1.1. A kulcskompetenciák használhatósága</u>	14.
<u>3.3.1.2. Nemzeti identitás és európai humanista értékrend</u>	14.
<u>3.3.1.3.a. Demokratizmus és felelősség</u>	15.

<u>3.3.1.3.b. Autonómia</u>	15.
<u>3.3.1.3.c. Az iskola nyitottsága</u>	16.
<u>3.3.1.4. Gyermekközpontúság</u>	16.
<u>3.3.1.5. Esélyegyenlőség</u>	17.
3.3.2. Az iskola legfőbb belső szakmai értékei	17.
3.3.3. Emberi értékek és személyes tulajdonságok	18.
<u>3.3.3.1. A gyerekek jelenlegi értékválasztásának a jellemzői</u>	18.
<u>3.3.3.2. Az iskola által preferált emberi értékek</u>	19.
3.4. AZ ISKOLAI ALAPELVEK, CÉLOK ÉS FELADATOK TARTALMI MAGHATÁROZÁSA	21.
3.5. AZ ISKOLÁBAN FOLYÓ NEVELŐMUNKA PEDAGÓGIAI ELJÁRÁSAI ÉS ESZKÖZEI	30.
3.5.1. A nevelő-oktató munka pedagógiai eljárásai	30.
3.5.2. Az iskolában folyó nevelő-oktató munka pedagógiai eszközei	32.
4. SZEMÉLYISÉG- ÉS KÖZÖSSÉGFEJLESZTÉS	35.
4.1. A SZEMÉLYISÉGFEJLESZTÉSSEL KAPCSOLATOS PEDAGÓGIAI FELADATOK	35.
4.2. A SZEMÉLYISÉGFEJLESZTÉS ISKOLAI ALAPELVEI, CÉLJAI ÉS FELADATAI	36.
4.3. A KÖZÖSSÉGFEJLESZTÉSSEL KAPCSOLATOS FELADATOK	38.
4.4. A KÖZÖSSÉGFEJLESZTÉS ISKOLAI ALAPELVEI, CÉLJAI ÉS FELADATAI	39.
4.5. A SZEMÉLYISÉGFEJLESZTÉS ÉS KÖZÖSSÉGFEJLESZTÉS SZINTEREI	41.
4.5.1. A nevelőtestület	41.
4.5.2. Osztályközösségek	42.
4.5.3. Igénybe vehető szolgáltatások	42.
4.5.4. Vakációs kínálat	42.
4.5.5. Diákönkormányzat	43.

B. A PEDAGÓGIAI FOLYAMAT MŰKÖDÉSE

5. A KÉPZÉS RENDJE	45.
5.1 A KÉPZÉS SZAKASZAI	45.
5.2 KÉPZÉSI SPECIALITÁSOK	46.
6. A TANULÓI JOGVISZONY	47.
6.1. AZ ISKOLÁBA JELENTKEZŐ TANULÓK FELVÉTELÉNEK ELVEI	47.
7. AZ ISKOLAI ÉLET MUNKARENDJE	48.
7.1. AZ ISKOLA HAGYOMÁNYOS ÉVES RENDEZVÉNYEI	48.
8. AZ ISKOLAI TEVÉKENYSÉGI RENDSZER MŰKÖDÉSE	50.
8.1. A TANULÓKÖZÖSSÉG EGÉSZÉT ÉRINTŐ TEVÉKENYSÉGI TERÜLETEK ÉS AZOK MUNKAFORMÁI	50.
8.1.1. Modern tanulásszervezési eljárások alkalmazása	50.
8.1.2. Kultúra-közművelődés biztosítása	51.
8.1.3. Egészséges életmód, sport lehetőségek	52.
8.1.4. Értékteremtő munka, önkiszolgálás megismerése	52.
8.1.5. Szociális gondozás, szocializációs szerep	52.
8.1.6. Környezetvédelem, természetjárás lehetősége	53.
8.2. AZ ISKOLAI RENDEZVÉNYEK HAGYOMÁNYRENDSZERE	53.
8.3. AZ INTEGRÁCIÓS ÉS KÉPESSÉG-KIBONTAKOZTATÓ FELKÉSZÍTÉS RENDJE	54.
8.4. SAJÁTOS NEVELÉSI IGÉNYŰ TANULÓK FELZÁRKÓZTATÁSÁT SEGÍTŐ PROGRAMOK	56.
8.4.1. A beilleszkedési, magatartási nehézségekkel összefüggő pedagógiai tevékenységek	57.
8.5. A TEHETSÉG, KÉPESSÉG KIBONTAKOZTATÁSÁT SEGÍTŐ ISKOLAI TEVÉKENYSÉGEK	58.
8.6. GYERMEK - ÉS IFJÚSÁGVÉDELEMMEL KAPCSOLATOS FELADATOK	59.
8.6.1. Közlekedési nevelés	61.
8.6.2. Társadalmi bűnmegelőzés, áldozattá válás elkerülése	61.

8.6.3. Erőszakmentes konfliktuskezelés	62.
8.7. TANULÁSI KUDARCNAK KITETT TANULÓK FELZÁRKÓZTATÁSÁNAK SEGÍTÉSE	62.
8.8. SZOCIÁLIS HÁTRÁNYOK ENYHÍTÉSE	63.
8.9. ETNIKAI SZOLGÁLTATÁSOK	65.
9. A SZÜLŐ, TANULÓ, ISKOLAI PEDAGÓGUS GYÜTTMŰKÖDÉSI FORMÁI, TOVÁBBFEJLESZTÉSI LEHETŐSÉGEI	67.
9.1. AZ ISKOLA KÜLSŐ KAPCSOLATAI	67.
9.2. A TANULÓK AZ ISKOLÁBAN	68.
9.3. SZÜLŐK RÉSZTVÉTELE AZ ISKOLA MUNKÁJÁBAN	69.
10. AZ ISKOLAI EGÉSZSÉGNEVELÉSI PROGRAM	70.
10.1. HELYZETELEMZÉS	70.
10.1.1. Az egészségnevelés személyi, tárgyi, szervezeti feltételei, hagyományai, tartalmi elemei	70.
10.1.2. A tanulók és a családok egészségmagatartással összefüggő szokásai, társadalmi értékrendje	71.
10.1.3. Együttműködés az egészségnevelésben	72.
10.2. ALAPELVÜNK AZ EGÉSZSÉGNEVELÉSBEN	73.
10.3. CÉLOK	73.
10.3.1. Hosszú távú céljaink	73.
10.3.2. Rövid távú helyi tantervbe illesztendő céljaink	74.
10.3.3. Sikerkritériumok	75.
10.4. AZ EGÉSZSÉGNEVELÉS FELADATAI	75.
10.5. AZ EGÉSZSÉGNEVELÉS: SZÍNTEREI, MÓDSZEREI	75.
10.6. A PROGRAM MEGVALÓSÍTÁSÁHOZ SZÜKSÉGES ERŐFORRÁSOK	77.
10.7. A PROGRAM ÉRTÉKELÉSE	78.
11. ISKOLAI KÖRNYEZETI NEVELÉSI PROGRAM	79.
11.1. HELYZETELEMZÉS	79.
11.1.1. A környezeti nevelés személyi, tárgyi, szervezeti feltételei, hagyományai, tartalmi elemei	79.

11.1.2. A tanulók és a családok környezetmagatartással összefüggő szokásai, társadalmi értékrendje	80.
11.1.3. Együttműködés a környezeti nevelésben	80.
11.1.4. Források	80.
11.2. ALAPELVEK A KÖRNYEZETI NEVELÉSBEN	81.
11.3. CÉLOK	81.
11.3.1. Hosszú távú céljaink	81.
11.3.2. Rövid távú – helyi tantervbe illesztendő céljaink	81.
11.3.4. Sikerkritériumok	82.
11.4. FELADATOK A KÖRNYEZETI NEVELÉS TERÉN	82.
11.5. A KÖRNYEZETI NEVELÉS SZÍNTEREI, ESZKÖZEI	82.
11.6. A PROGRAM MEGVALÓSÍTÁSÁHOZ SZÜKSÉGES FORRÁSOK	83.
11.7. A PROGRAM ÉRTÉKELÉSE:	83.
12.A PEDAGÓGIAI PROGRAM VÉGREHAJTÁSÁHOZ SZÜKSÉGES NEVELŐ-OKTATÓ MUNKÁT SEGÍTŐ ESZKÖZÖK ÉS FELSZERELÉSEK JEGYZÉKE	84.
12.1 TANKÖNYVEK, NEM ÍROTT INFORMÁCIÓHORDOZÓK	84.
12.2. AZ ISKOLAI NEVELŐ-OKTATÓ MUNKÁT SZOLGÁLÓ ALAPFELSZERELÉSEK ÉS ESZKÖZÖK AZ OSZTÁLYTERMEKBEN ÉS SZAKTANTERMEKBEN	85.
12.3. FUNKCIONÁLIS TANESZKÖZJEGYZÉK	85.

II.

13.HELYI TANTERV	87.
13.1. AZ ISKOLA EGYES ÉVFOLYAMAIN TANÍTOTT TANTÁRGYAK, A KÖTELEZŐ ÉS VÁLASZTHATÓ FOGLALKOZÁSOK ÉS AZOK ÓRASZÁMAI	87.
13.1.1. A nyíregyházi tantervcsalád tantárgyi rendszere és heti óraszám	88.

13.1.2. A nyíregyházi tantervcsalád alapján adaptált heti óraszámok 1-8. évfolyamra	89.
13.1.3. A „Kerettanterv a sajátos nevelési igényű tanulók számára” tantárgyi rendszere és heti óraszám	92.
13.1.4. Heti ellátandó óraszám a 2010/2011. tanévben	93.
13.1.4.1. További ellátandó feladatok az iskolában és azok óraszámjai	93.
13.1.4.2. A nem kötelező időkeret felhasználása	94.
13.1.5. A nem kötelező időkeret felhasználása	95.
13.2. A NEM SZAKRENDSZERŰ OKTATÁS MEGSZERVEZÉSE AZ 5-6. ÉVFOLYAMON	95.
13.3. ISKOLAOTTHON	96.
13.3.1. Az iskolaotthon célja és feladata	96.
13.3. ISKOLAOTTHON	97.
13.3.1. Az iskolaotthon célja és feladata	97.
13.4. CIGÁNY KISEBBSÉGI OKTATÁS	98.
13.5. TANKÖNYVEK ÉS MÁS TANESZKÖZÖK KIVÁLASZTÁSÁNAK ELVEI	98.
13.6. AZ ISKOLA MAGASABB ÉVFOLYAMÁRA LÉPÉS FELTÉTELEI	99.
13.7. AZ ISKOLAI BESZÁMOLTATÁS, AZ ISMERETEK SZÁMONKÉRÉSÉNEK FORMÁI	100.
13.7.1. A beszámoltatás, a számonkérésének értékelésének fajtái	100.
13.7.2. Az értékelés elvei	101.
13.7.3. Az értékelés feladatai	101.
13.7.4. A tanuló tanulmányi teljesítményének ellenőrzési és értékelési rendszere	101.
13.7.5. Az írásbeli beszámoltatások formái, korlátai, a tanulók tudásának értékelésben betöltött szerepe, súlya	103.
13.7.6. Az egyes modulok értékelése és minősítése, beszámítása az iskolai évfolyam sikeres befejezésébe	104.
13.7.7. A tanuló magatartása értékelésének és minősítésének formái	104.
13.7.8. A tanuló szorgalma értékelésének és minősítésének formái	105.
13.7.9. A tanulók jutalmazás elvei és formái	107.
13.7.9.1. A címek elnyerésének feltételei	107.
13.8. AZ ISKOLAI FEGYELMEZŐ INTÉZKEDÉSEK ÉS FORMÁI	108.

13.9. AZ OTTHONI FELKÉSZÜLÉSHEZ ELŐÍRT FELADATOK	
MEGHATÁROZÁSÁNAK ELVEI ÉS KORLÁTAI	109.
13.10. A TANULÓK FIZIKAI ÁLLAPOTÁNAK MÉRÉSE	109.
14.A PEDAGÓGIAI PROGRAM ÉRVÉNYESSÉGÉVEL,	
MÓDOSÍTÁSÁVAL, NYILVÁNOSSÁGÁVAL KAPCSOLATOS	
INTÉZKEDÉSEK	119.
14.1. A PEDAGÓGIAI PROGRAM ÉRVÉNYESSÉGI IDEJE	119.
14.2. A PEDAGÓGIAI PROGRAM MÓDOSÍTÁSA (KT.44.§.(1))	119.
14.3. A PEDAGÓGIAI PROGRAM NYILVÁNOSSÁGRA HOZATALA	
(K.tv. 44§(2))	119.
15.LEGITIMÁCIÓS ZÁRADÉKOK	121.
16.A HELYI TANTERV MELLÉKLETEI	122.
- <u>1. számú melléklet:</u> Kerettantervek a cigány kisebbségi oktatáshoz 1 – 8. évfolyamon	122.
- <u>2. számú melléklet:</u> A nem szakrendszerű oktatás bevezetési módja az ötödik hatodik évfolyamon	133.
- <u>3. számú melléklet:</u> Szöveges értékelés az 1.-2. évfolyamon	137.